

2024/1252

3.5.2024 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1252 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 11 април 2024 година

за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Достъпът до суровини е от съществено значение за икономиката на Съюза и за функционирането на вътрешния пазар. Съществува група от неенергийни и неселскостопански суровини, които се считат за суровини от критично значение поради тяхното икономическо значение и обстоятелството, че са изложени на висок свързан с доставките риск, често в резултат на висока концентрация на доставки от малък брой трети държави. Като се има предвид ключовата роля на много такива суровини от критично значение за осъществяването на екологичния и цифровия преход и с оглед на използването им за отбранителни и авиокосмически приложения, търсенето им през следващите десетилетия вероятно ще нараства експоненциално. В същото време рискът от прекъсвания на доставките се увеличава предвид зараждащите се геополитически напрежения и конкуренция в областта на ресурсите. Освен това, ако не се управлява правилно, повишеното търсене на суровини от критично значение може да доведе до отрицателни въздействия върху околната среда и социални въздействия.
- (2) Предвид сложността и транснационалния характер на веригите за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение, некоординираните национални мерки за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение биха застрашили функционирането на вътрешния пазар. Суровините от критично значение често се добиват в определени държави или региони, в зависимост от географското разпределение на съответните запаси, транспортират се за по-нататъшна преработка на друго място и след това се продават в рамките на вътрешния пазар за употреба в съответни продукти. На етапа на преработка суровините от критично значение често се внасят и изнасят по няколко пъти в рамките на вътрешния пазар преди окончателната им употреба. По подобен начин рециклирането на съответните продукти в края на жизнения им цикъл с оглед на оползотворяването на суровините от критично значение може да се извършва в държава или регион, различни от тези, където се събират отпадъците, и има вероятност получените вторични суровини да бъдат реекспортирани за по-нататъшна преработка и употреба. Освен това тези суровини от критично значение са необходими в началото на много промишлени вериги за създаване на стойност и често са абсолютно необходими входящи ресурси за широк кръг от стратегически сектори, включително сектора на възобновяемата енергия, сектора на цифровите технологии, авиокосмическия сектор и сектора на отбраната. Затова те играят съществена роля за подкрепа на икономическите дейности на вътрешния пазар и нарушаването на доставките би могло да окаже значително трансгранично въздействие върху държавите членки.
- (3) В този контекст некоординираните действия на държавите членки пораждат риск от нарушаване на конкуренцията и фрагментиране на вътрешния пазар, например чрез налагане на различно регулиране за операторите на пазара, осигуряване на различни степени на достъп до наблюденията на свързания с доставките риск, предоставяне на различни нива на подкрепа за националните проекти, или чрез създаване на пречки пред трансграничната търговия между държавите членки със суровини от критично значение или свързани с тях стоки, като по този начин се

⁽¹⁾ ОВ С 349, 29.9.2023 г., стр. 142.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 12 декември 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 18 март 2024 г.

създават пречки за правилното функциониране на вътрешния пазар. Освен това отделните действия на държавите членки може да са недостатъчни за ефективното предотвратяване на прекъсването на доставките на суровини от критично значение или те могат да бъдат по-малко ефикасни за постигането на тази цел.

- (4) Следователно, за да се защити функционирането на вътрешния пазар, следва да се създаде обща рамка на Съюза за осигуряване на достъп до сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за запазване на икономическата устойчивост и отворената стратегическа автономност на Съюза.
- (5) На първо място, в тази рамка следва да се определят суровините, които се считат за стратегически и от критично значение, както и да се укрепи устойчивостта на веригите за доставка на тези суровини в Съюза, включително чрез набелязване и оказване на подкрепа за определени, свързани със суровините проекти и признаването им като стратегически проекти (наричани по-нататък „стратегически проекти“), както и чрез полагане на усилия за насърчаване на технологичния напредък и ефективното използване на ресурсите, с цел да се ограничи очакваното увеличение на потреблението на суровини от критично значение в Съюза. На второ място, необходимо е да се предвидят мерки за засилване на способността на Съюза да наблюдава и смекчава съществуващите и бъдещите свързани с доставките рискове. На трето място, рамката следва да съдържа мерки за увеличаване на кръговостта и устойчивостта на потребяваните в Съюза суровини от критично значение.
- (6) За да се гарантира, че предвидените в настоящия регламент мерки са насочени към най-значимите суровини, следва да се създадат списък на стратегическите суровини и списък на суровините от критично значение. Тези списъци следва да се основават на ясни методологии, за чието прилагане Комисията следва да информира по открит и прозрачен начин. Тези списъци следва да служат като насоки, както и за координиране на усилията на държавите членки да допринесат към постигането на целите на настоящия регламент. Списъкът на стратегическите суровини следва да съдържа суровини, които са от голямо стратегическо значение за функционирането на вътрешния пазар с оглед на употребата им в стратегически технологии, подпомагащи екологичния и цифровия преход, или за отбранителни или авиокосмически приложения, които се характеризират с потенциално значително разминаване между предлагането в световен мащаб и прогнозираното търсене и чието производство се увеличава относително трудно, например поради дългите срокове за изпълнение на нови проекти, увеличаващи способността за осигуряване на доставки. За да се вземат предвид възможните технологични и икономически промени, списъкът на стратегическите суровини следва да подлежи на периодичен преглед и при необходимост да се актуализира. За да се гарантира, че усилията за увеличаване на капацитета на Съюза по веригата за създаване на стойност, укрепване на способността на Съюза за наблюдение и смекчаване на свързаните с доставките рискове и увеличаване на диверсификацията на доставките, са съсредоточени върху суровините, за които те са най-необходими, някои съответни мерки следва да се прилагат само по отношение на списъка на стратегическите суровини. Държавите членки не следва да бъдат възпрепятствани да изготвят допълнителни списъци въз основа на своите конкретни национални потребности или да предприемат подходящи мерки на национално равнище.
- (7) Списъкът на суровините от критично значение следва да включва всички стратегически суровини, както и всякакви други суровини от голямо значение за цялата икономика на Съюза, за които съществува висок риск от прекъсване на доставките, който може да доведе до нарушаване на конкуренцията и до фрагментация на вътрешния пазар. Освен стратегическите технологии, в бъдеще и други сектори могат да бъдат изложени на високи свързани с доставките рискове. За да се вземат предвид възможните технологични и икономически промени, Комисията следва като продължение на настоящата практика да извършва периодично оценка въз основа на данни за производството, търговията, приложенията, рециклирането и замаяната на широка гама от суровини с цел да се актуализират списъците на стратегическите суровини и на суровините от критично значение в отражение на развитието по отношение на икономическото значение и свързания с доставките риск за тези суровини на вътрешния пазар. Списъкът на суровините от критично значение следва да включва онези суровини, които достигат или надхвърлят праговете както за икономическо значение, така и за свързания с доставките риск, без да се извършва поддредба на съответните суровини от гледна точка на критичното значение. Тази оценка следва да се основава на усреднената стойност на най-новите налични данни за петгодишен период. Мерките, свързани с единното звено за контакт, планирането, проучването, наблюдението, кръговостта и устойчивостта, които са предвидени в настоящия регламент, следва да се прилагат по отношение на всички суровини от критично значение.
- (8) В списъците на стратегическите суровини и суровините от критично значение следва да се използват точно определени наименования за изброените суровини. По отношение на списъка на стратегическите суровини, в наименованията, когато е целесъобразно, следва да се посочва степента, в която дадена суровина трябва да се преработи, за да може да се използва за производството на стратегически технологии. Данните във връзка със стратегическите суровини и суровините от критично значение следва да се отнасят до цялата верига за създаване на стойност в сектора на тези суровини, включително в непереработената им форма и на всички етапи от тяхната преработка, водещи евентуално до посочената степен. Следва да се предвиди специално пояснение за веригата за създаване на стойност в сектора на алуминия, като наред с алуминия се посочи и неговата най-важна руда — бокситът, както и неговата междинна форма на преработка — диалуминиевият триоксид. В много случаи стратегическите суровини и суровините от критично значение се добиват, преработват или рециклират като странични продукти от други основни процеси на добив, преработка и рециклиране. Поради това естеството на суровините като страничен продукт не следва да засяга включването им в списъка или в съответните разпоредби на настоящия регламент.

- (9) За да се подпомогнат изпълнението на задачите, свързани с развитието на стратегически проекти, и тяхното финансиране, програмите за проучване, капацитета за наблюдение или стратегическите запаси, както и за да се отправят подходящи препоръки към Комисията, следва да се създаде Европейски съвет за суровините от критично значение (ЕССКЗ). В състава на ЕССКЗ следва да влизат представители на държави членки и Комисията, като същевременно може да се осигури участието на други страни като наблюдатели, по-специално на Европейския парламент. За да развие необходимия експертен опит за изпълнението на определени задачи, ЕССКЗ следва да създаде постоянни подгрупи за финансиране, възприемане от обществото, проучване, наблюдение и стратегически запаси, както и една за кръговостта, ефективното използване на ресурсите и замяната на суровини, които следва да действат като мрежа, като обединяват съответните национални органи, и които, когато е необходимо, се консултират с промишлеността, академичните среди, гражданското общество и други заинтересовани страни. Препоръките и становищата на ЕССКЗ следва да бъдат необвързващи и липсата на такава препоръка или становище не следва да възпрепятства Комисията да изпълнява задачите си съгласно настоящия регламент.
- (10) Необходимо е да се въведат подходящи мерки за установяване на общ подход към стратегическите проекти, изпълнявани в рамките на Съюза с цел добив, преработка или рециклиране на стратегически суровини или допринасящи за производството на съответни заместващи материали. Тези стратегически проекти, заедно с усилията на държавите членки, следва да допринасят за подобряване на капацитета за гарантиране на сигурни доставки на стратегически суровини. Други мерки, по-специално във връзка с проучването или кръговостта, също имат за цел да допринасят за подобряването на различните етапи от веригата за създаване на стойност.
- (11) За да се намали нарастващият риск в Съюза от прекъсване на доставките, което може да доведе до нарушаване на конкуренцията и фрагментиране на вътрешния пазар, Комисията и държавите членки следва да укрепят капацитета на различните етапи от веригата за създаване на стойност в сектора на стратегически суровини, за да се допринесе за постигането на сравнителните показатели във връзка с капацитета на Съюза и диверсификацията на доставките. Тези сравнителни показатели следва да спомагат за насочване на усилията за укрепване на капацитета на Съюза на всички етапи от веригата за създаване на стойност в сектора на стратегическите суровини, включително добива, преработката и рециклирането, както и за увеличаване на диверсификацията на външните доставки на стратегически суровини. Целта следва да бъде увеличаване на капацитета за всяка стратегическа суровина на всеки етап от веригата за създаване на стойност, като същевременно се цели постигане на общи сравнителни показатели на равнището на Съюза за капацитета за добив, преработка и рециклиране на стратегически суровини. На първо място, Съюзът следва да увеличи използването на собствените си геоложки ресурси от стратегически суровини и създаването на капацитет, за да е възможен добивът на суровини, необходими за производството на най-малко 10 % от потреблението на Съюза на стратегически суровини. Като се има предвид, че капацитетът за добив е силно зависим от наличието на геоложки ресурси в Съюза, постигането на този сравнителен показател зависи от наличието на последните. На второ място, за да се изгради цялостна верига за създаване на стойност и да се предотвратят всякакви затруднения на междинните етапи, капацитетът за преработка на Съюза следва също да се увеличи и Съюзът следва да бъде в състояние да осигури производството на най-малко 40 % от годишното си потребление на стратегически суровини. На трето място, през следващите десетилетия се очаква нарастващ дял от потреблението на стратегически суровини в Съюза да може да бъде задоволяван от вторични суровини, което би подобрило както сигурността, така и устойчивостта на доставките на суровини в Съюза. Следователно капацитетът за рециклиране на Съюза следва да може да доведе до производството на най-малко 25 % от годишното потребление на Съюза на стратегически суровини и Съюзът следва да може да осигури рециклирането на все по-големи количества от отделните стратегически суровини от отпадъци. За потоците от отпадъци и за стратегическите суровини, за които има достатъчно информация за преценка на капацитета за рециклиране на Съюза като дял от стратегическите суровини, които се съдържат в тези потоци от отпадъци, следва да се определи допълнителен сравнителен показател, който да се основава на отпадъците. Съпътстващите усилия за подобряване на ефективното използване на ресурсите чрез научни изследвания и иновации, заместване, повишаване на осведомеността и други подходящи мерки също ще улеснят съответствието с тези сравнителни показатели. Тези сравнителни показатели се отнасят за времеви хоризонт до 2030 г., в съответствие с целите на Съюза в областта на климата и енергетиката, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾, и цифровите цели, определени в Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, за които те служат за основа. Освен това качествените работни места, включително изграждането на умения и преминаването от едно работно място на друго, ще осигурят преодоляването на рисковете в секторния пазар на труда и ще спомогнат за гарантиране на конкурентоспособността на Съюза. Комисията и държавите членки следва също така да насърчават технологичния напредък и ефективното използване на ресурсите, за да се ограничи очакваното увеличение на потреблението на суровини от критично значение в Съюза под равнището на съответните референтни прогнози. В контекста на изготвянето на мерки за прилагане съгласно Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾, Комисията следва да разгледа евентуалния принос на изискванията за екодизайн за постигането на приоритетите на Съюза, определени в настоящия регламент.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. (ОВ L 323, 19.12.2022 г., стр. 4).

⁽⁵⁾ Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението (ОВ L 285, 31.10.2009 г., стр. 10).

- (12) По отношение на някои суровини Съюзът е почти изцяло зависим за своите доставки от само една държава. Тези зависимости създават висок риск от прекъсване на доставките, което може да наруши конкуренцията и да фрагментира вътрешния пазар. За да се ограничи такъв потенциален риск и да се увеличи икономическата устойчивост на Съюза, следва да бъдат положени усилия, които да гарантират, че до 2030 г. Съюзът няма да зависи от само една трета държава за повече от 65 % от доставките си на каквито и да е стратегически суровини, както непреработени, така и на всички етапи на преработка, като обаче се отдава специално внимание на държавите, с които Съюзът е установил стратегическо партньорство (наричано по-нататък „стратегическо партньорство“), споразумение за свободна търговия или други форми на сътрудничество, включващи суровини, тъй като те осигуряват по-големи гаранции относно свързаните с доставката рискове.
- (13) За да се гарантира навременното постигане на съответствие със сравнителните показатели, Комисията, с помощта на ЕССКЗ, следва да проследява и докладва за постигнатия напредък по отношение на сравнителните показатели и ограничаването на търсенето. Когато отчетеният напредък по отношение на сравнителните показатели и ограничаването на търсенето е като цяло недостатъчен, Комисията следва да оцени осъществимостта и пропорционалността на допълнителни мерки. Липсата на напредък само по отношение на една или на малка група от стратегически суровини не следва по принцип да води до необходимост от допълнителни усилия от страна на Съюза.
- (14) Комисията, с подкрепата на ЕССКЗ, следва да набележи проектите в Съюза, чрез които се очаква да започне или да се увеличи добивът, преработката или рециклирането на стратегически суровини, или производството и увеличаването на количеството материали, които могат да заменят стратегическите суровини в стратегически технологии, с цел признаването на тези проекти като стратегически проекти. Ефективната подкрепа за стратегическите проекти може да доведе до подобряване на достъпа до стратегически суровини за секторите надолу по веригата, за създаване на икономически възможности по веригата за създаване на стойност, включително за малките и средните предприятия (МСП), и за допринасяне за разкриването на работни места. Ето защо, за да се гарантира разработването на стратегически проекти в целия Съюз, такива проекти следва да се възползват от рационализирани и предвидими процедури по издаване на разрешителни и от подкрепа за получаване на достъп до финансиране. Тези мерки могат също така да насърчат внасянето на подобрения в други процедури за издаване на разрешителни и в достъпа до финансиране за проекти, свързани със суровини от критично значение или с други суровини. С цел да се обърне особено внимание на подкрепата и гарантирането на добавената им стойност, преди да получат такава подкрепа, проектите следва да бъдат оценени спрямо набор от критерии. За проектите за суровини, при които стратегическите суровини са страничен продукт, включително например от железен скрап, също следва да бъде допустимо получаването на такава подкрепа, ако покриват всички съответни критерии. За да бъдат признати като стратегически проекти в Съюза, проектите следва да укрепват сигурността на доставките на стратегически суровини за Съюза. Проектите следва също така да се характеризират с достатъчна техническа осъществимост, включително във връзка с очакваното количество стратегически суровини или заместващи материали, които увеличават капацитета на Съюза, с изключение на материалите, произведени за научноизследователски цели; да се изпълняват по екологично и социално устойчив начин; да носят трансгранични ползи извън съответната държава членка, включително страничните ефекти надолу по веригата за създаване на стойност. Когато Комисията прецени, че тези критерии са изпълнени, тя следва да публикува решение за признаването на проект като стратегически. Тъй като бързото признаване е от ключово значение за ефективната подкрепа на сигурността на доставките на Съюза, процесът на оценка следва да продължи да протича плавно и да не поражда прекалена тежест.
- (15) Когато се преценява дали даден проект в трета държава или отвъдморска страна или територия (ОСТ) допринася за сигурността на доставките на Съюза, следва по-специално да се вземе предвид статутът на ОСТ съгласно правото на Съюза. ОСТ могат да допринесат за безопасния достъп на Съюза до устойчиви доставки на стратегически суровини и суровини от критично значение, по-специално в рамките на стратегическите партньорства.
- (16) Комисията, в с подкрепата на ЕССКЗ, следва да набележи стратегически проекти в трети държави или в ОСТ, чрез които се очаква да започне или да се увеличи добивът, преработката или рециклирането на стратегически суровини, или производството на материали, които могат да заместят стратегическите суровини в стратегическите технологии. За да се гарантира, че стратегическите проекти се изпълняват ефективно, те следва да се ползват от подобрен достъп до финансиране, например чрез достъп до механизми за намаляване на риска за инвестициите. За да се гарантира тяхната добавена стойност, проектите следва да бъдат оценявани спрямо набор от критерии. Както стратегически проекти в Съюза, така и стратегическите проекти в трети държави следва да укрепват сигурността на доставките на стратегически суровини за Съюза и да се характеризират с достатъчна техническа осъществимост. Стратегическите проекти в Съюза и стратегическите проекти в трети държави или в ОСТ следва да съответстват на едно и също равнище на социална и екологична устойчивост. За да стане стратегически проект на нововъзникващ пазар и в развиваща се икономика, даден проект следва да бъде от взаимна полза за Съюза и за участващата трета държава, и да добавя стойност в тази държава, като се взема предвид и неговата съгласуваност с общата търговска политика на Съюза. Такава стойност може да бъде извлечена от приноса на проекта към повече от един етап от веригата за създаване на стойност, както и от създаването чрез проекта на по-широки икономически и социални ползи, включително създаването на работни места в съответствие с международните стандарти. Когато Комисията прецени, че тези критерии са изпълнени, тя следва да публикува решение за признаването на проект като стратегически.

- (17) За да се гарантира устойчивостта на увеличеното производство на суровини от критично значение, следва да се планират и изпълняват устойчиви нови проекти за суровини от критично значение, обхващащи всички аспекти на устойчивото развитие, изтъкнати в публикацията на Комисията от 11 септември 2021 г., озаглавена „Принципите на ЕС за устойчиви суровини“, включително гарантиране на опазването на околната среда, предотвратяване и свеждане до минимум на неблагоприятните социални въздействия чрез използването на социално устойчиви практики, включително зачитане на правата на човека, като например правата на жените и децата, както и прозрачни търговски практики. Проектите следва също така да гарантират добросъвестно участие, както и задълбочени и справедливи консултации със съответните заинтересовани страни, например местните общности и коренното население. Когато даден проект включва евентуалното презаселване на лица, следва да се обърне специално внимание на зачитането на правата на човека. С цел на организаторите на проекти да се предостави ясен и ефикасен начин за спазване на този критерий, съответствието с приложимото право на Съюза или националното право, международните стандарти, насоки и принципи, в зависимост от случая, или участието в схема за сертифициране, призната съгласно настоящия регламент, следва да се счита за достатъчно.
- (18) В съответствие с принципа на предпазливост Комисията следва да не признава проекти за дълбоководен добив на суровини като стратегически проекти, преди да се проучи достатъчно въздействието на дълбоководния добив на суровини върху морската среда, биологичното разнообразие и човешките дейности, преди да се анализират рисковете и преди технологиите и оперативните практики да могат да осигурят доказателства за това, че околната среда не се уврежда сериозно.
- (19) Всеки организатор на проект за стратегически суровини следва да има възможност да подаде до Комисията заявление за признаването на своя проект като стратегически проект. Заявлението следва да включва съответните документи и доказателства, свързани с критериите. За да оцени по-добре социалната, екологичната и икономическата жизнеспособност, осъществимостта на проекта, както и нивото на увереност в прогнозите, организаторът на проекта трябва също така да представи класификация на проекта съгласно рамковата класификация на Организацията на обединените нации за ресурсите. За да е възможно обективно утвърждаване на тази класификация, организаторът на проекта следва да я подкрепи със съответните доказателства. Към заявлението следва да бъде приложен и график на проекта, за да се прецени кога той ще може да допринесе за постигането на съответствие със сравнителните показатели за вътрешния капацитет или за диверсификация. Тъй като общественото одобрение на миннодобивни проекти е от съществено значение за ефективното им изпълнение, организаторът на проекта следва да предостави и план, съдържащ мерките за улесняване на общественото одобрение. Специално внимание следва да се обърне на социалните партньори, гражданското общество и контролните органи. Организаторът на проекта следва също така да представи стопански план, в който се предоставя информация относно финансовата жизнеспособност на проекта, структурата на собствеността и преглед на вече осигурените договори за изкупуване, както и прогнози за възможното създаване на работни места и за потребностите на проекта по отношение на квалифицирана работна ръка, включително повишаване на квалификацията и преквалификация. За да се хармонизира процесът на кандидатстване, Комисията следва да изготви единен формуляр за подаването на заявления.
- (20) Заявления, свързани с проекти, които могат да засегнат коренното население, следва да включват план, който да съдържа мерки, насочени към провеждането на задълбочени консултации със засегнатото коренно население, предотвратяването и свеждането до минимум на неблагоприятните последици за това коренно население и, когато е целесъобразно, изплащането на справедливи обезщетения. Ако тези въпроси са уредени в националните правни актове, приложими за проекта, вместо това в плана може да бъдат описани съответните мерки. За проекти, изпълнявани в трети държави и включващи добив на суровини, които не са обхванати от Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, организаторът на проекта следва да представи и план за подобряване на екологичното състояние на засегнатите територии след приключването на добива. Ако мястото на изпълнение на проекта се намира в защитена зона, организаторът на проекта следва да направи оценка на технически подходящите други местоположения и да ги опише в план, включително и защо те не се считат за подходящи за изпълнението на проекта.
- (21) За да се структурира процесът, Комисията следва да организира открита покана за представяне на предложения с редовни крайни срокове, съответстващи на датите за заседанията на ЕССКЗ, за да могат организаторите на проекти да кандидатстват за признаване на проектите им като стратегически проекти. За да се осигури яснота за организаторите на проекти по отношение на техните заявления за стратегически проекти, Комисията следва да спазва определен срок за вземане на решение за това дали даден проект може да бъде признат като стратегически. За да се вземат предвид някои особено сложни случаи или големият брой заявления, подадени към даден краен срок, Комисията следва да може да удължи срока за вземане на решение еднократно. Тя следва да сподели оценката си с ЕССКЗ преди провеждането на неговото заседание и да вземе предвид неговото становище в решението си за признаване на стратегически проект.
- (22) Тъй като сътрудничеството на държавата членка, на чиято територия ще бъде изпълнен стратегически проект, е необходимо, за да се гарантира ефективното му изпълнение, тази държава членка следва да има правото да възрази и по този начин да предотврати признаването на стратегически проект против волята ѝ. В този случай съответната държава членка следва да изложи основанията за отказа си, като посочи предвидените в настоящия регламент критерии. По същия начин Съюзът не следва да признава проект като стратегически проект, когато той ще бъде

⁽⁶⁾ Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО (ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 15).

изпълняван от трета държава против волята на нейното правителство, и следователно трябва да се въздържа от това, когато правителството на трета държава се противопоставя.

- (23) За да се предотвратят злоупотреби със статута на стратегически проект, Комисията следва да има правото да отмени признаването на даден проект като стратегически проект, като изложи основанията за това, след консултация с ЕССКЗ и с отговорния организатор на проекта, ако стратегическият проект вече не отговаря на условията или ако признаването се основава на заявление, съдържащо невярна информация, която е важна за оценката на критериите за подбор. За да се привлекат дългосрочни инвестиции и да се гарантира правна предвидимост, при актуализирането на списъка на стратегическите суровини в приложение стратегическите проекти следва да запазват своя статут за разумен срок след отмяната.
- (24) С оглед на тяхното значение за гарантиране на сигурността на доставките на стратегически суровини и запазване на функционирането на вътрешния пазар, стратегическите проекти следва да се считат за проекти от обществен интерес. Гарантирането на сигурността на доставките на стратегически суровини е от решаващо значение за успеха на екологичния и цифровия преход, както и за устойчивостта на отбранителния и на авиокосмическия сектор. С цел да допринесат за сигурността на доставките на стратегически суровини в Съюза държавите членки следва да могат да предоставят подкрепа за националните процеси на издаване на разрешителни, за да се ускори осъществяването на стратегически проекти в съответствие с правото на Съюза.
- (25) Националният процес на издаване на разрешителни гарантира, че проектите за суровини от критично значение са безопасни, сигурни и отговарят на екологичните и социалните изисквания и изискванията за безопасност. Правото на Съюза в областта на околната среда установява общите условия и съдържанието на националния процес на издаване на разрешителни, като по този начин осигурява високо ниво на опазване на околната среда и дава възможност за устойчива експлоатация на потенциала на Съюза по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините. Признаването като стратегически проект не следва да засяга приложимите условия за издаване на разрешителни за съответните проекти, включително посочените в Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾, Директива 92/43/ЕИО на Съвета ⁽⁸⁾, Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾, Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁰⁾, Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾, Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾ и Директива 2006/21/ЕО.
- (26) Същевременно непредсказуемостта, сложността, а понякога и прекомерната продължителност на националните процеси на издаване на разрешителни намаляват сигурността на инвестициите, необходима за ефективното разработване на проекти за стратегически суровини. Структурата и продължителността на процеса на издаване на разрешителни за съответни проекти могат също така да са доста различни в отделните държави членки. Ето защо, за да осигурят и ускорят ефективното им изпълнение, държавите членки следва да прилагат рационализирани и предвидими процеси на издаване на разрешителни за стратегически проекти. В тази връзка стратегическите проекти следва да се ползват с приоритет на национално равнище с цел да се гарантират бърза административна обработка и провеждането в спешен порядък на всички съдебни производства и процедури за решаване на спорове, които са свързани с тях. Настоящият регламент не следва да пречат компетентните органи да рационализират издаването на разрешителни за проекти по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение, които не са стратегически проекти.
- (27) Като се имат предвид ролята им за гарантиране на сигурността на доставките на стратегически суровини за Съюза, както и приносът им за отворената стратегическа автономност на Съюза и за екологичния и цифровия преход, стратегическите проекти следва да се считат от отговорния за издаването на разрешителни орган за проекти от обществен интерес. Следва да бъде възможно разрешаването на стратегически проекти, които оказват отрицателно въздействие върху околната среда, доколкото попадат в обхвата на Директива 2000/60/ЕО, Директива 92/43/ЕИО или Директива 2009/147/ЕО или на законодателните актове на Съюза относно възстановяването на сухоземните, крайбрежните или сладководните екосистеми, когато отговорният за издаването на разрешителни орган стигне до заключението, въз основа на оценката си за всеки отделен случай, че обслужваният от проекта обществен интерес има предимство пред тези въздействия, стига да са изпълнени всички съответни условия, посочени в тези правни актове. При оценка за всеки отделен случай следва надлежно да се вземе предвид геоложката специфичност на мястото на добива, което ограничава решенията по отношение на местоположението поради липсата на други възможни местоположения за такива обекти.

⁽⁷⁾ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

⁽⁹⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

⁽¹¹⁾ Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56).

⁽¹²⁾ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

- (28) За да се намали сложността и да се повишат ефикасността и прозрачността при процеса на издаване на разрешителни, организаторите на проекти за суровини от критично значение следва да могат да взаимодействат с единното звено за контакт, отговорно за улесняването и координирането на целия процес на издаване на разрешителни. За тази цел държавите членки следва да създадат или да определят едно или повече звена за контакт, като същевременно гарантират, че организаторите на проекти ще се обръщат само към единното звено за контакт. Държавите членки следва да решат дали единното звено за контакт ще бъде същевременно и орган, който ще взема решения за издаването на разрешителни. За да гарантират ефективното изпълнение на техните отговорности, държавите членки следва да осигурят достатъчно персонал и ресурси за своите единни звена за контакт. Освен това организаторът на проекта следва да може да се свързва със съответното административно звено към единното звено за контакт, за да се гарантира възможността за осъществяването на контакт.
- (29) В зависимост от вътрешната си организация държавите членки следва да могат да избират дали да създадат или да определят своите единни звена за контакт на местно, регионално или национално равнище или на друго съответно административно ниво. Освен това държавите членки следва да могат, на избраното от тях административно равнище, да създават или да определят различни единни звена за контакт, които да са насочени единствено към проекти за суровини от критично значение, свързани с конкретен етап от веригата за създаване на стойност, а именно добив, преработка или рециклиране на суровини. Същевременно организаторите на проекти следва да могат да намерят лесно единното звено за контакт, което отговаря за техния проект. За целта държавите членки следва да гарантират, че в рамките на географския район, съответстващ на административното равнище, на което те са избрали да създадат или да определят своето единно звено за контакт, няма да има повече от едно такова единно звено за контакт, което да отговаря за съответния етап от веригата за създаване на стойност. Тъй като много проекти за суровини от критично значение обхващат повече от един етап от веригата за създаване на стойност, за да се предотврати евентуално обръкване, държавите членки следва да гарантират своевременното определяне на единно звено за контакт за тези проекти.
- (30) За да се осигури яснота относно статута на разрешителните за стратегически проекти и да се ограничи въздействието на евентуални съдебни спорове за злоупотреба, без същевременно да се засяга ефективният съдебен контрол, държавите членки следва да осигурят своевременното разрешаване на всички спорове относно процеса на издаване на разрешителни. За тази цел държавите членки следва да гарантират, че заявителите и организаторите на проекти имат достъп до опростена процедура за разрешаване на спорове и че за стратегическите проекти се прилагат провеждани в спешен порядък съдебни процедури и процедури за разрешаване на спорове, свързани с проектите, когато и доколкото националното право предвижда такива спешни процедури.
- (31) В Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹³⁾, с който бе създадена единната цифрова платформа, се съдържат общи правила за предоставянето по интернет на информация, процедури и услуги за оказване на съдействие, свързани с функционирането на вътрешния пазар, за да се предостави възможност на гражданите и предприятията да се възползват пряко от предимствата на вътрешния пазар, без да понасят ненужна допълнителна административна тежест. Изискванията за предоставяне на информация и процедурите, обхванати от настоящия регламент, следва да съответстват на изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1724. По-специално следва да се гарантира, че в съответствие с член 6, параграф 1 и приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1724 организаторите на стратегически проекти могат да имат достъп и да извършват изцяло по интернет всяка процедура, свързана с процеса на издаване на разрешителни.
- (32) За осигуряването на организаторите на проекти и на други инвеститори на сигурността и яснотата, необходими за увеличаване на разработването на стратегически проекти, държавите членки следва да гарантират, че процесът на издаване на разрешителни, свързани с такива проекти, не продължава по-дълго от определените срокове. Продължителността на процеса на издаване на разрешителни за стратегически проекти, включващи само преработка или рециклиране, не следва да надхвърля 15 месеца. За стратегически проекти, които включват добив, продължителността на процеса на издаване на разрешителни не следва да надхвърля 27 месеца, като се имат предвид сложността и степента на съответното възможно въздействие. Все пак за изготвянето на доклада за оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС отговаря организаторът на проекта и то не следва да се включва в графиците, с които се обвързват държавите членки. За тази цел единното звено за контакт следва да съобщи датата, до която организаторът на проекта трябва да представи доклада за оценка на въздействието върху околната среда, като времето между посочената дата и реалното представяне на доклада не следва да се взема предвид в графика. Същият принцип следва да се прилага и в случаите, когато след провеждане на необходимите консултации единното звено за контакт уведомява организатора на проекта за възможността да предостави допълнителна информация с цел допълване на доклада за оценка на въздействието върху околната среда. В изключителни случаи, свързани с естеството, сложността, местоположението или мащаба на предложения проект, държавите членки следва да могат да удължават сроковете. Тези изключителни случаи могат да включват непредвидени обстоятелства, пораждащи необходимостта от добавяне или допълване на оценките на въздействието върху околната среда, свързани с проекта.

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1).

- (33) Държавите членки следва да гарантират, че отговорните органи разполагат с достатъчно ресурси и персонал, които да позволят на тези органи да спазват на практика наложените им срокове. Чрез Инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾, Комисията следва да оказва подкрепа на държавите членки, по тяхно искане, при проектирането, разработването и прилагането на реформи, включително укрепване на административния капацитет във връзка с националния процес на издаване на разрешителни, например по отношение на единното звено за контакт.
- (34) Оценките на въздействието върху околната среда и разрешенията, изисквани съгласно правото на Съюза, включително по отношение на водите, местообитанията и птиците, са неразделна част от процеса на издаване на разрешителни за проект за суровини, както и съществена гаранция за осигуряване на предотвратяването или свеждането до минимум на отрицателното въздействие върху околната среда. Въпреки това, за да се гарантира, че процесът на издаване на разрешителни за стратегически проекти е предвидим и е в рамките на сроковете, следва да се използват всички възможности за рационализиране на изискваните оценки и разрешителни, без да се понижава равнището на опазване на околната среда или качеството на оценките. За тази цел необходимите оценки следва да бъдат обединени чрез съвместна или координирана процедура, за да се избегне ненужно припокриване. Освен това организаторите на проекти и отговорните органи следва изрично да се договарят за обхвата на обединената оценка преди извършването ѝ, за да се предотвратят ненужни последващи действия. И на последно място, организаторите на проекти следва да могат да се обърнат към един и същ орган за целите на тази съвместна или координирана процедура.
- (35) Конфликтите относно земеползването могат да създадат пречки пред разгръщането на проекти за суровини от критично значение. Добре изготвени планове, включително планове за териториално устройство и зонирание, при които се отчита потенциалът за изпълнение на проекти за суровини от критично значение и чието потенциално въздействие върху околната среда е оценено, могат да спомогнат за намиране на баланс на обществените блага и интереси, като намалят риска от конфликти и ускорят устойчивото разгръщане на проекти за суровини от критично значение в Съюза. Поради това отговорните национални, регионални и местни органи следва да обмислят включването на разпоредби за проекти за суровини от критично значение при разработването на съответните планове. Това не засяга съществуващите изисквания за оценка на потенциалното въздействие на тези планове върху околната среда и необходимото качество на тези оценки.
- (36) В рамките на Съюза проектите за суровини от критично значение често срещат трудности с достъпа до финансиране. Пазарите на суровини от критично значение често се характеризират с висока нестабилност на цените, дълги срокове за изпълнение, висока концентрация и непрозрачност. Освен това финансирането за сектора изисква високо ниво на експертни познания, което често липсва сред финансовите институции. За да преодолеят тези фактори и да допринесат за осигуряване на стабилни и надеждни доставки на стратегически суровини, държавите членки и Комисията следва да съдействат за достъп до финансиране и административна подкрепа.
- (37) Необходима е силна европейска верига за създаване на стойност, за да се обезпечи сигурността на доставките с цел гарантиране на функционирането на вътрешния пазар, а увеличаването на капацитета може да се постигне само с подходящи финансови средства, част от които могат да дойдат от съществуващите фондове на Съюза. За проектите за суровини от критично значение, включително и стратегическите проекти, може да се допусне подкрепа по тези фондове, ако са изпълнени изискванията на съответните програми, например във връзка с географското местоположение, околната среда или техният принос в областта на иновациите. Съответните фондове включват програми по линия на политиката на сближаване, като например Европейския фонд за регионално развитие, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾, с отпуснатите от който безвъзмездни средства за насърчване на регионалното сближаване може да се осигури възможност на МСП да изготвят иновативни проекти, например проекти, свързани с намаляване на потреблението на енергия при преработката на суровини. Фондът за справедлив преход, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁶⁾, също може да се използва за подкрепа на този вид проекти, доколкото те допринасят за намаляване на социалните и икономическите разходи, породени от екологичния преход. Освен това Механизмът за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁷⁾, и по-специално главата за RePowerEU, която е насочена към енергийната сигурност и диверсификацията на енергийните доставки, може да бъде използвана за подкрепата на проекти, свързани например с рециклирането или оползотворяването на суровини. Фондът за

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

иновации, създаден с Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁸⁾, чиято цел е по-специално да насочва чистите и иновативни технологии към пазара, може да отпусна безвъзмездни средства, наред с другото, за да се подпомогне развитието на капацитет за рециклиране на суровини, свързани с нисковъглеродни технологии. Освен това InvestEU, създаден с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁹⁾, е водещата програма на Съюза за насърчаване на инвестициите, по-специално при осъществяването на екологичния и цифровия преход, чрез предоставяне на финансиране и техническа помощ. Чрез използването на механизми за смесено финансиране InvestEU допринася за привличането на допълнителен публичен и частен капитал. Комисията ще работи с партньорите по изпълнението на InvestEU, за да се увеличат подкрепата и инвестициите за съответни проекти, в съответствие с общите цели, определени в Регламент (ЕС) 2021/523 и настоящия регламент. И на последно място, проекти в трети държави, които допринасят за диверсификацията на доставките за Съюза, могат да се подкрепят чрез съответните фондове, като например Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество и Европейския фонд за устойчиво развитие плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾.

- (38) С цел да се преодолеят ограниченията, свързани с често разпокъсаните понастоящем усилия за публични и частни инвестиции, да се улеснят интеграцията и възвръщаемостта на инвестициите, Комисията, държавите членки и насърчителните банки следва да се координират по-добре и да създадат полезни взаимодействия между съществуващите програми за финансиране на равнището на Съюза и на национално равнище, както и да осигурят по-добра координация и сътрудничество с промишлеността и основните заинтересовани страни от частния сектор. За тази цел следва да се създаде специална подгрупа на ЕССКЗ, обединяваща експерти от държавите членки и Комисията, както и от съответните публични финансови институции. Тази подгрупа следва да обсъжда индивидуалните финансови потребности за стратегически проекти и съществуващите възможности за финансирането им, за да предостави на организаторите на проекти предложение как да получат най-добър достъп до съществуващите възможности за финансиране. При обсъждането и отправянето на препоръки за финансирането на стратегически проекти в трети държави ЕССКЗ следва по-специално да вземе под внимание стратегията Global Gateway, изложена в съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 1 декември 2021 г., озаглавено „Global Gateway“.
- (39) Частните инвестиции от страна на дружества, финансови инвеститори и изкупвачи са от съществено значение. Когато само частните инвестиции не са достатъчни, ефективното въвеждане на проекти по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение може да изисква публична подкрепа, например под формата на гаранции, заеми или капиталови или квазикапиталови инвестиции. Тази публична подкрепа може да представлява държавна помощ. Тази държавна помощ следва да има стимулиращ ефект и да е необходима, подходяща и пропорционална. Съществуващите насоки за държавна помощ, които неотдавна бяха основно преразгледани в съответствие с двойните цели на прехода, предоставят широки възможности за подкрепа на инвестициите по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение, при спазване на определени условия.
- (40) Публичната подкрепа се използва за справяне по пропорционален начин с установени конкретни прояви на неефективност на пазара или неоптималните инвестиционни ситуации, а действията не следва да дублират, нито да изместват частното финансиране или да нарушават конкуренцията на вътрешния пазар. Действията следва да имат явна добавена стойност за Съюза.
- (41) Нестабилността на цените на няколко стратегически суровини, засилена от ограничените средства за хеджирането им на форуърдни пазари, създава пречка както за осигуряването на финансиране за проекти за стратегически суровини от страна на организаторите на проекти, така и за потребителите надолу по веригата, които искат да осигурят стабилни и предвидими цени за основни входящи ресурси. В опит да се намали несигурността относно бъдещите цени на стратегическите суровини и по този начин да се ограничи свързаният с доставките риск, с цел да се защити функционирането на вътрешния пазар, е необходимо да се предвиди създаването на система, която да позволява както на заинтересованите изкупвачи, така и на организаторите на стратегически проекти, да посочват своите оферти за покупка или продажба, както и да се осигури контакт между тях, ако съответните им оферти са потенциално съвместими.

⁽¹⁸⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1).

- (42) Съществуващите знания и картографирането на залежите на суровини в Съюза са от време, когато осигуряването на доставките на суровини от критично значение за разработването на стратегически технологии не беше приоритет. Липсата на актуална геоложка информация за суровините от критично значение в Съюза би могла да засегне разработването на проекти за добив на суровини, като по този начин се отслабят усилията за намаляване на свързания с доставките риск и за запазване на функционирането на вътрешния пазар. За да получат и актуализират информацията за залежите на суровините от критично значение, държавите членки следва, когато това е целесъобразно предвид геоложките условия, да изготвят национални програми за картографиране на общото проучване на суровини от критично значение и на основните полезни изкопаеми, добивани заедно с тях. Това следва да включва мерки, като например геолошко картографиране, геохимични кампании, геонаучни проучвания, както и повторна обработка на съществуващи набори от геонаучни данни. Това увеличава вероятността от откриване на нови находища, което от своя страна следва да насърчава инвестициите за проучвания. В програмите за проучване следва също така да се обмисли използването на нови техники за проучване, които да позволяват откриването на залежи, намиращи се на по-голяма дълбочина, спрямо конвенционалните техники. За да улеснят разработването на проекти за добив, държавите членки следва да осигурят публичен достъп до определена основна информация, придобита по време на съответната им национална програма за проучване, когато е целесъобразно, като използват рамката на инфраструктурата за пространствена информация, създадена с Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, и като предоставят по-подробна информация при поискване. Комисията следва да може да отправя насоки с цел насърчаване на възприемането на хармонизиран формат на програмите за проучване.
- (43) Свързаните с Космоса данни и услуги, получени от наблюдението на Земята, могат да подкрепят усилията за устойчиви вериги за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение, като предоставят непрекъснат поток от информация, който може да бъде полезен за дейности като наблюдение и управление на миннодобивни райони, оценка на въздействието върху околната среда и социално-икономическа оценка на въздействието, или проучване за наличието на минерални ресурси. Тъй като наблюдението на Земята може да предостави данни и за отдалечени и недостъпни райони, то следва да бъде взето предвид от държавите членки при изготвянето и изпълнението на техните национални програми за проучване, доколкото е възможно.
- (44) Въпреки че укрепването на веригата на Съюза за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение е необходимо, за да се гарантира повишена сигурност на доставките, веригите на доставките на суровини от критично значение ще продължат да бъдат глобални и изложени на външни фактори. Скорошни и текущи събития — от кризата, свързана с COVID-19, до непредизвиканата и неоправдана военна агресия срещу Украйна — открити уязвимостта на някои от веригите на доставките на Съюза от прекъсвания. За да се гарантира, че промишлените отрасли на Съюза и държавите членки са в състояние да предвидят прекъсвания на доставките и са подготвени да устоят на последиците от тях, следва да се разработят мерки за подобряване на капацитета за наблюдение, координиране на стратегическите запаси и укрепване на готовността на дружествата.
- (45) Държавите членки не разполагат с еднакъв капацитет, когато става въпрос за осведоменост и предвиждане на рисковете, и не всички държави членки са разработили специални структури, с които да наблюдават веригите на доставките на суровини от критично значение и да могат да дават информация на дружествата за възможни рискове от прекъсвания на доставките. По същия начин, въпреки че някои дружества са инвестирали в наблюдението на своите вериги на доставките, други не са в състояние да го направят. Следователно с оглед на глобалното измерение на веригите на доставките на суровините от критично значение, както и на тяхната сложност, Комисията следва да разработи специално информационно табло за наблюдение за оценка на свързаните с доставките рискове при суровините от критично значение и да гарантира разполагаемостта на събраната информация за публичните органи и участниците от частния сектор, като по този начин се увеличават полезните взаимодействия между държавите членки. За да се гарантира, че веригите на Съюза за създаване на стойност са достатъчно подготвени срещу възможни прекъсвания на доставките, които могат да нарушат конкуренцията и да фрагментират вътрешния пазар, например прекъсвания на доставките, причинени от геополитически конфликти, Комисията следва да проведе стрес тестове за оценка на уязвимостта на веригите на доставките на стратегически суровини и тяхната експозиция на свързани с доставките рискове. Държавите членки следва да допринесат за тези действия, като провеждат, когато е възможно, такива стрес тестове чрез своите национални органи за доставки и информация, компетентни в областта на суровините от критично значение. ЕССКЗ следва да гарантира координацията на изпълнението на стрес тестовете от страна на Комисията и държавите членки. Когато никоя държава членка не може да извърши необходимия стрес тест за дадена стратегическа суровина, Комисията следва да го проведе сама. Комисията следва също така да предложи възможни стратегии, които могат да бъдат приети от публичните органи и участниците от частния сектор за смекчаване на свързаните с доставките рискове, като например натрупване на стратегически запаси или допълнително диверсифициране на доставките. За целите на събирането на информацията, необходима за провеждането на мерките за наблюдение и стрес тестовете, Комисията следва да се координира със съответната постоянна подгрупа на ЕССКЗ, а държавите членки следва да набележат и наблюдават основни оператори на пазара.
- (46) Стратегическите запаси са важен инструмент за смекчаване на прекъсванията на доставките, особено за суровини от критично значение. Въпреки че предложеният от Комисията инструмент в подкрепа на единния пазар в извънредни ситуации би позволил евентуално създаване на такива стратегически запаси в случай на прилагане на режима на бдителност по отношение на единния пазар, държавите членки и дружествата не са задължени да натрупват своите стратегически запаси преди прекъсване на доставките. Освен това в Съюза няма механизъм за координация, който да

(²¹) Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1).

позволява разработването на обща оценка и анализ на евентуално припокриване и полезни взаимодействия. Поради това, като първа стъпка и като се взема предвид текущата липса на подходяща информация, държавите членки следва да предоставят на Комисията информация относно евентуалните стратегически запаси, и ако има такива, дали се управляват от публични органи или от стопански субекти от името на държавите членки. Тази информация следва да включва нивата на наличния стратегически запас за отделна стратегическа суровина на агрегирано ниво, перспективата за нивата на стратегическия запас и правилата и процедурите, приложими по отношение на този стратегически запас. Всяко искане следва да бъде пропорционално, да е съобразено с разходите и усилията, необходими за предоставяне на данните, както и с въздействието им върху националната сигурност, и да определя подходящи срокове за предоставяне на исканата информация. Държавите членки следва да могат да добавят информация за стратегическите запаси на стопанските субекти към анализа, дори към тях да не е отправено искане за такава информация. Комисията следва да обработва данните по сигурен начин и да публикува информация само на агрегирано ниво. Като втора стъпка, въз основа на получената информация Комисията следва да разработи проект за сравнителен показател за това какво следва да се счита за безопасно ниво на стратегически запаси на Съюза, като се взема предвид общото годишно потребление на Съюза на съответните стратегически суровини. Въз основа на сравнението между съществуващите стратегически запаси и общите нива на стратегически запаси за стратегически суровини в Съюза ЕССКЗ, съгласувано с Комисията, следва да бъде в състояние да отправя до държавите членки необвързващи становища относно начина за засилване на сближаването и за насърчаване на натрупването на техните стратегически запаси. При това ЕССКЗ следва да разглежда необходимостта от поддържане на стимули за запазване на стратегически запаси чрез частни или публични оператори, използващи стратегически суровини.

- (47) За да улесни по-засилената координация, Комисията следва да осигури необходимите консултации с държавите членки преди участието им в международни форуми, където могат да се обсъждат такива стратегически запаси, по-специално чрез специалната постоянна подгрупа на ЕССКЗ. По същия начин, за да се увеличи взаимното допълване между настоящия регламент и други хоризонтални или специални инструменти в тази област, Комисията следва да гарантира, че събраната и агрегирана информация се предава към механизмите за бдителност или управление на кризи, като например предложената консултативна група по инструмента в подкрепа на единния пазар в извънредни ситуации, Европейски съвет по полупроводниците, създаден с Регламент (ЕС) 2023/1781 на Европейския парламент и на Съвета⁽²²⁾, съвета на HERA, създаден с Решение 2021/С 393 I/02 на Комисията⁽²³⁾, или Съвета по здравни кризи, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2022/2372 на Съвета⁽²⁴⁾.
- (48) За да се гарантира, че са достатъчно подготвени да се справят с прекъсвания на доставките, големите дружества, които произвеждат стратегически технологии в Съюза, като използват стратегически суровини, следва да извършат оценка на риска по отношение на своите вериги на доставките. Това ще гарантира, че вземат под внимание свързаните с доставките рискове за суровините от критично значение и при необходимост разработват подходящи стратегии за смекчаване на тези рискове, за да бъдат по-добре подготвени в случай на прекъсване на доставките. Тези големи дружества следва, като част от тази оценка на риска, да картографират произхода на своите стратегически суровини, да анализират факторите, които могат да засегнат техните доставки, и да оценят уязвимостта си по отношение на прекъсвания на доставките. При откриване на уязвимост набелязаните големи дружества следва да положат усилия за тяхното смекчаване. Тази оценка на риска следва да се основава на данни, които дружествата са получили от своите доставчици, а ако такива данни не са налични, следва да се основава, доколкото е възможно на данни, които са публично достъпни или са публикувани от Комисията. Държавите членки следва да могат да изискват предаването на доклад за оценка на риска на управителния орган на дружествата. За да се вземе предвид необходимостта от защита на търговските и производствените тайни и за да се ограничи уязвимостта на дружествата, този доклад не следва да бъде публичен. Тези мерки следва да доведат до допълнително отчитане на разходите във връзка с евентуални прекъсвания на доставките, без с тях да се предписват определени стратегии за смекчаване.
- (49) Много пазари за стратегически суровини не са напълно прозрачни и са концентрирани в посока на предлагането, което подобрява позицията на продавачите при водене на преговори и повишава цените за купувачите. За да спомогне за намаляване на цените за установените в Съюза предприятия, Комисията следва да създаде система, която е в състояние да обединява търсенето на заинтересованите купувачи. За да се избегне непропорционално въздействие върху конкуренцията на вътрешния пазар, Комисията, в консултация с ЕССКЗ, следва да извърши оценка на въздействието на системата върху пазара за всяка стратегическа суровина, добавена към системата. При разработването на такава система Комисията следва да вземе под внимание натрупания при подобни начинания опит, по-специално

⁽²²⁾ Регламент (ЕС) 2023/1781 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема в областта на полупроводниците и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/694 (Акт за интегралните схеми) (ОВ L 229, 18.9.2023 г., стр. 1).

⁽²³⁾ Решение 2021/С 393 I/02 на Комисията от 16 септември 2021 г. за създаване на Орган за готовност и реакция при извънредни здравни ситуации (ОВ С 393 I, 29.9.2021 г., стр. 3).

⁽²⁴⁾ Регламент (ЕС) 2022/2372 на Съвета от 24 октомври 2022 г. относно рамка от мерки за гарантиране на доставките на медицински мерки за противодействие от значение при криза в случай на извънредна ситуация в областта на общественото здраве на равнището на Съюза (ОВ L 314, 6.12.2022 г., стр. 64).

относно съвместното закупуване на газ, както е установено в Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета ⁽²⁵⁾. Всички мерки съгласно този механизъм следва да са съвместими с правото на Съюза в областта на конкуренцията.

- (50) Разпоредбите относно наблюдението и стратегическите запаси, включени в настоящия регламент, не водят до хармонизиране на националните закони и подзаконови актове и не заместват съществуващите механизми. Стимулите за наблюдение и готовност за справяне с рискове следва да бъдат в съответствие с правото на Съюза. Законодателните актове на Съюза, като предложението за инструмент в подкрепа на единния пазар в извънредни ситуации, което има за цел да предвиди, смекчи и осигури реакция при кризи, засягащи функционирането на вътрешния пазар, или Регламент (ЕС) 2022/2372, могат да се прилагат за стратегически суровини и за суровини от критично значение при криза или заплаха в степента, в която тези суровини попадат в обхвата на такива законодателни актове. Допълняемостта и съгласуваността между настоящия регламент и инструментите на Съюза при криза следва да бъдат осигурени от Комисията чрез обмен на информация между съответните консултативни и управленски органи, създадени с тези законодателни актове.
- (51) Повечето суровини от критично значение са метали, които по принцип могат да бъдат рециклирани до безкрайност, макар и понякога с влошаващи се качества. Това осигурява възможност за преминаване към действително кръгова икономика в контекста на прехода към зелена икономика, като същевременно се увеличава наличността на суровини от критично значение и по този начин се допринася за гарантиране на сигурността на доставките. След първоначален етап на бързо нарастване на търсенето на суровини от критично значение за нови технологии, при които първичните добив и преработка все още представляват преобладаващият източник, рециклирането следва все повече да намали необходимостта от първичен добив и свързаните с него въздействия. Това следва да се постигне, като в същото време се поддържа високо равнище на капацитет за рециклиране на Съюза чрез силен пазар за вторични суровини от критично значение. Понастоящем обаче равнищата на рециклиране на повечето суровини от критично значение са ниски, като потоците от отпадъци като батерии, електрическо и електронно оборудване и превозни средства се извозват за рециклиране в трети държави. Системите и технологиите за рециклиране често не са адаптирани към особеностите на тези суровини. Иновациите имат важно значение за намаляване на необходимостта от суровини от критично значение, за намаляване на рисковете от недостиг на доставки и за разработване на технологии за рециклиране с цел правилно и безопасно извличане на суровини от критично значение от отпадъци. Следователно са необходими бързи действия, насочени към различните фактори, възпрепятстващи реализирането на възможностите за кръговост.
- (52) Държавите членки запазват важни правомощия в областта на кръговостта, например в областта на системите за събиране и третиране на отпадъци. Тези правомощия следва да се използват за увеличаване на нивата на събиране и коефициента на рециклиране на потоци от отпадъци с висок потенциал за оползотворяване на суровини от критично значение, включително електронни отпадъци, като се използват например финансови стимули като отстъпки, парични награди или системи за възстановяване на депозити, като същевременно се запазва целостта на вътрешния пазар. С оглед на увеличаването на използването на вторични суровини от критично значение това би могло да включва и такси за отговорност на производителя с различен размер, при условие че такива такси са предвидени в националното законодателство, за да се облагодетелстват продуктите, съдържащи по-голям дял вторични суровини от критично значение, оползотворени от отпадъци, рециклирани в съответствие с екологичните стандарти, установени в правото на Съюза. Такива вторични суровини от критично значение, оползотворени от отпадъци, следва да включват оползотворяване, извършвано в съответствие със стандартите на трети държави, които предлагат защита, равностойна на стандартите на Съюза. Органите на държавите членки също следва да оказват въздействие като купувачи на суровини от критично значение и на продукти, които ги съдържат, а националните програми за научни изследвания и иновации осигуряват значителни ресурси за повишаване на нивото на знанията и технологиите за кръговост на суровините от критично значение, както и за ефективното използване на суровините. И на последно място, държавите членки следва да насърчават оползотворяването на суровините от критично значение от миннодобивни отпадъци чрез подобряване на наличието на информация и чрез преодоляване на правните, икономическите и техническите пречки. Възможно решение, което държавите членки следва да разгледат, са механизми за споделяне на риска между операторите и държавата членка за насърчаване на оползотворяването от затворени съоръжения за отпадъци. ЕССКЗ следва също така да улеснява обмена на най-добри практики между държавите членки относно разработването и изпълнението на техните национални програми.
- (53) В много региони на Съюза има традиции в добива на суровини и съответно значителни количества миннодобивни отпадъци в затворени съоръжения, които обикновено не са анализирани от гледна точка на възможността за получаване на суровини от критично значение поради твърде скорошното нарастване на икономическото им значение. Оползотворяването на суровини от критично значение от съоръжения за миннодобивни отпадъци може да увеличи капацитета на Съюза и същевременно да създаде икономическа стойност и работни места в исторически миннодобивни региони, които често са засегнати от деиндустриализация и упадък. Липсата на внимание и информация относно съдържанието на суровините от критично значение, особено за затворени съоръжения за отпадъци, представлява ключова пречка за по-голямото използване на потенциала на суровините от критично значение от миннодобивни отпадъци.

⁽²⁵⁾ Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 г. относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ (ОВ L 335, 29.12.2022 г., стр. 1).

- (54) Оползотворяването на суровини от критично значение от съоръжения за отпадъци от миннодобивни дейности следва да бъде елемент от увеличаването на стойността на съответните съоръжения за отпадъци. В Директива 2006/21/ЕО се установяват високи изисквания за опазване на околната среда и човешкото здраве във връзка с управлението на отпадъците от миннодобивната промишленост. Тези високи изисквания следва да се запазят, но същевременно е целесъобразно да се установят допълнителни мерки за увеличаване в максимална степен на оползотворяването на суровините от критично значение от миннодобивни отпадъци.
- (55) Операторите както на съществуващи, така и на нови съоръжения за миннодобивни отпадъци следва да извършат предварително проучване за икономическа оценка по отношение на оползотворяването на суровини от критично значение от миннодобивни отпадъци, намиращи се в обекта, и от генерирането на такива отпадъци. В съответствие с йерархията на отпадъците, установена в Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁶⁾, приоритетно по ред следва да бъде предотвратяването на генериране на отпадъци, съдържащи суровини от критично значение, чрез добив на суровини от критично значение от добития обем, преди той да се превърне в отпадък. При изготвянето на това проучване операторите следва да съберат необходимата информация, включително за концентрациите и количествата на суровините от критично значение в миннодобивни отпадъци, и да извършат оценка на множество варианти по отношение на процеси, операции или търговски договорености, които биха могли да позволят икономически жизнеспособно оползотворяване на суровините от критично значение. Това задължение е в допълнение към задълженията, определени в Директива 2006/21/ЕО и в националните разпоредби, транспониращи посочената директива, и се прилага пряко. При прилагането му операторите и компетентните органи следва да се стремят да сведат до минимум административната тежест и да интегрират процедурите, доколкото е възможно.
- (56) С цел справяне с текущата липса на информация относно потенциала на суровините от критично значение от затворените съоръжения за миннодобивни отпадъци, държавите членки следва да изготвят база данни, съдържаща цялата информация, необходима за насърчаване на оползотворяването, по-специално количествата и концентрациите на суровините от критично значение в съоръженията за миннодобивни отпадъци, в съответствие с правилата на Съюза в областта на конкуренцията. Информацията следва да бъде публично достъпна и да бъде представена в лесна за ползване и цифрова форма, която позволява достъп до по-подробна, техническа информация. За да подпомогнат лесния за ползвателите достъп до информацията, държавите членки следва например да осигурят звено за контакт, за да е възможен по-задълбочен обмен с потенциални разработчици на проекти за оползотворяване на суровини от критично значение. Базата данни следва да бъде проектирана така, че да позволява на потенциалните организатори на проекти да набележат лесно съоръжения с висок потенциал за икономически жизнеспособно оползотворяване. За да се обърне дължимото внимание на ограничените ресурси, държавите членки следва да възприемат поетапен подход при събирането на информация и да изпълняват по-трудоемките стъпки за събиране на информация само за най-обещаващите съоръжения. Дейностите по събиране на информация следва да целят предоставянето на точна и представителна информация относно съоръженията за миннодобивни отпадъци и получаване на възможно най-добрата представа за потенциала за оползотворяване на суровините от критично значение.
- (57) Постоянните магнити са включени в много разнообразни продукти, като най-важните и най-бързо развиващи се техни приложения са във вятърните генератори и електрическите превозни средства, но също така и в други продукти, включително устройства за магнитно-резонансна образна диагностика, промишлени роботи, леки транспортни средства, охлаждащи генератори, термопомпи, електрически двигатели, промишлени електрически помпи, автоматични перални машини, барабанни сушилни, микровълнови печки, прахосмукачки и съдомиялни машини, съдържащи значителни количества, които си заслужава да бъдат оползотворени. Електрическите двигатели също следва да бъдат обхванати, когато са включени в други продукти. Повечето постоянни магнити, по-специално тези с най-високи показатели, съдържат суровини от критично значение, като неодим, празеодим, диспрозий и тербий, бор, самарий, никел или кобалт. Тяхното рециклиране е възможно, но понастоящем се извършва единствено в малки мащаби в Съюза или в контекста на научноизследователски проекти. Следователно постоянните магнити следва да станат приоритетен продукт от гледна точка на увеличаването на кръговостта, като по този начин се насърчава вторичният пазар за постоянни магнити и се гарантира сигурността на доставките на суровини от критично значение.
- (58) Предпоставка за ефективното рециклиране на постоянни магнити е предоставянето на достъп на рециклиращите предприятия до необходимата информация за количеството, вида и химичния състав на постоянните магнити в даден продукт, тяхното местоположение и използваното покритие, лепила и добавки, както и информация за това как да отстранят по безопасен начин постоянните магнити от продукта. Освен това, за да се осигури икономическа обосновка за рециклирането на постоянни магнити, постоянните магнити, които се вграждат в пусканите на пазара на Съюза продукти, с течение на времето следва да съдържат все по-голямо количество рециклирани суровини. Докато на първи етап се осигурява прозрачност на рециклираното съдържание, след извършване на специална оценка на подходящото равнище и вероятното въздействие следва да се определи минималното рециклирано съдържание.
- (59) Продаваните на пазара на Съюза суровини от критично значение често са сертифицирани във връзка с устойчивостта на тяхното производство и верига на доставки. Сертифициране може да бъде направено в контекста на широк набор от публични и частни схеми за сертифициране, които имат различен обхват и строгост, в резултат на което има голяма вероятност от объркване по отношение на естеството и достоверността на твърденията относно относителната

⁽²⁶⁾ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

устойчивост на пуснатите на пазара на Съюза суровини от критично значение въз основа на такова сертифициране. На Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема актове за изпълнение за признаване на схеми за сертифициране, които следва да се считат за надеждни, като така осигури обща основа за органите и участниците на пазара за оценка на устойчивостта на суровините от критично значение. Следва да се признават само схеми за сертифициране, които съдържат разпоредби за проверка и наблюдение на съответствието от независимо трето лице. По отношение на опазването на околната среда схемите за сертифициране следва да обхващат рисковете, свързани например с въздуха, водата, почвата, биологичното разнообразие и управлението на отпадъците. Изискванията по отношение на всички измерения на устойчивостта следва да гарантират високо равнище на социална закрила и опазване на околната среда и да бъдат в съответствие с правото на Съюза или с международните инструменти, изброени в приложение. За да се осигурят ефикасни процедури, организаторите на проекти, за които се подава заявление за признаване като стратегически проекти, следва да могат да разчитат на участие в призната схема за сертифициране като относимо доказателство, за да покажат, че проектът им се изпълнява по устойчив начин, като по този начин допринасят за безопасни и устойчиви доставки на суровини от критично значение. Когато се използва тази възможност, признатите схеми за сертифициране следва да обхващат всички измерения на устойчивостта. При признаването на такива схеми за сертифициране Комисията следва да вземе предвид опита, натрупан при оценката на схемите за сертифициране в контекста на други законодателни актове на Съюза, по-специално по отношение на оценката на подобни схеми в контекста на регламенти (ЕС) 2017/821⁽²⁷⁾ и (ЕС) 2023/1542⁽²⁸⁾ на Европейския парламент и на Съвета.

- (60) Производството на суровини от критично значение на различни етапи от веригата за създаване на стойност има въздействие върху околната среда, независимо дали върху климата, водата, почвата, фауната или флората. За да се ограничат тези вреди и да се насърчи производството на по-устойчиви суровини от критично значение, на Комисията следва да се предостави правомощието да разработи система за изчисляване на отпечатъка на суровините от критично значение върху околната среда, включваща процес на проверка, за да се гарантира, че върху пуснатите на пазара на Съюза суровини от критично значение е нанесена публично достъпна информация за такъв отпечатък и за да се улесни кръговостта на суровините от критично значение. Системата следва да се основава на възприемането на научно обосновани методи за оценка и съответни международни стандарти в областта на оценката на жизнения цикъл. Изискването за деклариране на отпечатъка върху околната среда на дадена суровина от критично значение следва да се прилага само когато въз основа на специална оценка е достигнато до заключението, че това би допринесло за постигането на целите на Съюза в областта на климата и околната среда чрез улесняване на закупуването на суровини от критично значение с по-нисък отпечатък върху околната среда и не би повлияло непропорционално на търговските потоци и икономическите разходи. При приемането на съответните правила за изчисляване Комисията следва да разработи класове на екологични показатели за суровини от критично значение, като по този начин на потенциалните купувачи се позволява лесно да сравняват относителния отпечатък върху околната среда на наличните суровини от критично значение, а пазарът се насочва към по-устойчиви суровини. Продавачите на суровини от критично значение следва да гарантират, че техните клиенти разполагат с декларацията за отпечатъка върху околната среда. Прозрачността на относителния отпечатък на пуснатите на пазара на Съюза суровини от критично значение може също така да даде възможност за други политики на равнището на Съюза и на национално равнище, като например стимули или критерии за екологосъобразни обществени поръчки, насърчаващи производството на суровини от критично значение с по-малко въздействие върху околната среда.
- (61) Методите за определяне на отпечатъка върху околната среда, определени в Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията⁽²⁹⁾, представляват съответната основа за разработването на правилата за изчисляване. Те се основават на научно обосновани методи за оценка, в които са отразени разработките на международно равнище и обхващат въздействието върху околната среда, включително изменението на климата и въздействието, свързано с водите, въздуха, почвите, ресурсите, земеползването и токсичността.
- (62) Съответствието на продуктите или суровините от критично значение с изискванията за подобряване на кръговостта на постоянните магнити и декларацията за отпечатъка на суровините от критично значение върху околната среда следва да се подлага на оценка от страна на отговорния производител преди пускането им на пазара, и изпълнението на тези изисквания следва да се осигурява ефективно от компетентните национални органи. Разпоредбите за съответствие и надзор на пазара, установени съгласно Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁰⁾ и Директива 2009/125/ЕО, са предназначени да решат тези въпроси и следователно следва да се прилагат и по отношение на тези изисквания. Поради това на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема делегирани актове за допълване на настоящия регламент, за да се гарантира, че посочените разпоредби се прилагат,

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕС) 2017/821 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за определяне на задължения за надлежна проверка на веригата на доставки за вносителите от Съюза на калай, тантал и волфрам, на рудите на тези метали и на злато с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони (ОВ L 130, 19.5.2017 г., стр. 1).

⁽²⁸⁾ Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2023 г. за батериите и негодните за употреба батерии, за изменение на Директива 2008/98/ЕО и Регламент (ЕС) 2019/1020 и за отмяна на Директива 2006/66/ЕО (ОВ L 191, 28.7.2023 г., стр. 1).

⁽²⁹⁾ Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията от 15 декември 2021 г. относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл (ОВ L 471, 30.12.2021 г., стр. 1).

⁽³⁰⁾ Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕО) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1).

когато е относимо, в контекста на настоящия регламент. За да се гарантира допълнително оптималното използване на съществуващите регулаторни рамки, съответствието на продуктите, които подлежат на одобрение на типа съгласно Регламент (ЕС) 2018/858 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³¹⁾ или Регламент (ЕС) № 168/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³²⁾, следва да се осигури чрез съществуващата система за одобрение на типа.

- (63) В съответствие с член 10, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³³⁾ Комисията следва да поиска от една или повече европейски организации за стандартизация да изготвят европейски стандарти в подкрепа на постигането на целите на настоящия регламент.
- (64) Съюзът установи свързани със суровините стратегически партньорства с трети държави с цел да се изпълни планът за действие от 2020 г. относно суровините от критично значение. Тези усилия следва да се запазят с цел да се диверсифицират доставките. За да се разработи и осигури съгласувана рамка за сключване на стратегически партньорства в бъдеще, държавите членки и Комисията следва, като част от взаимодействието си в ЕССКЗ, да обсъдят, наред с другото, дали съществуващите партньорства постигат предвидените цели, отдаването на приоритет на трети държави за нови партньорства, съдържанието на такива партньорства и тяхната съгласуваност и възможни полезни взаимодействия с двустранното сътрудничество на държавите членки със съответните трети държави. Това следва да бъде направено, без да се засягат правомощията на Съвета в съответствие с Договорите. В съответствие със своята стратегия Global Gateway Съюзът следва да потърси взаимно изгодни партньорства на нововъзникващи пазари и в развиващи се икономики, които допринасят за диверсификацията на неговата верига на доставки на суровини, както и за добавянето на стойност в производството в тези държави.
- (65) Стратегическите проекти в трети държави, особено там, където не съществува стратегическо партньорство, могат да бъдат особено рискови за инвеститорите и често силно зависими от политическа подкрепа в третата държава. Този проблем може да бъде смекчен чрез засилено споделяне на риска между заинтересованите предприятия, действащи в стратегически интерес на Съюза. Поради това следва да се предоставя подкрепа, за да се даде възможност на предприятията, включително когато действат като консорциуми, без да се засяга прилагането на член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), да получат достъп до пазари в трети държави, които не са обхванати от споразумение за стратегическо партньорство или споразумение за свободна търговия. Тази подкрепа може да включва изграждането на мрежа за подкрепа, която да им помогне да установят контакт в съответната трета държава и да съберат информация за местните и регионалните обстоятелства.
- (66) Липсата на напредък в постигането на целите и съответствието със сравнителните показатели относно капацитета и диверсификацията, определени в настоящия регламент, може да е знак за необходимостта от приемане на допълнителни мерки. Ето защо, Комисията следва да следи напредъка към постигането на тези цели и съответствието със сравнителните показатели.
- (67) За да се сведе до минимум административната тежест върху държавите членки, различните задължения за докладване следва да бъдат рационализирани и Комисията следва да разработи образец, който позволява на държавите членки да изпълняват задълженията си за докладване относно проекти, проучване, наблюдение или стратегически запаси в рамките на редовно публикуван единен документ, който може да бъде поверителен или с ограничен достъп.
- (68) За да се гарантира надеждно и конструктивно сътрудничество между компетентните органи на равнището на Съюза и на национално равнище, всички участници в прилагането на настоящия регламент, следва да зачитат поверителността на информацията и данните, получавани при изпълнението на техните задачи. Комисията и националните компетентни органи, техните длъжностни лица, служители и други лица, работещи под надзора на тези органи, както и длъжностните лица и служители на други органи на държавите членки, не следва да разкриват информация, която са получили или обменили съгласно настоящия регламент, когато във връзка с тази информация се прилага задължение за професионална тайна. Това следва да се прилага и по отношение на ЕССКЗ. Събраните съгласно настоящия регламент данни следва да се обработват и съхраняват в сигурна среда.

⁽³¹⁾ Регламент (ЕС) 2018/858 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно одобряването и надзора на пазара на моторни превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2007 и (ЕО) № 595/2009 и за отмяна на Директива 2007/46/ЕО (ОВ L 151, 14.6.2018 г., стр. 1).

⁽³²⁾ Регламент (ЕС) № 168/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно одобряването и надзора на пазара на дву-, три- и четириколесни превозни средства (ОВ L 60, 2.3.2013 г., стр. 52).

⁽³³⁾ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 12).

- (69) В съответствие с член 290 ДФЕС на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове с цел актуализиране на списъците със стратегически суровини и суровини от критично значение, осигуряване на сравнителни показатели на Съюза за капацитета за рециклиране въз основа на наличните в отпадъците стратегически суровини, адаптиране на елементите и данните, които трябва да се вземат предвид при оценката на изпълнението на критерии за признаване по отношение за стратегически проекти, определяне на минимални дялове за неодадени, диспрозий, празеодим, тербий, бор, самарий, никел и кобалт, оползотворени от отпадъци след потребление, които трябва да има в постоянни магнити, вграждани в определени продукти, установяване на правила за изчисляване и проверка на отпечатъка върху околната среда на различни суровини от критично значение и определяне на класове на екологични показатели според отпечатъка върху околната среда за различни суровини от критично значение. От особена важност по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽³⁴⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (70) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на: а) утвърждаване на образците, които да се използват за заявления за признаване на стратегически проекти, докладите за напредъка, свързани със стратегическите проекти, националните програми за проучване и докладите на държавите членки, свързани с проучването, наблюдението, стратегическите запаси и кръговостта; б) определяне на това за кои продукти, компоненти и потоци от отпадъци се счита, че притежават значим потенциал за оползотворяване на суровините от критично значение; и в) определяне на критериите и тяхното прилагане във връзка с признаването на схемите, свързани с устойчивостта на суровините от критично значение. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁵⁾.
- (71) За да се гарантира, че задълженията, установени с настоящия регламент, са спазени, държавите членки следва да предвидят налагането на санкции на предприятия, които не спазват задълженията си, включително относно готовността за справяне с рискове, докладването във връзка с проекти и информацията във връзка с възможността за рециклиране. Поради това е необходимо държавите членки да предвидят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в националното си законодателство за нарушения на настоящия регламент. Необходимо е също така държавите членки да гарантират, че организаторите на проекти имат достъп, когато е приложимо, до административен или съдебен контрол в съответствие с националното право.
- (72) Комисията следва да извърши оценка на настоящия регламент. Съгласно точка 22 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество тази оценка следва да се основава на петте критерия за ефикасност, ефективност, важност, съгласуваност и добавена стойност за Съюза и следва да служи като основа за оценки на въздействието на евентуални допълнителни мерки. Комисията следва да представи на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет доклад за прилагането на настоящия регламент и напредъка към постигане на неговите цели, включително сравнителни показатели за капацитет и за диверсификация. Освен това, въз основа на прилагането на мерките, свързани с прозрачността на отпечатъка на суровините от критично значение върху околната среда, в доклада следва да се оцени целесъобразността на определянето на максимални прагове, свързани с отпечатъка върху околната среда. Комисията следва също така да оцени необходимостта от сравнителни показатели за 2040 г. и 2050 г. и за отделните стратегически суровини, съгласуваността между настоящия регламент и правните актове на Съюза в областта на околната среда, по-специално по отношение на приоритетния статут на стратегическите проекти, въздействието на системата за съвместно закупуване, създадена съгласно настоящия регламент, върху конкуренцията на вътрешния пазар и целесъобразността на установяването на допълнителни мерки за увеличаване на събирането, сортирането и преработката на отпадъци, по-специално във връзка с металните отпадъци.
- (73) Ако някоя от предвидените в настоящия регламент мерки представлява държавна помощ, разпоредбите относно тази мярка не засягат прилагането на членове 107 и 108 ДФЕС.
- (74) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно подобряването на функционирането на вътрешния пазар, чрез установяване на рамка за гарантирането на достъпа на Съюза до сигурни, стабилни и устойчиви доставки на суровини от критично значение, включително чрез насърчаване на ефикасността и кръговостта по цялата верига за създаване на стойност, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки съгласно принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

⁽³⁴⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽³⁵⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА 1
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и цели

1. Общата цел на настоящия регламент е да се подобри функционирането на вътрешния пазар чрез създаване на рамка за гарантиране на достъпа на Съюза до сигурни, стабилни и устойчиви доставки на суровини от критично значение, включително чрез насърчаване на ефикасността и кръговостта по цялата верига за създаване на стойност.
2. За да се постигне общата цел, посочена в параграф 1, с настоящия регламент се предвиждат мерки с цел:
 - a) намаляване на риска от прекъсвания на доставките, свързани със суровини от критично значение, които има вероятност да нарушат конкуренцията и да фрагментират вътрешния пазар, по-специално чрез набелязване и оказване на подкрепа за стратегически проекти, които допринасят за намаляване на зависимостите и за диверсифициране на вноса, и чрез полагане на усилия за насърчаване на технологичния напредък и ефективното използване на ресурсите, за да се ограничи очакваното увеличение на потреблението на суровини от критично значение в Съюза;
 - b) подобряване на способността на Съюза да наблюдава и смекчава свързания с доставките риск за суровините от критично значение;
 - в) гарантиране на свободното движение на суровините от критично значение и продуктите, съдържащи такива суровини, пуснати на пазара на Съюза, като същевременно се гарантира високо равнище на опазване на околната среда и устойчивост, включително чрез подобряване на тяхната кръговост.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „суровина“ означава вещество в преработено или непреработено състояние, използвано като входящ ресурс за производството на междинни или крайни продукти, с изключение на вещества, използвани предимно като храна, фураж или гориво за изгаряне;
- 2) „верига за създаване на стойност в сектора на суровините“ означава всички дейности и процеси, използвани при проучването, добива, преработката и рециклирането на суровини;
- 3) „проучване“ означава всички дейности, насочени към набелязване и установяване на свойствата на залежите на полезни изкопаеми;
- 4) „добив“ означава добив на руди, полезни изкопаеми и растителни продукти от техния първоначален източник като основен или като страничен продукт, включително от подземни залежи на полезни изкопаеми, залежи на полезни изкопаеми под и във вода, солна лута и дървета;
- 5) „капацитет за добив на Съюза“ означава съвкупност от максималните годишни производствени количества на операции по добив на руди, полезни изкопаеми, растителни продукти и концентрати, съдържащи стратегически суровини, включително операции по преработка, които обикновено се извършват на или близо до добивната площадка, разположена в Съюза;
- 6) „залежи на полезни изкопаеми“ означава всяко отделно полезно изкопаемо или комбинация от полезни изкопаеми, чието количество или находище е от потенциален икономически интерес;
- 7) „запаси“ означава всички залежи на полезни изкопаеми, които са икономически изгодни за добив в определен пазарен контекст;
- 8) „преработка“ означава всички физически, химически и биологични процеси, включени в преобразуването на суровина от руди, полезни изкопаеми, растителни продукти или отпадъци в чисти метали, сплави или други икономически използвани форми, включително, обогатяване, разделяне, топене и рафиниране, с изключение на обработката на метали и по-нататъшното преобразуване в междинни и крайни стоки;
- 9) „капацитет за преработка на Съюза“ означава съвкупност от максималните годишни производствени количества на операции по преработка на стратегически суровини, с изключение на операции по преработка, които обикновено се извършват на или близо до добивната площадка, разположена в Съюза;

- 10) „рециклиране“ означава рециклиране съгласно определението в член 3, точка 17 от Директива 2008/98/ЕО;
- 11) „капацитет за рециклиране на Съюза“ означава съвкупност от максималните годишни производствени количества на операции по рециклиране на стратегически суровини след последваща преработка, включително сортирането и предварителната обработка на отпадъци и тяхната преработка във вторични суровини, намиращи се в Съюза;
- 12) „годишно потребление на стратегически суровини“ означава съвкупност от количеството стратегически суровини, използвани от установени в Съюза предприятия в преработен вид, с изключение на стратегическите суровини, включени в междинни или крайни продукти, пуснати на пазара на Съюза;
- 13) „свързан с доставките риск“ означава риск за доставките, изчислен в съответствие с раздел 2 от приложение II;
- 14) „проект за суровини от критично значение“ означава всяко планирано съоръжение или планирано значително разширение или промяна на предназначението на съществуващо съоръжение, в което се осъществяват добив, преработка или рециклиране на суровини от критично значение;
- 15) „изкупвач“ означава предприятие, което е сключило договор за изкупуване с организатор на проект;
- 16) „договор за изкупуване“ означава всяко споразумение между предприятие и организатор на проект, съдържащо задължение от страна на предприятието да изкупува част от суровините, произведени в рамките на конкретен проект за суровини през определен срок, или задължение от страна на организатора на проекта да предостави на предприятието възможност за това;
- 17) „организатор на проект“ означава всяко предприятие или консорциум от предприятия, разработващ(о) проект за суровини;
- 18) „процес на издаване на разрешителни“ означава процес, обхващащ всички съответни разрешителни за изграждане и експлоатация на проект за суровини от критично значение, включително разрешителни за строителство, химикали и присъединяване към мрежата, както и екологични оценки и разрешения, когато такива се изискват, и обхващащ всички заявления и процедури, от потвърждаването, че заявлението е пълно, до уведомяването за цялостното решение за резултата от процедурата от страна на съответното единно звено за контакт;
- 19) „цялостно решение“ означава решението или съвкупността от решения, взети от органите на държавата членка, с което или които се определя дали на даден организатор на проект се разрешава да изпълни проект за суровини от критично значение, без да се засягат решения, взети в рамките на производство по обжалване;
- 20) „национална програма“ означава национална програма или съвкупност от набор от програми, обхващащи цялата територия, изготвени и приети от съответните национални и регионални органи;
- 21) „общо проучване“ означава проучване на национално или регионално равнище, с изключение на целево проучване;
- 22) „целево проучване“ означава подробно изследване на отделен залеж на полезни изкопаеми;
- 23) „прогнозна карта“ означава карта, обозначаваща райони, които е вероятно да съдържат залежи на полезни изкопаеми за дадена суровина;
- 24) „прекъсване на доставките“ означава неочаквано значително намаляване на наличието на суровина или значително увеличение на цената на суровина извън нормалните колебания на пазарните цени;
- 25) „верига на доставки на суровини“ означава всички дейности и процеси по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините до момента, в който суровината се използва като входящ ресурс за производството на междинни или крайни продукти;
- 26) „стратегии за смекчаване“ означава политиките, разработени от стопански субект, за ограничаване на вероятността от прекъсване на доставките до неговата верига на доставки на суровини или за ограничаване на вредите, причинени от такова прекъсване на доставките за неговата стопанска дейност;
- 27) „основни оператори на пазара“ означава предприятия във веригата на доставки на суровини от критично значение в Съюза и предприятията надолу по веригата, които потребяват суровини от критично значение, чието надеждно функциониране е от съществено значение за доставките на суровини от критично значение;
- 28) „стратегически запас“ означава количество от конкретна суровина, под каквато и да е форма, което се съхранява от публичен или частен оператор с цел освобождаването му в случай на прекъсване на доставките;
- 29) „голямо дружество“ означава дружество със средно над 500 служители и с нетен световен оборот от над 1 50 милиона евро през последната финансова година, за която са изготвени годишни финансови отчети;

- 30) „стратегически технологии“ означава ключовите технологии от съществено значение за екологичния и цифровия преход, както и за отбранителни и авиокосмически приложения;
- 31) „управителен орган“ означава административният или надзорният орган, който отговаря за надзора върху изпълнителното управление на дружеството, или, ако не съществува такъв орган, лицето или лицата, изпълняващи равностойни функции;
- 32) „отпадъци“ означава отпадъци съгласно определението в член 3, точка 1 от Директива 2008/98/ЕО;
- 33) „събиране“ означава събиране съгласно определението в член 3, точка 10 от Директива 2008/98/ЕО;
- 34) „третиране“ означава третиране съгласно определението в член 3, точка 14 от Директива 2008/98/ЕО;
- 35) „оползотворяване“ означава оползотворяване съгласно определението в член 3, точка 15 от Директива 2008/98/ЕО;
- 36) „повторна употреба“ означава повторна употреба съгласно определението в член 3, точка 13 от Директива 2008/98/ЕО;
- 37) „миннодобивни отпадъци“ означава миннодобивни отпадъци по смисъла на член 2, параграф 1 от Директива 2006/21/ЕО;
- 38) „съоръжение за миннодобивни отпадъци“ означава съоръжение за отпадъци съгласно определението в член 3, точка 15 от Директива 2006/21/ЕО;
- 39) „предварителна икономическа оценка“ означава концептуална оценка на ранен етап на потенциалната икономическа жизнеспособност на проект за оползотворяване на суровини от критично значение от миннодобивни отпадъци;
- 40) „устройство за магнитно-резонансна образна диагностика“ означава неинвазивно медицинско изделие, което използва магнитни полета за създаване на анатомични изображения, или всяко друго устройство, което използва магнитни полета за създаване на изображения на вътрешността на обект;
- 41) „вятърен генератор“ означава част от вятърна турбина на брега или в морето, която преобразува механичната енергия на вятъра в електрическа енергия;
- 42) „промишлен робот“ означава автоматично управляван, препрограмируем, многофункционален манипулатор, програмируем по три или повече оси, който може да бъде стационарен или подвижен, за използване в приложения за промишлена автоматизация;
- 43) „моторно превозно средство“ означава всяко превозно средство, получило одобрение на типа за категории М или N съгласно член 4, параграф 1, букви а) и б) от Регламент (ЕС) 2018/858;
- 44) „леко транспортно средство“ означава всяко леко колесно превозно средство, което може да бъде задвижвано само с електрически двигател или с комбинация от двигател и човешка сила, включително електрически скутери, електрически велосипеди и превозни средства, получили одобрение на типа за категория L съгласно член 4 от Регламент (ЕС) № 168/2013;
- 45) „охлаждащ генератор“ означава част от охладителна система, която генерира температурна разлика, даваща възможност за отвеждане на топлина от помещението или процеса, което или който се охлажда, като се използва електрически цикъл на съгъстяване на парите (парокомпресионен цикъл);
- 46) „термопомпа“ означава част от отоплителна система, която генерира температурна разлика, даваща възможност за подаване на топлина към помещението или процеса, което или който се загрява, като се използва електрически парокомпресионен цикъл;
- 47) „електрически двигател“ означава устройство, което преобразува входната електрическа енергия в изходна механична енергия под формата на въртене, с честота на въртене и въртящ момент, които зависят от фактори, включващи честотата на захранващото напрежение и броя полюси на двигателя, и е с номинална мощност, по-голяма или равна на 0,12 kW;
- 48) „автоматична перална машина“ означава перална машина, в която зареденото пране се обработва изцяло от пералната машина, без да е необходима намеса на потребителя в нито един момент от изпълнението на програмата;
- 49) „барабанна сушилна“ означава уред, в който се сушат текстилни изделия чрез обръщане във въртящ се барабан, през който преминава нагрят въздух;
- 50) „микровълнова печка“ означава всеки уред, предназначен за подгряване на храна чрез използването на електромагнитна енергия;
- 51) „прахосмукачка“ означава уред, който премахва замърсяване от повърхността за почистване посредством въздушен поток, породен от създаването вътре в уреда подналягане;
- 52) „съдомиялна машина“ означава машина, с която се почистват и изплакват съдове за хранене;

- 53) „постоянен магнит“ означава магнит, който запазва своя магнетизъм след отстраняването му от външно магнитно поле;
- 54) „носител на данни“ означава символ на линеен баркод, двуизмерен символ или друг носител за автоматично събиране на данни, който може да бъде прочетен от устройство;
- 55) „уникален идентификационен код на продукта“ означава уникална последователност от символи за разпознаване на продуктите;
- 56) „покритие на магнит“ означава слой от материал, използван обикновено за защита на магнити от корозия;
- 57) „отделяне“ означава ръчна, механична, химична или металургична обработка, в резултат на която целевите съставки или материали са разграничими като отделен изходящ поток или част от изходящ поток;
- 58) „рециклиращо предприятие“ означава всяко физическо или юридическо лице, което извършва рециклиране в разрешено съоръжение;
- 59) „предоставяне на пазара“ означава всяка доставка на продукт за дистрибуция, потребление или използване на пазара на Съюза в процеса на търговска дейност, срещу заплащане или безплатно;
- 60) „вид суровина от критично значение“ означава суровина от критично значение, пусната на пазара, която се различава по етапа ѝ на преработка, химичния ѝ състав, географския ѝ произход или използваните производствени методи;
- 61) „пускане на пазара“ означава предоставянето на продукта на пазара на Съюза за първи път;
- 62) „оценяване на съответствието“ означава процесът на проверка дали са изпълнени изискванията, предвидени в член 28, 29 или 31;
- 63) „стратегическо партньорство“ означава ангажимент между Съюза и трета държава или отвъдморска страна или територия за увеличаване на сътрудничеството, свързано с веригата за създаване на стойност в сектора на суровините, който е установен чрез необвързващ инструмент, определящ конкретни действия от взаимен интерес, които способстват за постигането на благоприятни резултати както за Съюза, така и за съответната трета държава или отвъдморска страна или територия;
- 64) „управление с участието на множество заинтересовани страни“ означава официална, значима и съществена роля на множество видове заинтересовани страни, включително най-малко гражданското общество, при вземането на решения по схема за сертифициране, документирана чрез поръчение, задание или друго доказателство, което потвърждава или подкрепя участието на представителите на множество заинтересовани страни в схемата за сертифициране.

ГЛАВА 2

СТРАТЕГИЧЕСКИ СУРОВИНИ И СУРОВИНИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ

Член 3

Списък на стратегическите суровини

1. Изброените в раздел 1 от приложение I суровини -включително в непреработен вид, на всяка фаза от преработката и когато се явяват страничен продукт от други процеси на добив, преработка или рециклиране — се считат за стратегически суровини.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 38 за изменение на раздел 1 от приложение I с цел адаптиране на списъка на стратегическите суровини.

Измежду оценените суровини актуализираният списък на стратегическите суровини включва суровините, които са оценени най-високо по отношение на стратегическото значение, прогнозирания растеж на търсенето и трудностите, свързани с увеличаването на производството. Стратегическото значение, прогнозираният растеж на търсенето и трудността, свързана с увеличаване на производството, се определят в съответствие с раздел 2 от приложение I.

3. Комисията прави преглед и при необходимост актуализира списъка на стратегическите суровини до 24 май 2027 г. и на всеки три години след това.

По искане на създадения с член 35 Европейски съвет за суровините от критично значение (ЕССКЗ), въз основа на наблюдение и стрес тестове в съответствие с настоящия регламент, Комисията прави преглед и когато е целесъобразно — актуализира списъка на суровините от критично значение по всяко време, в допълнение към редовните прегледи.

В рамките на първата актуализация на списъка на суровините от критично значение съгласно първа алинея Комисията оценява по-специално дали синтетичният графит следва да остане в списъка на стратегическите суровини предвид оценката съгласно параграф 2 от настоящия член и раздел 2 от приложение I.

Член 4

Списък на суровините от критично значение

1. Изброените в приложение II, раздел 1 суровини, включително в непреработен вид, на всяка фаза от преработката и когато се явяват страничен продукт от други процеси на добив, преработка или рециклиране, се считат за суровини от критично значение.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 38 за изменение на раздел 1 от приложение II с цел актуализиране на списъка на суровините от критично значение.

Актуализираният списък на суровините от критично значение включва стратегическите суровини, изброени в раздел 1 от приложение I, както и всяка друга суровина, която достига или надвишава прага, който е 1 за свързания с доставките риск и 2,8 за икономическото значение. Икономическото значение и свързаният с доставките риск се изчисляват в съответствие с раздел 2 от приложение II.

3. До 24 май 2027 г. и най-малко на всеки три години след това Комисията прави преглед и при необходимост актуализира списъка на суровините от критично значение в съответствие с параграф 2.

ГЛАВА 3

УКРЕПВАНЕ НА ВЕРИГАТА НА СЪЮЗА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА СТОЙНОСТ В СЕКТОРА НА СУРОВИНИТЕ

РАЗДЕЛ 1

Сравнителни показатели

Член 5

Сравнителни показатели

1. Комисията и държавите членки укрепват различните етапи от веригата за създаване на стойност в сектора на стратегическите суровини чрез мерките, предвидени настоящата глава, с цел:

а) да се гарантира, че до 2030 г. капацитетът на Съюза във връзка с всяка стратегическа суровина ще се е увеличил в значителна степен, така че като цяло да се доближи до или да постигне съответствие със следните сравнителни показатели:

i) капацитетът за добив на Съюза дава възможност за добив на рудите, полезните изкопаеми или концентратите, необходими за производството на най-малко 10 % от годишното потребление на стратегически суровини в Съюза, доколкото това е възможно предвид запасите на Съюза;

ii) капацитетът за преработка на Съюза, включително за всички етапи на междинна преработка, дава възможност за производството на най-малко 40 % от годишното потребление на стратегически суровини в Съюза;

iii) капацитетът за рециклиране на Съюза, включително за всички междинни етапи на рециклиране, дават възможност за производството на най-малко 25 % от годишното потребление на Съюза на стратегически суровини и дава възможност за рециклиране на все по-големи количества от отделните стратегически суровини в отпадъците;

б) да се диверсифицира вносът на стратегически суровини в Съюза с цел да се гарантира, че до 2030 г. годишното потребление на Съюза на всяка стратегическа суровина на всеки съответен етап на преработка може да разчита на внос от няколко трети държави или от отвъдморски страни или територии (ОСТ) и че нито една трета държава не осигурява повече от 65 % от годишното потребление на Съюза на тази стратегическа суровина.

2. Комисията и държавите членки полагат усилия за насърчаване на технологичния напредък и ефективното използване на ресурсите, за да се ограничи очакваното увеличение на потреблението на суровини от критично значение в Съюза под референтната прогноза, посочена в член 44, параграф 1, посредством съответните мерки, предвидени в настоящия раздел и в глава 5, раздел 1.

3. До 1 януари 2027 г. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 38 за допълване на настоящия регламент, с които предвижда сравнителни показатели на Съюза за капацитета за рециклиране, изразени като дял от стратегическите суровини, налични в съответните потоци от отпадъци.

В делегираните актове, приети съгласно първа алинея, се конкретизират потоците от отпадъци и стратегическите суровини в тях, за които има достатъчно информация за съответните обеми отпадъци и тяхното съдържание на стратегически суровини въз основа на изискванията за докладване на Регламент (ЕС) 2023/1542, Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁶⁾, Директива 2008/98/ЕО и Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁷⁾, за да се даде възможност за оценка на капацитета за рециклиране на Съюза, изразен като дял от стратегическите суровини, съдържащи се в съответните потоци от отпадъци.

В делегираните актове, приети съгласно първа алинея, се определя също така сравнителен показател на Съюза за капацитета за рециклиране въз основа на капацитета за рециклиране за всяка стратегическа суровина в съответните потоци отпадъци, набелязани съгласно втора алинея.

Комисията определя сравнителния показател за капацитета за рециклиране, посочен в трета алинея, въз основа на следните елементи:

- а) настоящия капацитет за рециклиране на Съюза, изразен като дял от стратегическите суровини, налични в съответните потоци от отпадъци;
- б) степента, в която стратегическите суровини могат да бъдат оползотворени от тези потоци от отпадъци предвид технологичната и икономическата осъществимост;
- в) цели, определени в други правни актове на Съюза, свързани с оползотворяването на стратегически суровини от отпадъци.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме делегиран акт в съответствие с член 38 за изменение на настоящия регламент чрез актуализиране на делегираните актове, приети съгласно първа алинея на настоящия параграф, ако в резултат на оценката, посочена в член 48, параграф 2, стане налична информация за съответните обеми отпадъци и съдържанието на стратегически суровини в по-нататъшните потоци от отпадъци.

РАЗДЕЛ 2

Стратегически проекти

Член 6

Критерии за признаване на стратегически проекти

1. След подаване на заявление от организатора на проекта и в съответствие с процедурата, установена в член 7, Комисията признава за стратегически проекти проектите за суровини, които отговарят на следните критерии:

- а) проектът ще допринесе значително за сигурността на доставките на стратегически суровини за Съюза;
- б) проектът е или ще стане технически осъществим в рамките на приемлив срок и очакваният производствен обем на проекта може да бъде оценен с достатъчно ниво на увереност;
- в) проектът ще бъде изпълнен по устойчив начин, по-специално по отношение на наблюдението, предотвратяването и свеждането до минимум на въздействието върху околната среда, предотвратяването и свеждането до минимум на неблагоприятното въздействие чрез използването на социално отговорни практики, включително зачитане на правата на човека, правата на коренното население и правата на труд, по-специално в случай на недоброволно презаселване, потенциала за създаване на качествени работни места и пълноценно участие на местните общности и съответните социални партньори, и използването на прозрачни търговски практики с адекватни политики за съответствие за предотвратяване и свеждане до минимум на рисковете от неблагоприятно въздействие върху правилното функциониране на публичната администрация, включително корупция и подкупи;
- г) по отношение на проекти в рамките на Съюза създаването, експлоатацията или изпълнението на проекта ще има трансгранични ползи извън съответната държава членка, включително за секторите надолу по веригата;
- д) по отношение на проекти в трети държави, които са нововъзникващи пазари или развиващи се икономики, проектът ще бъде взаимно изгоден за Съюза и за съответната трета държава чрез добавяне на стойност в тази трета държава.

2. Изпълнението на определените в параграф 1 от настоящия член критерии за признаване се оценява от Комисията в съответствие с елементите и данните, предвидени в приложение III.

⁽³⁶⁾ Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба превозни средства (ОВ L 269, 21.10.2000 г., стр. 34).

⁽³⁷⁾ Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) (ОВ L 197, 24.7.2012 г., стр. 38).

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 38 за изменение на приложение III с цел адаптиране на елементите и данните, които трябва да се вземат предвид при оценката на изпълнението на посочените в параграф 1 от настоящия член критерии за признаване по отношение на техническия и научния напредък или за отчитане на промените в международните инструменти, изброени в точка 5 от приложение III, или приемането на нови международни инструменти, свързани с изпълнението на критерия, посочен в параграф 1, буква в) от настоящия член.

3. Признаването на даден проект като стратегически проект съгласно настоящия член не засяга изискванията, приложими по отношение на съответния проект или организатор на проекта съгласно правото на Съюза, националното право или международното право.

Член 7

Заявление и признаване

1. Заявленията за признаване на проект за суровини от критично значение като стратегически проект се подават до Комисията от организатора на проекта. Заявлението включва:

- а) съответните данни, свързани с изпълнението на критериите, определени в член 6, параграф 1;
- б) класификация на проекта съгласно рамковата класификация на Организацията на обединените нации за ресурсите, подкрепена с подходящи данни;
- в) график за изпълнението на проекта, включително преглед на разрешителни, необходими за проекта, и ход на съответния процес на издаване на разрешителни;
- г) план, съдържащ мерки за улесняване на общественото одобрение, включително, когато е целесъобразно, мерки за улесняване на пълноценното включване и активното участие на засегнатите общности, установяване на периодични канали за комуникация с местните общности и организации, включително социални партньори и съответните органи, както и провеждане на кампании за повишаване на осведомеността и информиране и установяване на механизми за потенциално смекчаване на риска и компенсационни механизми;
- д) информация относно контрола на предприятия, участващи в проекта, съгласно определението в член 3, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета⁽³⁸⁾, и в случай че участват множество предприятия, информация за относителното участие на всяко предприятие в проекта;
- е) стопански план за оценка на финансовата жизнеспособност на проекта;
- ж) оценка на потенциала на проекта за създаване на качествени работни места и нуждите на проекта по отношение на квалифицирана работна ръка, както и работен план за подкрепа на повишаването на квалификацията и преквалификацията и насърчаване на приобщаващото представителство на работната ръка;
- з) за проекти в трети държави и в ОСТ, включващи добив, план за подобряване на екологичното състояние на засегнатите обекти след края на експлоатацията с оглед възстановяване на предишното екологично състояние, като се взема предвид техническата и икономическата осъществимост;
- и) за проекти, свързани изключително с преработка или рециклиране, разположени в зони, защитени съгласно Директива 92/43/ЕИО или Директива 2009/147/ЕО — описание на технически подходящите други местоположения, оценени от организатора на проекта, и причините, поради които тези други местоположения не се считат за подходящи местоположения за проекта;
- й) за проекти, които могат да засегнат коренното население — план, съдържащ мерки, насочени към провеждането на задълбочени консултации със съответното коренно население, относно предотвратяването и свеждането до минимум на неблагоприятното въздействие върху правата на коренното население и когато е целесъобразно, справедливо обезщетение за това население, както и мерки за реакция на резултатите от консултацията.

Ако националното право на държавата, чиято територия е засегната от проекта, съдържа разпоредби за консултациите съгласно първа алинея, буква й), и при условие че тези консултации обхващат всички цели, определени в посочената буква, планът може да бъде съответно коригиран.

2. До 24 ноември 2024 г. Комисията приема акт за изпълнение, с който се установява единен образец, който да се използва от организаторите на проекти във връзка със заявленията, посочени в параграф 1 от настоящия член. В единния образец може да се укаже как да бъде представена информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 39, параграф 2.

Обемът на документацията, която се изисква във връзка с попълването на единния образец, посочен в първа алинея, трябва да е разумен.

⁽³⁸⁾ Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията на ЕО) (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1).

3. Комисията оценява заявленията, посочени в параграф 1, чрез открита покана с редовни крайни срокове.

Първият краен срок е не по-късно от 24 август 2024 г. Комисията определя крайни срокове най-малко четири пъти годишно.

4. Комисията информира заявителите в рамките на 30 дни след изтичането приложимия краен срок, ако прецени, че предоставената в заявлението информация е пълна. Ако заявлението е непълно, Комисията може да поиска от заявителя да представи допълнителна информация, необходима да попълни заявлението без ненужно забавяне, като посочва каква допълнителна информация се изисква.

5. Комисията информира ЕССКЗ за всички заявления, които се считат за пълни в съответствие с параграф 4.

6. ЕССКЗ заседава редовно в съответствие с член 36, параграф 5 с цел обсъждане и приемане, въз основа на справедлив и прозрачен процес, на становище относно това дали предложените проекти отговарят на критериите, предвидени в член 6, параграф 1.

Комисията предоставя на ЕССКЗ своята оценка относно това дали предложените проекти отговарят на критериите, предвидени в член 6, параграф 1, преди заседанията, посочени в първа алинея от настоящия член.

7. Комисията предава пълното заявление на държавата членка, трета държава или ОСТ, чиято територия е засегната от предложения проект.

8. Въз основа на възражение от страна на държавата членка, чиято територия е засегната от предложения проект, проектът не се разглежда за признаване като стратегически проект. Съответната държава членка обосновава своето възражение по време на обсъжданията, посочени в параграф 6.

По отношение на стратегически проекти в трети държави или в ОСТ Комисията споделя полученото заявление с третата държава или ОСТ, чиято територия е засегната от предложения проект. Комисията не одобрява заявлението, преди да получи изричното одобрение на съответната трета държава.

9. Като взема предвид становището на ЕССКЗ, посочено в параграф 6, Комисията приема решение за признаването на проекта за стратегически проект в рамките на 90 дни от потвърждаването на пълнотата на заявлението в съответствие с параграф 4 и уведомява заявителя за това.

Решението на Комисията трябва да бъде мотивирано. Комисията представя решението си на ЕССКЗ и на държавата членка или третата държава, чиято територия е засегната от проекта.

10. В изключителни случаи, когато естеството, сложността или обемът на дадено заявление го налагат или когато броят на заявленията, получени преди определения краен срок, е твърде голям, за да позволява обработката на заявленията в срока, посочен в параграф 9, Комисията може, за всеки отделен случай и не по-късно от 20 дни преди изтичането на срока, посочен в параграф 9, да удължи този срок с максимум 90 дни. В този случай Комисията уведомява писмено организатора на проекта за причините, които оправдават удължаването, и за срока за вземане на решение.

11. Когато Комисията установи, че даден стратегически проект вече не изпълнява критериите, предвидени в член 6, параграф 1 или когато признаването му се основава на заявление, съдържащо информация, която е неточна до степен, че засяга съответствието с критериите, предвидени в член 6, параграф 1, тя може, като вземе предвид становището на ЕССКЗ, да отмени решението, с което на даден проект се признава за стратегически проект.

Преди да вземе решение за отмяна на решението за признаване, Комисията съобщава на организатора на проекта основанията за решението си, на организатора на проекта се предоставя възможността за предоставяне на отговор и Комисията взема предвид отговора на организатора на проекта.

12. Проектите, които повече не са признати за стратегически проекти, губят всички права, свързани с признаването им съгласно настоящия регламент.

13. Стратегическите проекти, които вече не отговарят на критериите, предвидени в член 6, параграф 1, единствено в резултат на актуализация на приложение I, могат да запазят статута си на стратегически проекти за срок от три години от датата на актуализацията.

Член 8

Задължения за докладване и предоставяне на информация за стратегически проекти

1. На всеки две години след датата на признаване на стратегически проект организаторът на проекта представя на Комисията доклад, съдържащ информация относно най-малко следното:

а) напредъка по изпълнението на стратегическия проект, по-специално по отношение на процеса на издаване на разрешителни;

- б) когато е приложимо, причините за закъснения спрямо графика, посочен в член 7, параграф 1, буква в), и план за справяне с тези закъснения;
- в) напредъка по финансирането на стратегическия проект, включително информацията относно обществената финансова подкрепа.

Комисията представя копие от доклада, посочен в първа алинея от настоящия параграф, на ЕССКЗ, за да се улесни обсъжданията, посочени в член 36, параграф 7, буква в).

2. Комисията може, когато е необходимо, да поиска от организаторите на проекта допълнителна информация, която е от значение за изпълнението на стратегическия проект, за да се установи дали продължават да се изпълняват критериите, предвидени в член 6, параграф 1.

3. Организаторът на проекта уведомява Комисията:

- а) за промени в стратегическия проект, засягащи съответствието му с критериите, предвидени в член 6, параграф 1;
- б) за трайни промени в контрола на предприятията, участващи в стратегическия проект, в сравнение с информацията, посочена в член 7, параграф 1, буква д).

4. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които се установява единен образец, който да се използва от организаторите на проекти за да предоставят цялата изискуема информация във връзка с докладите, посочени в параграф 1 от настоящия член. В единния образец може да се укаже как да бъде представена информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 39, параграф 2.

Обемът на документацията, която се изисква за попълването на единния образец, посочен в първа алинея, трябва е разумен.

5. Организаторът на проекта създава и редовно актуализира уебсайта на предприятието или специален уебсайт за проекта с информация, която е от значение за местното население и насърчава общественото приемане на стратегическия проект, включително най-малко информацията относно въздействието върху околната среда, социалното и икономическото въздействие, както и ползите, свързани със стратегическия проект. Съответната част от уебсайта на предприятието или специалният уебсайт за проекта трябва да са публично достъпни безплатно и да не изискват предоставяне на лична информация (т.нар. „уебсайт със свободен достъп“). Достъпът на обществеността до уебсайта е свободен и е на език или езици, които са лесно разбираеми от местното население.

РАЗДЕЛ 3

Процес на издаване на разрешителни

Член 9

Единно звено за контакт

1. До 24 февруари 2025 г. държавите членки създават или определят един или повече органи като единни звена за контакт. Когато държава членка създава или определя повече от едно звено за контакт, тя гарантира, че има само едно звено за контакт на съответното административно равнище и етап от веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение.
2. Когато държава членка създава или определя повече от едно звено за контакт съгласно параграф 1 от настоящия член, тя осигурява прост и достъпен уебсайт, на който всички единни звена за контакт, включително техния адрес и електронни средства за комуникация, са ясно изброени и категоризирани по съответното административно равнище, както и по етапа на веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение. Уебсайтът може да съдържа и съдържание, предоставено съгласно член 18.
3. Единните звена за контакт, създадени или определени съгласно параграф 1 от настоящия член (наричани по-нататък „единни звена за контакт“), отговарят за улесняването и координирането на процеса на издаване на разрешителни за проекти за суровини от критично значение и за предоставянето на информацията относно елементите, посочени в член 18, включително информацията кога дадено заявление се счита за пълно в съответствие с член 11, параграф 6. Те координират и улесняват подаването на всеки съответен документ и информация.
4. Съответното единно звено за контакт е единственото звено за контакт за организатора на проекта и го подпомага при изясняването на всички административни въпроси, свързани с процеса на издаване на разрешителни.
5. Организаторите на проекти за суровини от критично значение трябва да разполагат с възможност да се свържат със съответната административна единица в рамките на единното звено за контакт, отговарящо за задачите, предвидени в настоящия член. Ако съответната административна единица се промени, тя продължава да изпълнява отговорностите си, посочени в настоящия параграф, докато организаторът на проекта не бъде уведомен за тази промяна.

6. На организаторите на проекти се разрешава да представят в електронен вид всички документи, свързани с процеса на издаване на разрешителни.
7. Държавите членки гарантират, че се вземат предвид всички валидни проучвания, разрешителните или разрешенията, проведени или издадени във връзка с даден проект за суровина от критично значение, и че не се изискват дублиращи се проучвания, разрешителни или разрешения, освен ако съгласно правото на Съюза или националното право не се изисква друго.
8. Държавите членки гарантират, че заявителите имат лесен достъп до информация и процедури за уреждане на спорове по отношение на процеса на издаване на разрешителни за проекти за суровини от критично значение, включително, когато е приложимо, механизми за алтернативно решаване на спорове.
9. Държавите членки гарантират, че единните звена за контакт разполагат с достатъчен брой квалифициран персонал и достатъчни финансови, технически и технологични ресурси, необходими за ефективното изпълнение на задачите им съгласно настоящия регламент.

Член 10

Приоритетен статут на стратегическите проекти

1. Счита се, че стратегическите проекти допринасят за сигурността на доставките на стратегически суровини в Съюза.
2. По отношение на въздействието върху околната среда или на задълженията, уредени в член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1, буква в) от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2009/147/ЕО или в разпоредбите на законодателството на Съюза относно възстановяването на сухоземните, крайбрежните или сладководните екосистеми, стратегическите проекти в Съюза се считат за проекти от обществен интерес или се счита, че обслужват общественото здраве и безопасност и могат да се разглеждат като проекти с по-висш обществен интерес, при условие че са изпълнени всички условия, посочени в тези законодателни актове на Съюза.
3. С цел да се гарантира ефикасна административна обработка във връзка с процеса на издаване на разрешителни за стратегически проекти в Съюза организаторите на проекти и всички съответни органи гарантират, че процесът се провежда по възможно най-бързия начин в съответствие с правото на Съюза и с националното право.
4. Без да се засягат задълженията, предвидени в правото на Съюза, на стратегическите проекти в Съюза се предоставя статут с възможно най-високо национално значение, когато такъв статут съществува в националното право, и те се третират по съответния начин в процесите на издаване на разрешителни.
5. Всички процедури за разрешаване на спорове, иски за производство, жалби и средства за правна защита, свързани с процеса на издаване на разрешителни и издаването на разрешителни за стратегически проекти в Съюза пред национални съдилища, трибунали или състави по отношение на посредничество или арбитраж, когато са предвидени в националното право, се разглеждат като спешни, ако и доколкото националното право предвижда такива спешни процедури и при условие че се спазват обичайно приложимите права на защита на физическите лица или на местните общности. Организаторите на стратегическите проекти участват в тези спешни процедури, когато е приложимо.

Член 11

Времетраене на процеса на издаване на разрешителни

1. Процесът на издаване на разрешителни за стратегически проекти в Съюза не е по-дълъг от:
 - а) 27 месеца за стратегически проекти, включващи добив;
 - б) 15 месеца за стратегически проекти, включващи само преработка или рециклиране.
2. Чрез дерогация от параграф 1, по отношение на стратегически проекти в Съюза, за които е проведен процес на издаване на разрешителни, преди да бъдат признати като стратегически проекти, и за удължаване на разрешителното на стратегически проекти, които вече са получили разрешително, продължителността на процеса на издаване на разрешителни, след като проектът е признат като стратегически проект, не превишава:
 - а) 24 месеца за стратегически проекти, включващи добив;
 - б) 12 месеца за стратегически проекти, включващи само преработка или рециклиране.
3. Когато се изисква оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, етапът на оценката, посочена в член 1, параграф 2, буква ж), точка i) от посочената директива, не се включва във времетраенето на процеса на издаване на разрешителни, посочен в параграфи 1 и 2 от настоящия член.

4. В изключителни случаи, когато естеството, сложността, местоположението или мащабът на стратегическия проект изискват това, държавите членки може да удължи, преди изтичането им и въз основа на всеки отделен случай, сроковете, посочени във:

а) параграф 1, буква а) и параграф 2, буква а), с най-много шест месеца;

б) параграф 1, буква б) и параграф 2, буква б), с най-много три месеца.

В случай на удължаване съответното единно звено за контакт уведомява писмено организатора на проекта за причините, обосноваващи удължаването, и за срока за вземане на цялостното решение.

5. Чрез дерогация от член 4, параграф 6 от Директива 2011/92/ЕС, определянето на това дали стратегическият проект трябва да бъде предмет на оценка в съответствие с членове 5 — 10 от посочената директива, се извършва в срок от 30 дни от датата, на която възложителят е представил цялата информация, изисквана съгласно член 4, параграф 4 от посочената директива.

6. Не по-късно от 45 дни след получаването на заявлението за издаване на разрешително, свързано със стратегически проект, съответното единно звено за контакт потвърждава, че заявлението е пълно, или, ако организаторът на проекта не е изпратил цялата информация, необходима за обработката на заявлението, изисква от организатора на проекта да подаде пълно заявление без ненужно забавяне, като посочва каква информация липсва. Когато подаденото заявление е счтено за непълно повторно, съответното единно звено за контакт не изисква информация в области, които не са обхванати от първото искане за допълнителна информация, и може да поиска само допълнителни доказателства, за да допълни установената липсваща информация.

Датата на потвърждаване на, посочена в първа алинея, служи за начало на процеса на издаване на разрешителни.

7. Не по-късно от един месец след датата на потвърждаване, посочена в параграф 6 от настоящия член, съответното единно звено за контакт изготвя, в тясно сътрудничество с организатора на проекта и другите заинтересовани компетентни органи, подробен график за процеса на издаване на разрешителни. Графикът се публикува от организатора на проекта на уебсайта, посочен в член 8, параграф 5. Съответното единно звено за контакт актуализира графика в случай на значителни промени, които може да засегнат графика за цялостното решение.

8. Съответното единно звено за контакт уведомява организатора на проекта, когато трябва да бъде изготвен докладът за оценка на въздействието върху околната среда, посочен в член 5, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС, като се взема предвид организацията на процеса на издаване на разрешителни в съответната държава членка и необходимостта да се осигури достатъчно време за оценка на доклада. Периодът между крайния срок за представяне на доклада за оценка на въздействието върху околната среда и действителното представяне на този доклад не се взема предвид във връзка с продължителността на процеса на издаване на разрешителни, посочена в параграфи 1 и 2 от настоящия член.

9. Когато в резултат от консултациите съгласно член 1, параграф 2, буква ж), точка ii) от Директива 2011/92/ЕС възникне необходимост от допълване на доклада за оценка на въздействието върху околната среда с допълнителна информация, съответното единно звено за контакт може да даде възможност на организатора на проекта да представи допълнителна информация. В такъв случай това единно звено за контакт уведомява организатора на проекта в какъв срок трябва да бъде представена допълнителната информация, който срок не може да бъде по-малко от 30 дни след уведомлението. Периодът между крайния срок за предоставяне на допълнителната информация и подаването на тази информация не се взема предвид във връзка с продължителността на процеса на издаване на разрешителни, посочена в параграфи 1 и 2 от настоящия член.

10. Сроковете, определени в настоящия член, не засягат задълженията, произтичащи от правото на Съюза и от международното право, както и процедурите по административно обжалване и средствата за правна защита пред съд.

Сроковете, определени в настоящия член във връзка с процедурите по издаване на разрешителни, не засягат каквито и да било по-кратки срокове, определени от държавите членки.

Член 12

Екологични оценки и разрешения

1. Когато за даден стратегически проект се изисква оценка на въздействието върху околната среда в съответствие с членове 5—9 от Директива 2011/92/ЕС, съответният организатор на проекта, не по-късно от 30 дни след уведомяването за признаването като стратегически проект и преди да подаде заявлението, отправя искане за становище от съответното единно звено за контакт относно обхвата и нивото на изчерпателност на информацията, която ще бъде включена в доклада за оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 5, параграф 1 от посочената директива.

Съответното единно звено за контакт осигурява приемането на становището, посочено в първа алинея, възможно най-бързо и в рамките на срок, който не надвишава 45 дни от датата, на която организаторът на проекта е подал искането си за становище.

2. В случай на стратегически проекти, за които задължението за извършване на оценки на въздействието върху околната среда произтича едновременно от директиви 92/43/ЕИО, 2000/60/ЕО, 2008/98/ЕО, 2009/147/ЕО, 2010/75/ЕС, 2011/92/ЕС или Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁹⁾, държавите членки гарантират, че се прилага координирана или съвместна процедура, отговаряща на всички изисквания на тези законодателни актове на Съюза.

В рамките на координираната процедура, посочена в първа алинея, компетентният орган координира различните индивидуални оценки на въздействието върху околната среда на конкретен проект, изисквани в съответните законодателни актове на Съюза.

В рамките на съвместната процедура, посочена в първа алинея, компетентният орган предвижда единна оценка на въздействието върху околната среда на конкретен проект, изисквана в съответните законодателни актове на Съюза.

3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи приемат обоснованото заключение, посочено в член 1, параграф 2, буква ж), точка iv) от Директива 2011/92/ЕС, относно оценката на въздействието върху околната среда на даден стратегически проект в срок от 90 дни след получаване на цялата необходима информация съгласно членове 5, 6 и 7 от посочената директива, и след приключване на консултациите, посочени в членове 6 и 7 от посочената директива.

4. В изключителни случаи, когато естеството, сложността, местоположението или мащабът на предложения проект налагат това, държавите членки могат да удължат срока, посочен в параграф 3 най-много с 20 дни преди изтичането му и след разглеждане на всеки отделен случай. В такъв случай съответното единно звено за контакт уведомява писмено организатора на проекта за причините, обосноваващи удължаването, и за срока за приемане на обоснованото заключение.

5. В случай на стратегически проекти срокът за консултации със заинтересованата общественост съгласно член 1, параграф 2, буква д) от Директива 2011/92/ЕС и с органите, посочени в член 6, параграф 1 от същата директива, във връзка с доклада за оценка на въздействието върху околната среда, посочен в член 5, параграф 1 от същата директива, е не по-дълъг от 85 дни и, в съответствие с член 6, параграф 7 от посочената директива, не по-кратък от 30 дни. В изключителни случаи, когато естеството, сложността, местоположението или мащабът на предложения проект изискват това, съответната държава членка може да удължи срока с най-много 40 дни. Съответното единно звено за контакт информира организатора на проекта за причините, обосноваващи удължаването.

6. Параграф 1 не се прилага за процеса на издаване на разрешителни за стратегически проекти, по отношение на които процесът на издаване на разрешителни е започнал, преди да бъдат признати като стратегически проекти.

Параграфи 2—5 се прилагат за процеса на издаване на разрешителни за стратегически проекти, по отношение на които процесът на издаване на разрешителни е започнал, преди да бъдат признати като стратегически проекти, само доколкото стъпките, посочени в тези параграфи, все още не са завършени.

Член 13

Планиране

1. Националните, регионалните и местните органи, отговарящи за изготвянето на планове, включително планове за зонирание, планове за териториално устройство и планове за земеползване, разглеждат възможността за включването в тези планове, когато е целесъобразно, на разпоредби за разработването на проекти за суровини от критично значение. При разглеждането на възможността за включване на такива разпоредби предимство се дава на изкуствени и застроени повърхности, промишлени обекти, изоставени промишлени терени и действащи или изоставени мини, включително, когато е целесъобразно, установени минерални залежи.

2. Когато плановете, включващи разпоредби за разработване на проекти за суровини от критично значение, подлежат на оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁰⁾ и съгласно член 6 от Директива 92/43/ЕИО, тези оценки се комбинират. Когато е приложимо, в рамките на комбинираната оценка се разглежда и въздействието върху посочени в Директива 2000/60/ЕО водни обекти, които могат да бъдат засегнати. Когато от съответните държави членки се изисква да оценят въздействието на съществуващи и бъдещи дейности върху морската среда, включително взаимодействията суша — море, както е посочено в член 4 от Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴¹⁾, това въздействие също се обхваща в комбинираната оценка.

⁽³⁹⁾ Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета (ОВ L 197, 24.7.2012 г., стр. 1).

⁽⁴⁰⁾ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30).

⁽⁴¹⁾ Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за установяване на рамка за морско пространствено планиране (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 135).

Член 14

Приложимост на конвенциите на ИКЕ на ООН

1. С настоящия регламент не се засягат задълженията по от Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕ на ООН) за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, подписана в Орхус на 25 юни 1998 г., и по Конвенцията на ИКЕ на ООН за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, подписана в Еспо на 25 февруари 1991 г., и Протокола за стратегическа екологична оценка към Конвенцията, подписан в Киев на 21 май 2003 г.
2. До всички решения, приети съгласно настоящия раздел, се осигурява публичен достъп по лесноразбираем начин, като всички решения относно един и същ проект са достъпни на един и същ уебсайт.

РАЗДЕЛ 4

Улесняващи условия

Член 15

Ускорено прилагане на стратегически проекти

1. Комисията извършва дейности, когато е целесъобразно, в сътрудничество с държавите членки, за ускоряване и привличане на частни инвестиции в стратегически проекти. Без да се засягат разпоредбите на членове 107 и 108 ДФЕС, тези дейности могат да включват предоставяне и координиране на подкрепа за стратегически проекти, които са изправени пред трудности при достъпа до финансиране.
2. Държавата членка, чиято територия е засегната от стратегически проект, предприема мерки, за да улесни неговото навременно и ефективно изпълнение. Тези мерки може да включват оказване на помощ:
 - а) за осигуряване на спазването на приложимите административни задължения и задължения за докладване;
 - б) за допълнително повишаване на способността на организаторите на проекти да гарантират пълноценното включване и активното участие на общностите, засегнати от стратегическия проект.

Член 16

Координиране на финансирането

1. По искане на организатор на стратегически проект постоянната подгрупа, създадена съгласно член 36, параграф 8, буква а), обсъжда и провежда консултации как може да бъде завършено финансирането на проекта, като взема предвид вече осигуреното финансиране и отчита най-малко следните елементи:
 - а) допълнителни частни източници на финансиране;
 - б) подкрепа чрез ресурси от групата на Европейската инвестиционна банка или други международни финансови институции, включително Европейската банка за възстановяване и развитие;
 - в) съществуващи инструменти и програми на държавите членки, включително от агенции за експортно кредитиране, национални насърчителни банки и институции;
 - г) съответни програми за отпускане на средства и финансиране от Съюза, като се обръща специално внимание на инициативата Global Gateway в трети държави или в ОСТ.
2. До 24 май 2026 г., въз основа на становището на постоянната подгрупа, посочена в член 36, параграф 8, буква а), Комисията представя на ЕССКЗ доклад, в който се описват пречките пред достъпа до финансиране за стратегически проекти и препоръки за улесняване на този достъп.

Член 17

Улесняване на сключването на договори за изкупуване

1. Комисията установява система за улесняване на сключването на договори за изкупуване, свързани със стратегически проекти, в съответствие с правилата в областта на конкуренцията.
2. Системата, посочена в параграф 1, позволява на потенциалните изкупвачи да подават оферти, като посочват:

- а) обема и качеството на стратегическите суровини, които възнамеряват да закупят;
 - б) предвидената цена или ценови диапазон;
 - в) предвидената продължителност на договора за изкупуване.
3. Системата, посочена в параграф 1, позволява на организаторите на стратегически проекти да подават предложения, като посочват:
- а) количеството и качеството на стратегическите суровини, за които се стремят да сключат договори за изкупуване;
 - б) предвидената цена или ценови диапазон, на която или който са склонни да продават;
 - в) предвидената продължителност на договора за изкупуване.
4. Въз основа на офертите и предложенията, получени в съответствие с параграфи 2 и 3, Комисията свързва организаторите на стратегически проекти с потенциални изкупвачи, които са подходящи за техния проект.

Член 18

Онлайн достъп до административна информация

1. Държавите членки предоставят онлайн и по централизиран и леснодостъпен начин следната информация относно административните процеси, свързани с проекти за суровини от критично значение:
- а) информацията, посочена в член 9, параграф 2;
 - б) процеса на издаване на разрешителни и свързаните с това административни процедури, необходими за получаването на съответните разрешителни;
 - в) финансови и инвестиционни услуги;
 - г) възможности за финансиране на равнището на Съюза или на държавите членки;
 - д) делови услуги, включително, но не само, деклариране на корпоративен данък, местни данъчни закони, трудово право.
2. Комисията предоставя онлайн и по централизиран и леснодостъпен начин информация относно административните процеси, свързани с признаването на проекти като стратегически проекти и относно ползите от това признаване.

РАЗДЕЛ 5

Проучване

Член 19

Национални програми за проучване

1. До 24 май 2025 г. всяка държава членка изготвя национална програма за общо проучване, насочена към суровини от критично значение и минерали, съдържащи суровини от критично значение. Тези национални програми подлежат на преглед най-малко на всеки пет години и при необходимост се актуализират.
2. Националните програми, посочени в параграф 1, включват мерки за увеличаване на наличната информация относно залежите на суровини от критично значение в Съюза. Те включват, ако е целесъобразно, следните мерки:
- а) картографиране на полезните изкопаеми в подходящ мащаб;
 - б) кампании за вземане на геохимични проби, включително за установяване на химичния състав на почви, утайки или скали;
 - в) геонаучни проучвания, като например геофизични проучвания;
 - г) обработване на данните, събрани чрез общо проучване, включително чрез разработване на прогнозни карти;
 - д) преработване на съществуващи геонаучни данни от наблюдения с цел проверка за неидентифицирани залежи на полезни изкопаеми, съдържащи суровини от критично значение, и минерали, съдържащи суровини от критично значение.

3. Когато геоложките условия на дадена държава членка са такива, че с висока степен на сигурност чрез изброените в параграф 2 мерки няма да бъдат идентифицирани находища на суровини от критично значение или съдържащи ги минерали, посочената в параграф 1 национална програма може да се състои от научни доказателства в този смисъл. Тези доказателства се актуализират в рамките на редовния преглед на националната програма, за да се отразят всички промени в списъка на суровините от критично значение.

4. Държавите членки съобщават на Комисията своите национални програми, посочени в параграф 1.

5. Държавите членки предоставят в докладите си, представени съгласно член 45, информация относно напредъка при прилагането на мерките, включени в техните национални програми.

6. Държавите членки оповестяват публично на уебсайт със свободен достъп карти с основна информация за залежи на полезни изкопаеми, съдържащи суровини от критично значение, събрана чрез мерките, предвидени в националните програми, посочени в параграф 1. Тази информация включва, където е приложимо, класификацията на идентифицираните залежи, като се използва Рамковата класификация на Организацията на обединените нации за ресурсите. По-подробна информация, включително обработените геофизични и геохимични данни при подходяща разделителна способност и широкомащабно геоложко картографиране, се предоставя при поискване.

Комисията може да приема актове за изпълнение, с които се установява образец за предоставяне на информацията, посочена в първа алинея от настоящия параграф. В образеца може да се укаже как да бъде изразена информацията, посочена в първа алинея от настоящия параграф. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 39, параграф 2.

(7) Като взема предвид съществуващото сътрудничество в областта на общото проучване, постоянната подгрупа, посочена в член 36, параграф 8, буква в), обсъжда националните програми, посочени в параграф 1 от настоящия член, и тяхното изпълнение, включително най-малко:

- а) възможностите за сътрудничество, включително в областта на проучването на трансгранични залежи на полезни изкопаеми и общи геоложки образувания;
- б) най-добрите практики, свързани с мерките, изброени в параграф 2;
- в) възможността за създаване на интегрирана база данни за съхраняване на резултатите от националните програми, посочени в параграф 1.

ГЛАВА 4

НАБЛЮДЕНИЕ И СМЕКЧАВАНЕ НА РИСКА

Член 20

Наблюдение и стрес тестове

1. Комисията извършва наблюдение върху свързаните с доставките рискове за суровините от критично значение, по-специално тези, които пораждат риск от нарушаване на конкуренцията или фрагментиране на вътрешния пазар.

Това наблюдение обхваща развитието поне на следните параметри:

- а) търговски потоци между Съюза и трети държави и в рамките на вътрешния пазар;
- б) търсене и предлагане;
- в) концентрация на предлагането;
- г) производство в Съюза и в световен мащаб и производствен капацитет на различните етапи от веригата за създаване на стойност в сектора на суровини.
- д) нестабилност на цените;
- е) затруднения на който и да било етап от производството в Съюза и затруднения при разрешаването на стратегически проекти в рамките на Съюза;
- ж) възможни пречки пред търговията със суровини от критично значение или със стоки, при които суровини от критично значение се използват като входящ ресурс в рамките на вътрешния пазар.

2. Националните органи, участващи в постоянната подгрупа, посочена в член 36, параграф 8, буква д), съдействат на Комисията при наблюдението, посочено в параграф 1 от настоящия член, като:

- а) споделят съответната информация, с която разполагат, относно промените в параметрите, изброени в параграф 1 от настоящия член, с изключение на буква д) от него, включително информацията, посочена в член 21;

- б) събират информация, съгласувано с Комисията и другите участващи органи, относно промените в параметрите, изброени в параграф 1 от настоящия член, включително информацията, посочена в член 21;
- в) предоставят анализ на свързаните с доставките рискове за суровините от критично значение с оглед на разработването на параметрите, изброени в параграф 1.
- г) без забавяне информират Комисията, ако държавата членка узнае за риск от сериозно прекъсване на доставките на суровини от критично значение.

3. Комисията, в сътрудничество с националните органи, участващи в постоянната подгрупа, посочена в член 36, параграф 8, буква д), гарантира провеждането на стрес тест за всяка верига на доставки на стратегически суровини най-малко на всеки три години или ако в резултат на наблюдението, посочено в параграф 1 от настоящия член, бъдат открити свързани с доставките рискове. За тази цел постоянната подгрупа, посочена в член 36, параграф 8, буква д), координира и разпределя провеждането на стрес тестове за различните стратегически суровини от различните участващи органи.

Стрес тестовете, посочени в първа алинея, се състоят от оценка на уязвимостта на веригата на доставки на суровини на Съюза на съответната стратегическа суровина към прекъсвания на доставките чрез определяне на въздействието на различни сценарии, които може да предизвикат такива прекъсвания на доставките, и на техните възможни последици, като се вземат предвид най-малко следните елементи:

- а) мястото на добиване, преработване или рециклиране на съответната стратегическа суровина;
- б) възможностите на стопанските субекти по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините, както и структурата на пазара;
- в) фактори, които могат да повлияят на предлагането, включително, но не само, геополитическата ситуация, логистиката, енергоснабдяването, работната ръка или природните бедствия;
- г) наличието и способността за бързо диверсифициране на източниците на доставки, замяна на материалите или намаляване на търсенето;
- д) потребителите на съответните стратегически суровини по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините и техният пазарен дял на търсенето, като се обръща специално внимание на производството на технологии, които са от значение за прехода към зелена икономика и цифровия преход, както и за отбранителните и авиокосмическите приложения;
- е) възможни пречки пред трансграничната търговия със съответни стратегически суровини или със стоки, при които стратегически суровини се използват като входящ ресурс в рамките на вътрешния пазар.

4. Комисията оповестява публично на уебсайт със свободен достъп и редовно актуализира информационно табло за наблюдение, което съдържа:

- а) обобщена информация за промените в параметрите, посочени в параграф 1;
- б) обобщено описание на изчисляването на свързания с доставките риск за суровини от критично значение с оглед на информацията, посочена в буква а) от настоящия параграф;
- в) когато е целесъобразно, общи предложения за подходящи стратегии за смекчаване на свързания с доставките риск, освен ако публичното оповестяване на тези общи предложения не застрашава защитата на търговски или производствени тайни или друга чувствителна, поверителна или класифицирана информация.

5. Комисията анализира информацията, събрана съгласно параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член. Когато въз основа на анализа счете, че са налице ясни признаци за риск от прекъсване на доставките, което има вероятност да наруши конкуренцията или да фрагментира вътрешния пазар, Комисията предупреждава държавите членки, ЕССКЗ и ръководните органи на Съюза, отговарящи за механизмите за бдителност при кризи или за управление на кризи, чието приложно поле обхваща стратегическите суровини или съответните суровини от критично значение. Когато е целесъобразно, Комисията също така оценява дали този риск изисква актуализиране на списъка на стратегическите суровини съгласно член 3, параграф 3.

Член 21

Задължения за предоставяне на информация за наблюдението

1. В докладите си, представени съгласно член 45, държавите членки предоставят на Комисията информация за нови или съществуващи проект за суровини от критично значение на тяхна територия, които са от значение по отношение на член 20, параграф 1, буква г), включително класификация на новите проекти в съответствие с Рамковата класификация на Организацията на обединените нации за ресурсите.

2. Държавите членки определят основните оператори на пазара по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение, установени на тяхна територия, и:

- а) извършват наблюдение върху техните дейности чрез проучване на публично достъпни данни и когато е необходимо, чрез редовни и пропорционални проучвания с цел събиране на информация, необходима за изпълнението на задачите на Комисията по наблюдение и провеждане на стрес тестове, посочени в член 20;
- б) в докладите си, представени съгласно член 45, предоставят информация за резултатите от събирането на информация съгласно буква а) от настоящата алинея;
- в) без забавяне уведомяват Комисията за важни събития, които може да възпрепятстват редовното изпълнение на дейностите на основните оператори на пазара.

Основните оператори на пазара могат да откажат да предоставят данни съгласно буква а) от първа алинея, ако споделянето на такива данни би довело до разкриване на търговски или производствени тайни. Те предоставят такива данни само доколкото те са вече на тяхно разположение. Ако ключов оператор на пазара откаже да предостави исканите данни или твърди, че те не са налични, той посочва на от правилата искането държава членка причините за това.

3. Държавите членки предават данните, събрани съгласно параграф 2, букви а) и б) от настоящия член, на националните статистически органи и на Евростат за целите на съставянето на статистика в съответствие с Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴²⁾. Държавите членки определят националния орган, който отговаря за предаването на данните на националните статистически органи и на Евростат.

Член 22

Докладване на стратегически запаси

1. В докладите, представени съгласно член 45, държавите членки подават до Комисията информация относно състоянието на стратегическите си запаси от стратегически суровини. От държавите членки не се изисква да предоставят информация относно определени стратегически запаси, когато тази информация би могла да застраши тяхната отбрана или национална сигурност. Когато държава членка откаже да предостави тази информация, тя изпраща обосновано уведомление.

2. Информацията, посочена в параграф 1, обхваща стратегическите запаси, държани от всички публични органи, публични дружества или стопански субекти, натоварени от дадена държава членка да натрупват стратегически запаси от нейно име, и включва най-малко описание на:

- а) нивото на наличните стратегически запаси за всяка стратегическа суровина на агрегирано ниво, измерено както в тонове, така и като процент от годишното национално потребление на съответните материали, а също и химическата форма и чистотата на запасите от суровини;
- б) изменението на нивото на наличните стратегически запаси за всяка стратегическа суровина на агрегирано ниво през предходните пет години;
- в) всички правила или процедури, приложими за пускането в обращение, разпределянето и разпространението на стратегическите запаси; освен когато споделянето на такава информация застрашава защитата на търговски или производствени тайни или друга чувствителна, поверителна или класифицирана информация.

3. Докладите, посочени в параграф 1, могат да включват информация за стратегическите запаси от суровини от критично значение и други суровини.

Член 23

Координиране на стратегически запаси

1. До 24 май 2026 г. и на всеки две години след това Комисията, въз основа на информацията, получена съгласно член 22, параграф 1, споделя с ЕССКЗ:

- а) проект за сравнителен показател за указване на безопасен праг на стратегическите запаси на Съюза за всяка стратегическа суровина, посочена в параграф 2 от настоящия член;
- б) сравнение на общото ниво на стратегическите запаси на Съюза за всяка стратегическа суровина спрямо проекта за сравнителен показател, посочен в буква а) от настоящия параграф;

⁽⁴²⁾ Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно европейската статистика и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1101/2008 за предоставянето на поверителна статистическа информация на Статистическата служба на Европейските общности, на Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета относно статистиката на Общността и на Решение 89/382/ЕИО, Евратом на Съвета за създаване на Статистически програмен комитет на Европейските общности (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164).

- в) информация за потенциалната трансгранична достъпност на стратегическите запаси с оглед на правилата или процедурите за тяхното пускане в обращение, разпределяне и разпространение.
2. Комисията, като взема предвид мненията на ЕССКЗ, приема сравнителен показател за указване на безопасен праг на стратегическите запаси на Съюза от стратегически суровини. Този сравнителен показател:
- а) се изразява като количеството от стратегическата суровина, необходимо за покриване на определен брой дни от среднодневен нетен внос в случай на прекъсване на доставките, изчислено въз основа на обема на вноса през предходната календарна година;
 - б) е съобразен с публично достъпната информация за стратегическите запаси, съхранявани от частни оператори;
 - в) е пропорционален на свързания с доставките риск и на икономическото значение, свързани със съответната стратегическа суровина.
3. Комисията, като взема предвид мненията на ЕССКЗ, може да отправя становища, адресирани до държавите членки:
- а) за увеличаване на нивото на стратегическите запаси и, когато е приложимо, производствените мощности, като се вземат предвид сравнението, посочено в параграф 1, буква б), относителното разпределение на съществуващите стратегически запаси между държавите членки и потреблението на стратегически суровини от стопанските субекти на съответните територии на държавите членки;
 - б) за изменение или координиране на правилата или процедурите за пускането в обращение, разпределянето и разпространението на стратегическите запаси с цел подобряване на потенциалната трансгранична достъпност, по-конкретно, когато това е необходимо за производството на стратегически технологии.
4. При изготвянето на становищата, посочени в параграф 3, Комисията и ЕССКЗ отдават особено значение на необходимостта да се поддържат и насърчават стимулите за частните оператори, които разчитат на стратегически суровини като входящи ресурси, да създават собствени стратегически запаси или да предприемат други мерки за управление на излагането си на свързани с доставките рискове.
5. В докладите, представени съгласно член 45, държавите членки предоставят информация за това дали и как са приложили или възнамеряват да приложат становищата, посочени в параграф 3 от настоящия член.
6. Преди участието на най-малко две държави членки в международни или многостранни форуми в областта на стратегическите запаси за стратегически суровини Комисията осигурява предварителна координация или между съответните държави членки и Комисията, или чрез специално заседание на ЕССКЗ.
7. Събраните данни за наличните стратегически запаси на Съюза се предоставят от Комисията на ръководните органи на Съюза, отговарящи за механизмите за бдителност при кризи или за управление на кризи, които обхващат съответните стратегически суровини.
8. Настоящият член и член 22 не налагат на държавите членки задължение да държат или пускат в обращение стратегически запаси.

Член 24

Готовност на дружествата при рискове

1. До 24 май 2025 г. и в срок от 12 месеца от всяко актуализиране на списъка на стратегическите суровини съгласно член 3, параграф 3, държавите членки набелязват големите дружества, действащи на тяхна територия, които използват стратегически суровини за производство на батерии за акумулиране на енергия и електронна мобилност, оборудване, свързано с производството и използването на водород, оборудване, свързано с генерирането на енергия от възобновяеми източници, въздухоплавателни средства, тягови двигатели, термopомпи, оборудване, свързано с предаване и запаметяване на данни, мобилни електронни устройства, оборудване, свързано с производството с изграждане на детайла чрез наслояване на материал, оборудване, свързано с роботика, безпилотни летателни апарати, ракетни пускови установки, спътници и усъвършенствани интегрални схеми.
2. Големите дружества, посочени в параграф 1, извършват оценка на риска на своята верига на доставки на стратегически суровини най-малко на всеки три години и доколкото необходимата информация им е налична, включително:
- а) картографиране на мястото на добив, преработка или рециклиране на стратегическите суровини, които използват;
 - б) анализ на факторите, които биха могли да повлияят на снабдяването им със стратегически суровини;
 - в) оценка на тяхната уязвимост по отношение на прекъсвания на доставките.

3. Когато при поискване информацията, посочена в параграф 2 от настоящия член, не е предоставена на големите дружества, посочени в параграф 1 от настоящия член, от техните доставчици, първите могат да извършат своята оценка на риска въз основа на информацията, публикувана от Комисията съгласно член 20, параграф 4, или на друга публично достъпна информация, доколкото е възможно.

4. Ако в резултат на оценката на риска, посочена в параграф 2, бъдат открита значителна уязвимост по отношение на прекъсвания на доставките, големите дружества, посочени в параграф 1, полагат усилия за смекчаване на тази уязвимост, включително чрез оценка на възможността за диверсифициране на веригите на доставки на суровини или за замяна на стратегическите суровини.

5. Големите дружества, посочени в параграф 1, могат да представят на своя управителен орган доклад, съдържащ резултатите от оценката на риска, посочена в параграф 2, включително източника на информацията, на която се основава оценката, всички установени значителни рискове, както и предвидените или приложени мерки за смекчаване.

6. Държавите членки могат да изискват от големите дружества, посочени в параграф 1, да представят на своя управителен орган доклада, посочен в параграф 5, и исканията за информация, посочени в параграф 3.

Член 25

Съвместно закупуване

1. Комисията създава и управлява система за обединяване на търсенето на заинтересованите предприятия, използващи стратегически суровини, установени в Съюза, и търси предложения от доставчици, които да отговарят на това обединено търсене. Това обхваща както непреработените, така и преработените стратегически суровини.

2. Преди създаването на системата, посочена в параграф 1, Комисията, след консултация с ЕССКЗ, извършва оценка на очакваното въздействие на системата върху пазара за всяка стратегическа суровина, за да се избегне непропорционално въздействие върху конкуренцията на вътрешния пазар.

3. Въз основа на оценката, посочена в параграф 2, когато създава и управлява системата, посочена в параграф 1, Комисията:

а) избира за кои стратегически суровини и на кой етап от преработката може да се използва системата, като взема предвид относителния свързан с доставките риск за различни стратегически суровини;

б) определя минимални количества от търсената стратегическа суровина за участие в системата, като взема предвид очаквания брой заинтересовани участници и необходимостта да се осигури управляем брой участници, като същевременно взема предвид нуждите на МСП.

4. Участието в системата, посочена в параграф 3, буква б), е открито и прозрачно за всички заинтересовани предприятия, установени в Съюза.

5. Предприятията от Съюза, участващи в системата, посочена в параграф 1, могат по прозрачен начин съвместно да договарят закупуването, включително цените или други условия на споразумението за закупуване, или да използват съвместно закупуване, за да постигнат по-добри условия с доставчиците си или да предотвратят недостиг. Участващите предприятия от Съюза спазват правото на Съюза, включително конкурентното право на Съюза.

6. Субектите се изключват от участие в обединяването на търсенето и съвместното закупуване, както и от участие като доставчици или доставчици на услуги, ако:

а) са обхванати от ограничителни мерки на Съюза, приети съгласно член 215 ДФЕС;

б) са пряко или непряко притежавани или контролирани от физически или юридически лица, образувания или органи, пряко които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза, или действат от тяхно име или по тяхно указание.

7. Чрез дерогация от член 176 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴³⁾, Комисията може да сключи договор за необходимите услуги чрез процедура за възлагане на поръчки съгласно посочения регламент с установен в Съюза субект, който действа като доставчик на услуги за създаване и управление на системата, посочена в параграф 1 от настоящия член. Не се допуска избраният доставчик на услуги да е в конфликт на интереси.

⁽⁴³⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

8. Комисията определя в договора за услуги задачите, които доставчикът на услуги трябва да изпълни, включително разпределяне на търсенето, разпределяне на правата на достъп за предлагането, регистрация и проверка на всички участници, публикуване и докладване на дейностите, както и всяка друга задача, необходима за създаването и управлението на системата, посочена в параграф 1. В договора за услуги се уреждат и практическите условия, свързани с дейността на доставчика на услуги, включително използването на информационнотехнологичния инструмент, мерките за сигурност, валутата или валутите, режима на плащане и отговорността.

9. В договора за услуги с доставчика на услуги за Комисията се запазва правото да го наблюдава и одитира. За тази цел Комисията има пълен достъп до информацията, съхранявана от доставчика на услуги по отношение на договора. Всички сървъри и информация се разполагат физически и се съхраняват на територията на Съюза.

10. В договора за услуги с доставчика на услуги се определя собствеността върху информацията, получавана от доставчика на услуги, и се предвижда евентуалното прехвърляне на тази информация на Комисията при прекратяването или изтичането на срока на договора за услуги.

ГЛАВА 5 УСТОЙЧИВОСТ

РАЗДЕЛ 1

Кръговост

Член 26

Национални мерки относно кръговостта

1. До две години след датата на влизане в сила на акта за изпълнение, посочен в параграф 7, всяка държава членка приема и изпълнява национални програми, които съдържат или в които тя включва мерки, предназначени за:

- а) насърчаване на технологичния напредък и ефективното използване на ресурсите, за да се ограничи очакваното увеличение на потреблението на суровини от критично значение в Съюза;
- б) насърчаване на предотвратяването на образуването на отпадъци и увеличаване на повторната употреба и поправката на продукти и съставки със значим потенциал за оползотворяване на суровини от критично значение;
- в) увеличаване на събирането, сортирането и преработката на отпадъци със значим потенциал за оползотворяване на суровини от критично значение, включително метални отпадъци, и гарантиране на тяхното въвеждане в съответната система за рециклиране с цел максимално увеличаване на наличността и качеството на рециклируемия материал като входящ ресурс за съоръженията за рециклиране на суровини от критично значение;
- г) увеличаване на използването на вторични суровини от критично значение, включително чрез мерки като вземане под внимание на рециклираното съдържание в критериите за възлагане, свързани с обществените поръчки, или финансови стимули за използването на вторични суровини от критично значение;
- д) увеличаване на технологичната зрялост на технологиите за рециклиране на суровини от критично значение и насърчаване на кръговия дизайн, ефективността на материалите и заместването на суровини от критично значение в продуктите и приложенията, най-малко чрез включване на подкрепящи действия за тази цел в националните програми за научни изследвания и иновации;
- е) гарантиране, че са налице мерки за осигуряване на нейната работна ръка на уменията, необходими за спомагане за кръговостта на веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение, включително мерки относно повишаването на квалификацията и преквалификацията;
- ж) когато финансовите вноски се плащат от производителя в съответствие със задълженията му за разширена отговорност съгласно националното право в съответствие с член 8, параграф 1 от Директива 2008/98/ЕО, насърчаване на модулирането на такива финансови вноски, за да се насърчи влягането в продуктите на по-голям дял вторични суровини от критично значение, оползотворени от отпадъци, които са рециклирани в съответствие с приложимите екологични стандарти на Съюза;
- з) предприемане на необходимите мерки, за да се гарантира, че суровини от критично значение, които се изнасят, след като са престанали да бъдат отпадъци, отговарят на относимите условия в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и други приложими правни актове на Съюза.
- и) когато е целесъобразно, оказване на подкрепа за използването на стандарти за качество на Съюза за процесите на рециклиране на потоци от отпадъци, съдържащи суровини от критично значение.

2. Програмите, посочени в параграф 1 от настоящия член, могат да бъдат интегрирани в нови или съществуващи планове за управление на отпадъците и програми за предотвратяване образуването на отпадъци, приети съгласно членове 28 и 29 от Директива 2008/98/ЕО.

Националните програми, посочени в първа алинея, се преразглеждат пет години след приемането им и при необходимост се актуализират.

3. Програмите, посочени в параграф 1, обхващат по-специално продукти и отпадъци, които не са предмет на специфични изисквания за събиране, третиране, рециклиране или повторна употреба съгласно правото на Съюза. За други продукти и отпадъци мерките се прилагат в съответствие с правото на Съюза.

По отношение на параграф 1, букви б), в) и г), без да се засягат членове 107 и 108 ДФЕС, програмите, посочени в тези букви, може да включват въвеждането на финансови стимули, като например отстъпки, парични награди или системи за възстановяване на депозити, за насърчаване на подготовката за повторна употреба и повторната употреба на продукти със значим потенциал за оползотворяване на суровини от критично значение и събирането и обработката на отпадъци от такива продукти.

4. Националните мерки, посочени в параграфи 1 и 2, се разработват по такъв начин, че да се избегнат пречките пред търговията и нарушенията на конкуренцията в съответствие с ДФЕС.

5. Държавите членки идентифицират поотделно и докладват количествата компоненти, съдържащи съответните количества суровини от критично значение, отстранени от отпадъци от електрическо и електронно оборудване, както и количествата суровини от критично значение, оползотворени от такова оборудване.

Комисията приема актове за изпълнение, с които се определят формата и подробностите за това докладване. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 3.

Първият период на докладване обхваща първата пълна календарна година след приемането на тези актове за изпълнение. Държавите членки предоставят тези данни, когато докладват на Комисията данните относно количествата рециклирани отпадъци от електрическо и електронно оборудване съгласно член 16, параграф 6 от Директива 2012/19/ЕС.

6. В докладите, представени съгласно в член 45, държавите членки предоставят информация относно приемането на националните програми, посочени в параграф 1 от настоящия член, и относно напредъка при ефективното прилагане на мерките, предприети съгласно параграфи 1 и 2 от настоящия член.

7. До 24 май 2025 г. Комисията приема актове за изпълнение, с които утвърждава списък на продуктите, компонентите и потоците отпадъци, за които се счита, че имат най-малкото значим потенциал за оползотворяване на суровини от критично значение по смисъла на параграф 1, букви б) и в).

При изготвянето на този списък Комисията взема предвид:

- а) общото количество суровини от критично значение, които могат да бъдат оползотворени от тези продукти, компоненти и потоци отпадъци;
- б) степента, в която тези продукти, компоненти и потоци отпадъци са обхванати от правото на Съюза;
- в) регулаторните пропуски;
- г) конкретните трудности, засягащи събирането и третирането на отпадъците от продукти, компоненти и потоци отпадъци;
- д) съществуващите системи за събиране и третиране на отпадъците, които се прилагат за продукти, компоненти и потоци отпадъци.

Актовете за изпълнение, посочени в първа алинея от настоящия параграф, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 3.

Член 27

Оползотворяване на суровини от критично значение от миннодобивни отпадъци

1. Операторите, задължени да изготвят планове за управление на отпадъците в съответствие с член 5 от Директива 2006/21/ЕО, предоставят на компетентния орган, определен в член 3, точка 27 от посочената директива, проучване за предварителна икономическа оценка на потенциала за оползотворяване на суровини от критично значение от:

- а) миннодобивните отпадъци, съхранявани в съоръжението; както и
- б) миннодобивните отпадъци, които се генерират, или, когато се счита за по-ефективно, от извлеченото количество, преди то да се превърне в отпадък.

Операторите се освобождават от задължението, предвидено в първа алинея от настоящия параграф, ако могат да покажат с висока степен на сигурност пред компетентния орган съгласно определението в член 3, точка 27 от Директива 2006/21/ЕО, че миннодобивните отпадъци не съдържат суровини от критично значение, които са технически оползотворими.

2. В проучването, посочено в параграф 1, се включват най-малко измерване на количествата и концентрациите на суровини от критично значение, съдържащи се в миннодобивните отпадъци и в извлеченото количество, както и оценка на техническите и икономическите възможности за тяхното оползотворяване. Операторите определят методите, използвани за оценка на количествата и концентрациите.

3. До 24 ноември 2026 г. операторите на съоръжения за миннодобивни отпадъци представят проучването, посочено в параграф 1, на компетентния орган съгласно определението в член 3, точка 27 от Директива 2006/21/ЕО. Операторите на нови съоръжения за миннодобивни отпадъци представят това проучване на компетентния орган съгласно определението в член 3, точка 27 от Директива 2006/21/ЕО, при представянето на своите планове за управление на отпадъците в съответствие с член 7 от посочената директива.

4. Държавите членки създават база данни за затворените съоръжения за миннодобивни отпадъци, разположени на тяхната територия, включително за изоставените съоръжения за миннодобивни отпадъци, с изключение на затворени съоръжения за миннодобивни отпадъци, в които особени характеристики на депата за отпадъци или геоложките условия правят малко вероятно наличието на потенциално технически оползотворими количества суровини от критично значение. В тази база данни се съдържа информацията относно:

- а) местоположението, площта и обема на отпадъците или, когато е целесъобразно, прогнозния обем във връзка със съоръжението за миннодобивни отпадъци;
- б) оператора или бившия оператор на съоръжението за миннодобивни отпадъци и, когато е приложимо, техния правопреемник;
- в) приблизителните количества и концентрации на всички суровини, съдържащи се в миннодобивните отпадъци и, когато има данни, съдържащи се в първоначалното находище на полезни изкопаеми, в съответствие с параграф 7;
- г) всякаква допълнителна информация, която държавата членка счита за уместна, за да се даде възможност за оползотворяване на суровини от критично значение от съоръжението за миннодобивни отпадъци.

5. До 24 ноември 2027 г. държавите членки приемат и прилагат мерки за насърчаване на оползотворяването на суровини от критично значение от миннодобивни отпадъци, по-специално от затворени съоръжения за миннодобивни отпадъци, идентифицирани в базата данни, посочена в параграф 4, като съдържащи потенциално икономически оползотворими суровини от критично значение.

6. Базата данни, посочена в параграф 4, се създава до 24 ноември 2026 г., като цялата информация се въвежда в базата данни до 24 май 2027 г. Тя се предоставя в публично достъпна и цифрова форма и се актуализира най-малко на всеки три години, за да се включи допълнителна налична информация и нови затворени съоръжения или нови идентифицирани съоръжения.

7. За да предоставят информацията, посочена в параграф 4, буква в), държавите членки предприемат най-малко следните дейности:

- а) за затворени съоръжения за миннодобивни отпадъци 24 ноември 2026 г. държавите членки правят цялостен преглед на наличните преписки за издаване на разрешителни или на друга налична документация, когато не съществуват преписки за издаване на разрешителни;
- б) за съоръжения за миннодобивни отпадъци, за които наличната информация би могла да указва наличието на потенциал за икономически оползотворими количества суровини от критично значение, държавите членки допълнително провеждат до 24 май 2026 г. вземане на представителни геохимични проби;
- в) за съоръжения за миннодобивни отпадъци, за които дейностите, описани в букви а) и б) от настоящия параграф, са показали потенциал за икономически оползотворими количества суровини от критично значение, държавите членки допълнително извършват до 24 март 2027 г. по-подробна извадка, включваща последваща химическа и минералогична характеристика чрез каротаж или равностойни техники, когато това е екологосъобразно в съответствие с приложимите екологични изисквания на равнището на Съюза и, когато е приложимо, в съответствие с изискванията на Директива 2006/21/ЕО.

8. Дейностите, посочени в параграф 7, се извършват в рамките на националните правни системи относно минералните ресурси, отпадъците, правата на собственост, собствеността върху земята, въздействието върху околната среда и здравето, както и всички други относими разпоредби. В случай че такива фактори възпрепятстват дейностите, органите на държавата членка търсят съдействието на оператора или собственика на съоръжението за миннодобивни отпадъци. До резултатите от дейностите, посочени в параграф 7, се предоставя достъп под формата на част от базата данни, посочена в параграф 4. Когато е възможно, държавите членки включват в базата данни класификация на затворените съоръжения за миннодобивни отпадъци в съответствие с Рамковата класификация на Организацията на обединените нации за ресурсите.

Член 28

Възможност за рециклиране на постоянни магнити

1. Считано от две години от датата на влизане в сила на акта за изпълнение, посочен в параграф 2, всяко физическо или юридическо лице, което пуска на пазара устройства за магнитно-резонансна образна диагностика, вятърни генератори, промишлени роботи, моторни превозни средства, леки транспортни средства, охлаждащи генератори, термопомпи, електрически двигатели, включително когато електрическите двигатели са вградени в други продукти, автоматични перални машини, барабанни сушилни, микровълнови печки, прахосмукачки или съдомиялни машини, гарантира, че на тези продукти има видим, ясно четим и незаличим етикет, посочващ:

- а) дали в тези продукти се съдържа(т) един или повече постоянни магнити;
- б) ако в продукта се съдържа(т) един или повече постоянни магнити, дали тези постоянни магнити спадат към някой от следните видове:
 - i) неодим—желязо—борни;
 - ii) самарий—кобалтови;
 - iii) алуминий—никел—кобалтови;
 - iv) феритни.

2. До 24 ноември 2026 г. Комисията приема акт за изпълнение, с който се определя форматът на етикетирането, посочено в параграф 1 от настоящия член. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 3.

3. От две години от датата на влизане в сила на акта за изпълнение, посочен в параграф 2, всяко физическо или юридическо лице, което пуска на пазара продукти, посочени в параграф 1, съдържащи един или повече постоянни магнити от видовете, посочени в параграф 1, буква б), гарантира, че на продукта или в него има носител на данни.

4. Носителят на данни, посочен в параграф 3, трябва да е свързан с уникален идентификационен код на продукта, чрез който се осигурява достъп до следното:

- а) име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и пощенски адрес на отговорното физическо или юридическо лице и когато е възможно, електронните средства за комуникация, чрез които може да се осъществи връзка с него;
- б) информация за теглото, местоположението и химичния състав на всички отделни постоянни магнити, включени в продукта, както и за наличието и вида на покритията на магнитите, лепилата и всякакви използвани добавки;
- в) информация, с която се предоставя възможност за достъп и безопасно отстраняване на всички постоянни магнити, вградени в продукта, включваща най-малко последователността на всички стъпки, инструменти или технологии за отстраняване, необходими за достъпа и отстраняването на постоянния магнит, без да се засяга предоставянето на информация на съоръженията за третиране съгласно член 15, параграф 1 от Директива 2012/19/ЕС.

5. За продукти, при които вградените постоянни магнити се съдържат изключително в един или повече електрически двигатели, вградени в продукта, информацията, посочена в параграф 4, буква б), може да бъде заменена с информация за местоположението на тези електрически двигатели, а информацията, посочена в параграф 4, буква в), може да бъде заменена с информация за достъпа и отстраняването на електрическите двигатели, включваща най-малко последователността на всички стъпки, инструменти или технологии за отстраняване, необходими за достъпа и отстраняването на електрическите двигатели.

6. За продуктите, посочени в параграф 3, за които съгласно друг правен акт на Съюза се изисква цифров продуктов паспорт, информацията, посочена в параграф 4, се включва в този цифров продуктов паспорт.

7. Физическото или юридическо лице, което пуска посочения в параграф 3 продукт на пазара, гарантира, че информацията, посочена в параграф 4, е пълна, актуална и точна и остава на разположение за срок, равен най-малко на обичайния експлоатационен срок на продукта, плюс десет години, включително след обявяване в несъстоятелност, ликвидация или прекратяване на дейността на отговорното физическо или юридическо лице в рамките на Съюза. Това физическо или юридическо лице може да упълномощи друго физическо или юридическо лице да действа от негово име.

Информацията, посочена в параграф 4, се отнася за модела на продукта или, когато информацията се различава между екземплярите от един и същ модел, за конкретна партида или екземпляр. Информацията, посочена в параграф 4, е достъпна за ремонтните предприятия, рециклиращите предприятия, органите за надзор на пазара и митническите органи.

8. В случай че в законодателството на Съюза за хармонизация има установени изисквания, свързани с рециклираното на постоянни магнити, във връзка с някой от продуктите, посочени в параграф 1, тези изисквания се прилагат за съответните продукти вместо настоящия член.

9. Продукти, предназначени предимно за отбранителни или космически приложения, са освободени от изискванията, установени в настоящия член.

10. От 24 май 2029 г. настоящият член се прилага за устройства за магнитно-резонансна образна диагностика, моторни превозни средства и леки транспортни средства, притежаващи одобрение на типа за превозни средства от категория L.

11. Настоящият член не се прилага за:

- а) превозни средства със специално предназначение съгласно определението в член 3, точка 31 от Регламент (ЕС) 2018/858;
- б) части на превозно средство, различни от тези на базовото превозно средство, типът на които е одобрен чрез многоетапно одобряване на типа за категории N_1 , N_2 , N_3 , M_2 или M_3 ;
- в) превозни средства, произвеждани в малки серии съгласно определението в член 3, точка 30 от Регламент (ЕС) 2018/858.

12. На Комисията се предоставя правомощието да приеме делегиран акт в съответствие с член 38 за допълване на настоящия регламент, като се осигурява списък с кодове по Комбинираната номенклатура в съответствие с приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета ⁽⁴⁴⁾ и описания на продукти, съответстващи на продуктите, посочени в параграф 1 от настоящия член, с цел да се улесни работата на митническите органи по отношение на тези продукти и изискванията, определени в настоящия член и в член 29.

Член 29

Рециклирано съдържание на постоянни магнити

1. От 24 май 2027 г. или две години след влизането в сила на делегирания акт, посочен в параграф 2, като се прилага по-късната от двете дати, всяко физическо или юридическо лице, което пуска на пазара продукти, посочени в член 28, параграф 1, които съдържат един или повече постоянни магнити, посочени в член 28, параграф 1, буква б), точки i), ii) и iii), и за които общото тегло на всички такива постоянни магнити надвишава 0,2 kg, оповестява публично на уебсайт със свободен достъп дела на неодим, диспрозий, празеодим, тербий, бор, самарий, никел и кобалт, оползотворени от отпадъци след потребление, който се съдържа в постоянните магнити, вградени в продукта.

2. До 24 май 2026 г. Комисията приема делегиран акт в съответствие с член 38 за допълване на настоящия регламент чрез установяване на правила за изчисляване и проверка на дела на неодим, диспрозий, празеодим, тербий, бор, самарий, никел и кобалт, оползотворени от отпадъци след потребление, който се съдържа в постоянните магнити, вградени в продуктите, посочени в параграф 1 от настоящия член.

В правилата за изчисляване и проверка се посочва приложимата процедура за оценяване на съответствието от модулите, изложени в приложение II към Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁵⁾, с необходимите за съответните продукти адаптации. При посочването на приложимата процедура за оценяване на съответствието Комисията взема под внимание следните критерии:

- а) дали съответният модул е подходящ за вида на продукта и пропорционален на преследвания обществен интерес;
- б) естеството на рисковете, свързани със съответния продукт и степента, до която оценяването на съответствието отговаря на вида и степента на риска;
- в) в случаите, в които участието на трето лице е задължително, необходимостта производителят да може да избира между модулите за осигуряване на качеството и тези за сертифициране на продукта, посочени в приложение II към Решение № 768/2008/ЕО.

3. След влизането в сила на делегирания акт, приет съгласно параграф 2, и при всички случаи не по-късно от 31 декември 2031 г. Комисията приема делегирани актове за допълване на настоящия регламент чрез определяне на минимални дялове за неодим, диспрозий, празеодим, тербий, бор, самарий, никел и кобалт, оползотворени от отпадъци след потребление, които трябва да присъстват в постоянния магнит, вграден в продуктите, посочени в параграф 1.

С делегираните актове, посочени в първа алинея, могат да се прилагат различни минимални дялове за различни продукти и могат да се изключват определени продукти от това задължение. В тях се предвиждат преходни периоди, съобразени с трудностите при адаптирането на продуктите, обхванати от мярката, за да се осигури съответствие.

Минималният дял, посочен в първа алинея, се основава на предварителна оценка на въздействието, като се вземат предвид:

⁽⁴⁴⁾ Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 г. относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 7.9.1987 г., стр. 1).

⁽⁴⁵⁾ Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно обща рамка за предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Решение 93/465/ЕИО (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 82).

- а) съществуващата и прогнозната наличност на неодим, диспрозий, празеодим, тербий, бор, самарий, никел и кобалт, оползотворени от отпадъци след потребление;
- б) събраната информация съгласно параграф 1 и относителното разпределение на дела на рециклираното съдържание в постоянните магнити, вградени в продуктите, посочени в параграф 1, пуснати на пазара;
- в) техническият и научен напредък, включително значителни промени в технологиите за постоянни магнити, които оказват влияние върху вида на оползотворените материали;
- г) ефективният и потенциалният принос на даден минимален дял за постигане на целите на Съюза в областта на климата и околната среда;
- д) възможните въздействия върху функционирането на продукти, съдържащи постоянни магнити;
- е) необходимостта да се предотврати непропорционално отрицателно въздействие върху достъпността на постоянните магнити и продуктите, съдържащи постоянни магнити.

4. В случай че в законодателството на Съюза за хармонизация има установени изисквания, свързани с рециклираното съдържание на постоянни магнити, във връзка с някой от продуктите, посочени в параграф 1, тези изисквания се прилагат за съответните продукти вместо настоящия член.

5. От началната дата на прилагане на изискването, установено в параграф 1, когато предлагат продуктите, посочени в параграф 1, за продажба, включително в случай на продажба от разстояние, или ги излагат в хода на търговска дейност, физическите и юридическите лица, които пускат на пазара продукти, посочени в параграф 1, гарантират, че техните клиенти получават достъп до информацията, посочена в параграф 1, преди да бъдат обвързани с договор за продажба.

Физическите и юридическите лица, които пускат на пазара продукти, посочени в параграф 1, не поставят и не излагат етикети, маркировки, символи или надписи, които могат да заблудят или объркат клиентите по отношение на информацията, посочена в параграф 1. Продукти, предназначени предимно за отбранителни или космически приложения, са освободени от изискванията, предвидени в настоящия член.

6. За устройства за магнитно-резонансна образна диагностика, моторни превозни средства и леки транспортни средства, притежаващи одобрение на типа за превозни средства от категория L, изискванията, установени в параграфи 1 и 5, се прилагат считано от пет години след датата на влизане в сила на делегирания акт, посочен в параграф 2.

7. Настоящият член не се прилага за:

- а) превозни средства със специално предназначение съгласно определението в член 3, точка 31 от Регламент (ЕС) 2018/858;
- б) части на превозно средство, различни от тези на базовото превозно средство, типът на които е одобрен чрез многостепенно одобряване на типа за категория N_1 , N_2 , N_3 , M_2 или M_3 ;
- в) превозни средства, произвеждани в малки серии съгласно определението в член 3, точка 30 от Регламент (ЕС) 2018/858.

РАЗДЕЛ 2

Сертифициране и отпечатък върху околната среда

Член 30

Признати схеми

1. Правителства, промишлени сдружения и обединения от заинтересовани организации, които са разработили и упражняват надзор над схеми за сертифициране, свързани с устойчивостта на суровини от критично значение (наричани по-нататък „собственици на схеми“), могат да подадат заявление до Комисията за признаване на техните схеми.

Заявленията, посочени в първа алинея от настоящия член, трябва да съдържат всички съответни доказателства, свързани с изпълнението на критериите, посочени в приложение IV.

До 24 май 2027 г. Комисията приема актове за изпълнение, с които установява единен образец, който да се ползва от собствениците на схеми за предоставяне на минималната информация, която заявленията, посочени в първа алинея от настоящия параграф, трябва да съдържат. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 3.

Обемът на документацията, която се изисква за попълване на единния образец, посочен в трета алинея, трябва да е разумен.

2. Когато въз основа на доказателствата, предоставени съгласно параграф 1 от настоящия член, Комисията установи, че дадена схема за сертифициране отговаря на критериите, посочени в приложение IV, или на тяхна подгрупа, тя приема актове за изпълнение, с които тази схема се признава, като се уточнява признатият обхват на схемата. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 3.

3. Признатият обхват за всяка схема се определя съгласно следните измерения:

- а) етапите от веригата за създаване на стойност в сектора на суровините, обхванати от схемата;
- б) етапите от жизнения цикъл на даден проект, включително преди, по време на и след приключването, които са обхванати от схемата; както и
- в) измеренията на устойчивостта и категориите рискове за околната среда, изброени в приложение IV, точка 2, които са обхванати от схемата.

Изискванията, установени в точка 1, букви а) — г) от приложение IV, следва да бъдат предварително условие за признаване на схемата.

4. Комисията проверява най-малко веднъж на три години, считано от датата на признаване на схемата, съгласно параграф 2, дали тя продължава да отговаря на критериите, предвидени в приложение IV, или на призната подгрупа от тези критерии.

5. Собствениците на признати схеми незабавно информират Комисията за всички промени или актуализации, свързани с изпълнението на критериите, предвидени в приложение IV, или с признатата подгрупа от тези критерии, направени по тези схеми. Комисията преценява дали тези промени или актуализации засягат основата за признаването и предприема съответни действия.

6. Ако има доказателство за повтарящи се или значими случаи, при които стопански субекти, прилагащи призната схема, не са успели да изпълнят изискванията на тази схема, Комисията проверява, консултирайки се със собственика на признатата схема, дали тези случаи показват недостатъци в схемата, засягащи основата за признаването, и предприема съответни действия.

7. В случай че Комисията установи недостатъци в призната схема, които засягат основата за признаването, тя може да даде на собственика на схемата подходящ срок от не повече от 12 месеца, за да предприеме коригиращи действия.

8. Когато собственикът на схемата не изпълни или откаже да предприеме необходимите коригиращи действия и когато Комисията установи, че с посочените в параграф 6 от настоящия член недостатъци схемата вече не отговаря на критериите, предвидени в приложение IV, или на признатата подгрупа на тези критерии, Комисията оттегля признаването на схемата чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 3.

9. Комисията създава и поддържа актуален регистър на признатите схеми. Този регистър трябва да е публично достъпен на уебсайт със свободен достъп. Този уебсайт също така трябва да позволява събирането на обратна информация от всички заинтересовани страни относно прилагането на признатите схеми. Тази обратна информация се представя за разглеждане на съответните собственици на схеми.

Член 31

Декларация за отпечатък върху околната среда

1. Като взема предвид резултата от доклада, посочен в параграф 2 от настоящия член, и оценката на необходимостта и пропорционалността за целите на параграф 3, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 38 за допълване на настоящия регламент чрез установяване на правила за изчисляване и проверка на отпечатъка върху околната среда на различни суровини от критично значение в съответствие с приложение V и като се вземат под внимание научно обосновани методи за оценка и съответните международни стандарти. С правилата за изчисляване и проверка се определят най-малко трите най-значими категории на въздействие върху околната среда, представляващи по-голямата част от общия отпечатък върху околната среда. Една от категориите на въздействие върху околната среда са емисиите на парникови газове. Декларацията за отпечатъка се ограничава до тези категории на въздействие върху околната среда.

2. До 24 ноември 2026 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който се определя кои суровини от критично значение имат приоритет при преценката дали задължението за деклариране на отпечатъка върху околната среда на суровините от критично значение е необходимо и пропорционално.

За суровините от критично значение, които Комисията е определила като приоритетни, Комисията представя заключенията от оценката на необходимостта и пропорционалността за целите на параграф 3, до 12 месеца след представянето на доклада, посочен в първа алинея от настоящия параграф.

3. Комисията приема правила за изчисляване и проверка за конкретна суровина от критично значение, ако след разглеждане на различните значими категории на въздействие върху околната среда е стигнала до заключението, че въпросната суровина от критично значение има значителен отпечатък върху околната среда и че следователно задължението за деклариране на отпечатъка върху околната среда на тази суровина от критично значение по отношение на посочените в параграф 1 категории на въздействие върху околната среда при нейното пускане на пазара е необходимо и пропорционално, за да се допринесе за постигането на целите на Съюза в областта на климата и околната среда чрез улесняване на доставките на суровини от критично значение с по-малък отпечатък върху околната среда.

4. Когато преценява дали задължението, предвидено в параграф 6 от настоящия член, е необходимо, Комисията взема предвид:

- а) дали и по какъв начин, както и доколко ефективно целите на Съюза в областта на климата и околната среда вече се постигат чрез други правни актове на Съюза, приложими за въпросната суровина от критично значение;
- б) наличието и приемането на съответните международни стандарти и насоки или перспективите за постигане на съгласие по отношение на такива стандарти на международно равнище, както и устойчивите практики на пазара, включително доброволните схеми, признати съгласно член 30, параграф 2;
- в) ефективността на стратегическите партньорства, стратегическите проекти, търговските споразумения и други международни инструменти и информационни дейности, провеждани от Съюза, за постигане на целите на Съюза в областта на климата и околната среда;
- г) свързаните с това икономически разходи и административна тежест за стопанските субекти.

5. Комисията извършва предварителна оценка на въздействието, за да реши дали да приеме делегиран акт съгласно параграф 1. Тази оценка:

- а) се основава, наред с другото, на консултация:
 - i) с всички заинтересовани страни, като например промишлените отрасли, включително отраслите надолу по веригата, МСП и когато е целесъобразно, занаятчийския сектор, социалните партньори, търговците, търговците на дребно, вносителите, организациите, насърчаващи човешкото здраве и защитата на околната среда, потребителските организации и академичните среди;
 - ii) с трети държави или ОСТ, чиято търговска дейност със Съюза може да бъде значително засегната от това задължение;
 - iii) с ЕССКЗ;
 - iv) с агенции на Съюза с компетентност в областта на опазването на околната среда, когато е целесъобразно;
- б) гарантира, че никоя такава мярка не е изготвена, приета или приложена с цел или в резултат на създаване на ненужни пречки пред международната търговия и не ограничава търговията повече, отколкото е необходимо за постигане на целите на Съюза в областта на климата и околната среда, като се взема предвид способността на доставчиците от трети държави да се съобразят с такава декларация, така че съвкупните търговски потоци и разходите за суровини от критично значение да не са прекомерно засегнати;
- в) оценява дали подобни задължения съгласно правото на Съюза са довели до очакваните резултати и дали са допринесли в значителна степен за постигане на целите на Съюза в областта на околната среда;
- г) оценява дали мярката ще допринесе за постигането на целите на Съюза в областта на климата и околната среда, без да оказва прекомерно въздействие върху способността на промишлеността на Съюза да се снабдява със съответната суровина от критично значение.

6. Всяко физическо или юридическо лице, което пуска на пазара суровини от критично значение, включително преработени и рециклирани, за които Комисията е приела правила за изчисляване и проверка съгласно параграф 1, представя декларация за отпечатъка върху околната среда.

Изискването, предвидено в първа алинея, се прилага за всеки отделен вид суровина от критично значение, пусната на пазара, и не се прилага за суровини от критично значение, включени в междинни или крайни продукти.

7. В декларацията за отпечатъка върху околната среда, посочена в параграф 6, се съдържа следната информация:

- а) име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и пощенски адрес на отговорното физическо или юридическо лице и електронните средства за комуникация, чрез които може да се осъществи връзка с него;
- б) информация относно вида на суровината от критично значение, за която се прилага декларацията;
- в) информация относно държавата и региона, в който суровината от критично значение е добита, преработена, рафинирана и рециклирана, ако е приложимо;

- г) отпечатъкът върху околната среда на суровината от критично значение, изчислен в съответствие с приложимите правила за проверка и изчисляване, приети съгласно параграф 1;
- д) класът на екологични показатели според отпечатъка върху околната среда, на който отговаря суровината от критично значение, определен в съответствие с приложимия делегиран акт, приет съгласно параграф 8;
- е) уебвръзка за предоставяне на достъп до публична версия на проучването, подкрепящо резултатите от декларацията за отпечатъка върху околната среда.

8. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 38 за допълване на настоящия регламент чрез установяване в рамките на разумен срок на класове на екологични показатели според отпечатъка върху околната среда за суровини от критично значение, за които са приети правила за изчисляване и проверка съгласно параграф 1 от настоящия член, в съответствие с приложение V.

9. Когато установява правила за изчисляване на отпечатъка върху околната среда на междинните и крайните продукти, съдържащи суровини от критично значение, Комисията изисква, когато е възможно, да се използват правилата за изчисляване на отпечатъка върху околната среда, посочени в настоящия член.

10. Декларацията за отпечатъка върху околната среда се предоставя на уебсайт със свободен достъп и е лесноразбираема.

Комисията може да приема актове за изпълнение, с които се определя форматът на декларацията за отпечатъка върху околната среда, посочена в параграф 6 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 3.

11. Когато предлагат суровини от критично значение за продажба, включително в случай на продажба от разстояние, или ги излагат в хода на търговска дейност, физическите и юридическите лица, които пускат на пазара суровини от критично значение, гарантират, че техните клиенти получават достъп до декларацията за отпечатъка върху околната среда, преди да бъдат обвързани с договор за продажба.

Физическите и юридическите лица, които пускат на пазара суровини от критично значение, не поставят и не излагат етикети, маркировки, символи или надписи, които могат да заблудят или объркат клиентите по отношение на информацията, включена в декларацията за отпечатъка върху околната среда.

РАЗДЕЛ 3

Свободно движение, съответствие и надзор на пазара

Член 32

Свободно движение

1. Държавите членки не забраняват, не ограничават и не възпрепятстват предоставянето на пазара или въвеждането в експлоатация на продукти, съдържащи постоянни магнити или суровини от критично значение, които са в съответствие с настоящия регламент, поради причини, свързани с информацията за рециклирането или рециклираното съдържание на постоянните магнити, или поради причини, свързани с информацията за отпечатъка върху околната среда на суровини от критично значение, обхванати от настоящия регламент.

2. По време на търговски панаири, изложения, демонстрации или подобни прояви държавите членки не възпрепятстват показването на продукти, съдържащи постоянни магнити, или на суровини от критично значение, които не са в съответствие с настоящия регламент, при условие че видим знак ясно обозначава, че тези продукти или суровини от критично значение не са в съответствие с настоящия регламент и че те не могат да се предоставят на пазара, докато не бъдат приведени в съответствие с него.

Член 33

Съответствие и надзор на пазара

1. Преди да пуснат на пазара продукт, попадащ в обхвата на член 28 или 29, отговорните физически или юридически лица гарантират, че е проведена приложимата процедура за оценяване на съответствието и е изготвена необходимата техническа документация. Когато съответствието на даден продукт с приложимите изисквания е доказано чрез процедурата за оценяване на съответствието, отговорните физически или юридически лица гарантират, че е изготвена ЕС декларация за съответствие и е нанесена маркировка „СЕ“.

2. Процедурата за оценяване на съответствието на продуктите, обхванати от изискванията, определени в член 28 от настоящия регламент, е процедурата, предвидена в приложение IV към Директива 2009/125/ЕО, освен ако тези продукти не са обхванати и от изискванията, определени в член 29 от настоящия регламент, като в този случай процедурата за оценяване на съответствието е процедурата, определена в правилата за изчисляване и проверка, приети съгласно член 29, параграф 2 от настоящия регламент.

3. Настоящият член не се прилага за продукти, обхванати от одобряване на типа съгласно Регламент (ЕС) 2018/858 или Регламент (ЕС) № 168/2013.

Член 34

Прилагане и привеждане в съответствие със законодателството на Съюза за хармонизация

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 38 за допълването на членове 28, 29, 31 и 33 с цел:

- а) установяване на изисквания за техническото проектиране и функциониране на носителя на данни и уникалния идентификатор на продукта, посочени в член 28, параграфи 3 и 4;
- б) включване на препратка към техническите стандарти, които трябва да се използват във връзка с носителя на данни и уникалния идентификатор на продукта, посочени в член 28, параграфи 3 и 4;
- в) установяване на правила за включването на уникалния идентификатор на продукта, посочен в член 28, параграф 4, в регистрите, които са от значение за надзора на пазара и митническия контрол;
- г) установяване на изисквания за митническия контрол във връзка с носителя на данни и уникалния идентификатор на продукта, посочени в член 28, параграфи 3 и 4;
- д) установяване на процедури във връзка с продукти, представляващи риск на национално равнище, или при формално несъответствие, както и свързани с тях предпазни процедури, в случай че бъдат повдигнати възражения срещу предприетите мерки за надзор на пазара;
- е) установяване на изисквания, свързани с ЕС декларацията за съответствие и общите принципи, правила и условия за нанасяне на маркировката „СЕ“;

Тези делегирани актове се позовават или гарантират привеждане в съответствие с други законодателни актове на Съюза за хармонизация, по-специално Директива 2009/125/ЕО, и са съобразени с необходимостта от ограничаване на административната тежест, като същевременно се гарантира ефективното прилагане на членове 28, 29 и 31 от настоящия регламент.

ГЛАВА 6

УПРАВЛЕНИЕ

Член 35

Европейски съвет за суровините от критично значение

1. Създава се Европейски съвет за суровините от критично значение (ЕССКЗ).
2. ЕССКЗ консултира Комисията и изпълнява задачите, посочени в настоящия регламент.

Член 36

Състав и функциониране на ЕССКЗ

1. ЕССКЗ се състои от представители на всички държави членки и Комисията. Той се председателства от представител на Комисията (наричан по-нататък „председателят“).
2. Всяка държава членка определя представител на високо равнище в ЕССКЗ. Когато е целесъобразно предвид функцията и експертния опит, дадена държава членка може да посочи различни представители във връзка с различните задачи на ЕССКЗ. Всеки представител, назначен в ЕССКЗ, има заместник. Само държавите членки имат право на глас. Всяка държава членка има само един глас, независимо от броя на своите представители.

Председателят кани представители на Европейския парламент да присъстват като наблюдатели на заседанията на ЕССКЗ, включително на заседанията постоянните или временните подгрупи, посочени в параграф 8.

3. Когато е целесъобразно, председателят може да кани представители на промишлеността, особено МСП, гражданското общество, академичните среди, синдикалните организации, местните или регионалните органи, трети държави, ОСТ, както и на Европейската агенция по отбрана, Европейската агенция по химикали, Европейската агенция за околна среда и Европейската служба за външна дейност, да присъстват на заседанията на ЕССКЗ или на неговите постоянни или временни подгрупи, посочени в параграф 8, като наблюдатели или за даване на писмени становища. Наблюдателите не участват в изготвянето на становища на ЕССКЗ и неговите подгрупи.

4. По предложение на Комисията на първото си заседание ЕССКЗ приема своя процедурен правилник с обикновено мнозинство от членовете си.

5. ЕССКЗ провежда редовни заседания, за да може да изпълнява ефективно задачите си, предвидени в настоящия регламент. При необходимост ЕССКЗ заседава въз основа на мотивирано искане от страна на Комисията или на държава членка, обосноваващо конкретен интерес по отношение на стратегически проект на нейна територия, което оправдава провеждането на допълнително заседание.

ЕССКЗ заседава най-малко, както следва:

- а) веднъж на всеки три месеца за оценка на заявленията за стратегически проекти съгласно глава 3, раздел 2;
- б) веднъж на всеки шест месеца за подготвянето на наблюдение съгласно глава 4;
- в) веднъж годишно, за да обсъди напредъка по изпълнението на задълженията на държавите членки, свързани с проучването, посочено в глава 3, раздел 5, включително с оглед на актуализациите на списъците със стратегически суровини или суровини от критично значение.

6. Комисията координира работата на ЕССКЗ чрез изпълнителен секретариат, който осигурява техническа и логистична подкрепа.

7. ЕССКЗ изпълнява следните задачи:

- а) периодически обсъжда изпълнението на член 9 и споделя най-добрите практики за целите на ускоряване на процедурите за издаване на разрешителни за проекти за суровини от критично значение, както и за подобряване на участието и консултациите с обществеността в тези проекти;
- б) когато е приложимо, предлага на Комисията насоки за прилагането на член 9, параграф 1, които да бъдат взети предвид от единните звена за контакт;
- в) периодически обсъжда изпълнението на стратегически проекти и когато е необходимо, мерките, които могат да бъдат предприети от организатора на проекта или от държавата членка, чиято територия е засегната от стратегически проект, с цел допълнително да се улесни изпълнението на тези стратегически проекти съгласно член 15;
- г) дава консултации на Комисията относно оценката на създаването на системата за съвместно закупуване съгласно член 25;
- д) улеснява обмена на най-добри практики между държавите членки с цел подобряване на техните национални програми съгласно член 26.

8. ЕССКЗ може да създава постоянни или временни подгрупи, натоварени с решаването на конкретни въпроси и задачи.

ЕССКЗ създава най-малко следните постоянни подгрупи:

- а) подгрупа, която да обсъжда и координира финансирането за стратегически проекти в съответствие с член 16, към която като наблюдатели се канят представители на националните насърчителни банки и институции, агенциите за експортно кредитиране, европейските финансови институции за развитие, групата на Европейската инвестиционна банка, други международни финансови институции, включително Европейската банка за възстановяване и развитие, и когато е целесъобразно, частни финансови институции;
- б) подгрупа, която да обсъжда и обменя мнения относно мерките за повишаване на знанията на обществеността относно веригата на доставки на суровини от критично значение и да споделя най-добри практики по отношение на участието на обществеността и на заинтересованите страни в проекти за суровини от критично значение, към която като наблюдатели редовно се канят представители на организациите на гражданското общество;
- в) подгрупа, обединяваща националните или, когато е приложимо, регионалните геоложки институти или служби или, при липса на такъв институт или служба, включваща съответния национален орган, отговарящ за общото проучване, с цел да допринесе за координирането на националните програми за проучване, изготвени съгласно член 19;
- г) подгрупа, която да обсъжда и обменя мнения относно мерките за насърчаване на кръговостта, ефективното използване на ресурсите и заместването на суровини от критично значение;
- д) подгрупа, обединяваща националните агенции по снабдяване и информация, занимаващи се със суровините от критично значение, или, при липса на такава агенция, включваща съответния национален орган, отговарящ за тези въпроси, с цел да допринесе за изпълнението на задачите на Комисията по наблюдение и провеждане на стрес тестове съгласно член 20;

- е) подгрупа, обединяваща националната агенция за извънредни ситуации и националните органи, отговарящи за стратегическите запаси, или, при липса на такава агенция и орган, съответния национален орган, отговарящ за тези въпроси, с цел да допринесе за координацията на стратегическите запаси съгласно член 23.

При изпълнение на задачите си ЕССКЗ осигурява координация, сътрудничество и обмен на информация, когато е целесъобразно, със съответните структури за реакция при кризи и готовност за действия при кризи, създадени съгласно правото на Съюза.

9. ЕССКЗ предприема необходимите мерки, за да гарантира безопасната работа и обработване на поверителна и търговска информация с чувствителен характер в съответствие с член 46.

10. ЕССКЗ полага всички необходими усилия, за да взема решенията си с консенсус.

Член 37

Международно сътрудничество и стратегически партньорства

1. ЕССКЗ обсъжда периодически:

а) степента, в която сключените от Съюза стратегически партньорства допринасят за:

- i) подобряване на сигурността на доставките на Съюза, включително постигане на съответствие със сравнителните показатели, посочени в член 5, параграф 1, буква б);
- ii) подобряване на сътрудничеството по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение между Съюза и държавите партньори, включително програмите за изграждане на капацитет и трансфер на технологии с цел насърчаване на кръговостта и отговорното рециклиране на суровини от критично значение в държавите производителки;
- iii) икономическото и социалното развитие в държавите партньори, включително чрез насърчаване на практики на устойчива и кръгова икономика, достойни условия на труд и зачитане на правата на човека по техните вериги за създаване на стойност в сектора на суровините;

б) съгласуваността и възможните полезни взаимодействия между двустранното сътрудничество на държавите членки със съответните трети държави и действията, извършвани от Съюза в контекста на стратегическите партньорства;

в) това кои трети държави биха могли да имат приоритет с оглед сключване на стратегически партньорства, като се вземат предвид следните критерии:

- i) потенциалният принос за сигурността на доставките, както и тяхната устойчивост, като се вземат предвид възможности на свързаните със суровини от критично значение потенциални запаси, добив, преработка и капацитет за рециклиране на дадена трета държава;
- ii) дали сътрудничеството между Съюза и дадена трета държава би могло да подобри способността на третата държава да гарантира наблюдението, предотвратяването и свеждането до минимум на неблагоприятното въздействие върху околната среда чрез регулаторната си рамка и нейното прилагане, използването на социално отговорни практики, включително зачитане на правата на човека и трудовите права, по-специално по отношение на принудителния и детския труд, пълноценно ангажиране с местните общности, включително коренното население, използването на прозрачни и отговорни стопански практики и предотвратяването на неблагоприятно въздействие върху правилното функциониране на публичната администрация и върховенството на закона;
- iii) дали има съществуващи споразумения за сътрудничество между Съюза и дадена трета държава, а що се отнася до нововъзникващите пазари и развиващите се икономики — дали има потенциал за разгръщане на инвестиционни проекти по стратегията Global Gateway, включително с оглед на улесняването на инвестициите в стратегически проекти;
- iv) за нововъзникващите пазари и развиващите се икономики, дали и как едно партньорство би могло да допринесе за добавяне на стойност на местно равнище, включително дейности надолу по веригата, и би било от взаимна полза за Съюза и за държавата партньор.

г) консултира Комисията във връзка с начините за осигуряване на съгласуваността на стратегическите партньорства, посочени в настоящия параграф, с политиките на Съюза по отношение на нововъзникващите пазари и развиващите се икономики.

2. Обсъжданията на ЕССКЗ съгласно параграф 1 не засягат правомощията на Съвета в съответствие с Договорите.

3. Държавите членки:

- а) информират Комисията за двустранното си сътрудничество със съответните трети държави, когато неговият обхват включва веригата за създаване на стойност в сектора на суровините от критично значение;
- б) могат да оказват подкрепа на Комисията при изпълнението на мерките за сътрудничество, предвидени в стратегическите партньорства, по веригата за създаване на стойност в сектора на суровините.

4. Веднъж годишно Комисията информира Европейския парламент и Съвета за съдържанието и резултатите от обсъжданията на ЕССКЗ съгласно параграф 1.

ГЛАВА 7

ДЕЛЕГИРАНИ ПРАВОМОЩИЯ И ПРОЦЕДУРА НА КОМИТЕТ

Член 38

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 3, параграф 2, член 4, параграф 2, член 5, параграф 3, член 6, параграф 2, член 28, параграф 12, член 29, параграфи 2 и 3, член 31, параграфи 1 и 8 и член 34, параграф 1, се предоставя на Комисията за срок от осем години, считано от 24 юни 2024 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на осемгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 3, параграф 2, член 4, параграф 2, член 5, параграф 3, член 6, параграф 2, член 28, параграф 12, член 29, параграфи 2 и 3, член 31, параграфи 1 и 8 и член 34, параграф 1, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуйнституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 3, параграф 2, член 4, параграф 2, член 5, параграф 3, член 6, параграф 2, член 28, параграф 12, член 29, параграф 2 или 3, член 31, параграф 1 или 8 и член 34, параграф 1, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок може да бъде удължен с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 39

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

ГЛАВА 8
ИЗМЕНЕНИЯ

Член 40

Изменение на Регламент (ЕС) № 168/2013

В раздел В1 от таблицата в приложение II към Регламент (ЕС) № 168/2013 се добавя следното вписване:

„15a	18	изисквания относно кръговостта за постоянните магнити	Регламент (ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета (*)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
------	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

(*) Регламент(ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020 (ОВ L, 2024/1252, 3.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).“

Член 41

Изменение на Регламент (ЕС) 2018/858

В раздел Ж „Екологични характеристики и емисии“ в таблицата в част I от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/858 се добавя следното вписване:

„Ж 15	Изисквания относно кръговостта за постоянните магнити	Регламент (ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета (*)	X	X	X	X	X	X								X	X
-------	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	---	---

(*) Регламент(ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020 (ОВ L, 2024/1252, 3.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).“

Член 42

Изменения на Регламент (ЕС) 2018/1724

Регламент (ЕС) 2018/1724 се изменя, както следва:

1) В приложение I се добавя следният ред:

„АЙ. Проекти за суровини от критично значение	1. единните звена за контакт, създадени или определени съгласно член 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета (*) 2. информация относно процеса на издаване на разрешителни
---	--

	3. информация относно финансови и инвестиционни услуги 4. информация относно възможностите за финансиране на равнището на Съюза или на държавите членки 5. информация относно деловите услуги, включително, но не само, деклариране на корпоративен данък, местни данъчни закони или трудово право
--	---

(*) Регламент(ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020 (ОБ Л, 2024/1252, 3.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).“

2) В приложение II се добавя следният ред:

„Проекти за суровини от критично значение	Процедури, свързани с всички съответни разрешителни за изграждане и експлоатация на проекти за суровини от критично значение, включително разрешителни за строителство, химикали и присъединяване към електроенергийната мрежа, както и екологични оценки и разрешения, когато такива се изискват, и обхващащи всички заявления и процедури, от потвърждаването, че заявлението е пълно, до уведомяването за цялостното решение за резултата от процедурата от страна на съответното единно звено за контакт съгласно член 9 от Регламент (ЕС) 2024/1252.	Всички резултати, свързани с процедурите, от потвърждаването на пълнотата на заявлението до уведомяването за цялостното решение за резултата от процедурата от страна на съответното единно звено за контакт съгласно член 9 от Регламент (ЕС) 2024/1252“;
---	---	--

3) В приложение III се добавя следната точка:

„9) Съответното единно звено за контакт съгласно член 9 от Регламент (ЕС) 2024/1252“.

Член 43

Изменения на Регламент (ЕС) 2019/1020

Регламент (ЕС) 2019/1020 се изменя, както следва:

1) В член 4 параграф 5 се заменя със следното:

„5. Настоящият член се прилага само по отношение на продукти, които попадат в обхвата на регламенти (ЕС) № 305/2011 ^{(1)*}, (ЕС) 2016/425 ^{(2)*}, (ЕС) 2016/426 ^{(3)*} и (ЕС) 2024/1252 ^{(4)*} и директиви 2000/14/ЕО ^{(5)*}, 2006/42/ЕО ^{(6)*}, 2009/48/ЕО ^{(7)*}, 2009/125/ЕО ^{(8)*}, 2011/65/ЕС ^{(9)*}, 2013/29/ЕС ^{(10)*}, 2013/53/ЕС ^{(11)*}, 2014/29/ЕС ^{(12)*}, 2014/30/ЕС ^{(13)*}, 2014/31/ЕС ^{(14)*}, 2014/32/ЕС ^{(15)*}, 2014/34/ЕС ^{(16)*}, 2014/35/ЕС ^{(17)*}, 2014/53/ЕС ^{(18)*} и 2014/68/ЕС ^{(19)*} на Европейския парламент и на Съвета.

- ^{(1)*} Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 5).
- ^{(2)*} Регламент (ЕС) 2016/425 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно личните предпазни средства и за отмяна на Директива 89/686/ЕИО на Съвета (ОВ L 81, 31.3.2016 г., стр. 51).
- ^{(3)*} Регламент (ЕС) 2016/426 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно уредите, захранвани с газово гориво, и за отмяна на Директива 2009/142/ЕО (ОВ L 81, 31.3.2016 г., стр. 99).
- ^{(4)*} Регламент (ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020 (ОВ L, 2024/1252, 3.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).
- ^{(5)*} Директива 2000/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 май 2000 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки във връзка с шумовите емисии на съоръжения, предназначени за употреба извън сградите (ОВ L 162, 3.7.2000 г., стр. 1).
- ^{(6)*} Директива 2006/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно машините и за изменение на Директива 95/16/ЕО (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 24).
- ^{(7)*} Директива 2009/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. относно безопасността на детските играчки (ОВ L 170, 30.6.2009 г., стр. 1).
- ^{(8)*} Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението (ОВ L 285, 31.10.2009 г., стр. 10).
- ^{(9)*} Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно ограничението за употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 88).
- ^{(10)*} Директива 2013/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на пиротехнически изделия (ОВ L 178, 28.6.2013 г., стр. 27).
- ^{(11)*} Директива 2013/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно плавателните съдове за отпих и плавателните съдове за лично ползване и за отмяна на Директива 94/25/ЕО (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 90).
- ^{(12)*} Директива 2014/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки във връзка с предоставянето на пазара на обикновените съдове под налягане (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 45).
- ^{(13)*} Директива 2014/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно електромагнитната съвместимост (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 79).
- ^{(14)*} Директива 2014/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставянето на пазара на везни с неавтоматично действие (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 107).
- ^{(15)*} Директива 2014/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на средства за измерване (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 149).
- ^{(16)*} Директива 2014/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно съоръженията и системите за защита, предназначени за използване в потенциално експлозивна атмосфера (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 309).
- ^{(17)*} Директива 2014/35/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 357).
- ^{(18)*} Директива 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за хармонизирането на законодателствата на държавите членки във връзка с предоставянето на пазара на радиосъоръжения и за отмяна на Директива 1999/5/ЕО (ОВ L 153, 22.5.2014 г., стр. 62).
- ^{(19)*} Директива 2014/68/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на съоръжения под налягане (ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 164).“

2) В приложение I се добавя следната точка:

„71. Регламент (ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020 (ОВ L, 2024/1252, 3.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>), доколкото той се отнася до изискванията, установени в член 28, 29 или 31 от посочения регламент.“

ГЛАВА 9

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 44

Проследяване на напредъка

1. До 24 ноември 2026 г. Комисията представя доклад, включващ индикативни прогнози за годишното потребление на всяка суровина от критично значение през 2030 г., 2040 г. и 2050 г., включително ниска, висока и референтна прогноза, както и индикативни сравнителни показатели за добива и преработката на всяка стратегическа суровина с оглед на постигане на съответствие със сравнителните показатели, определени в член 5, параграф 1, буква а), за 2030 г.

2. До 24 май 2027 г. и най-малко на всеки три години след това Комисията, като взема предвид становищата на ЕССКЗ, проследява напредъка по постигането на сравнителните показатели, посочени в член 5, параграф 1, както и ограничаването на очакваното увеличение на потреблението на суровини от критично значение в Съюза, посочено в член 5, параграф 2, и публикува доклад, в който подробно описва напредъка на Съюза по постигането на съответствие с тези сравнителни показатели и това ограничаване.

3. В доклада, посочен в параграф 1, се включва:

- а) количествена информация за степента на напредъка на Съюза по отношение на постигането на съответствие със сравнителните показатели и ограничаването, посочени в член 5;
- б) списък на стратегическите партньорства, сключени между Съюза и трети държави по отношение на суровините; и
- в) оценка на приноса на стратегическите партньорства за постигането на съответствие със сравнителните показатели, посочени в член 5, параграф 1, буква б).

За целите на настоящия член от стопанските субекти не се изисква да подават информация в допълнение към информацията, предоставена съгласно член 21.

4. За да се гарантира съгласуваното прилагане на настоящия регламент, Комисията наблюдава съгласуваността на действията си, предприети за прилагането му с други правни актове на Съюза. В допълнение Комисията публикува до 24 май 2025 г. доклад относно съгласуваността на настоящия регламент с други правни актове на Съюза.

5. Когато въз основа на доклада, посочен в параграф 1, Комисията стигне до заключението, че има вероятност Съюзът да не постигне целите по член 5, тя оценява осъществимостта и пропорционалността на предлагането на мерки, за да се гарантира постигането на тези цели.

6. Комисията изисква от европейските организации за стандартизация да разработят европейски стандарти или европейска стандартизационни документи за подкрепа на постигането на целите на настоящия регламент.

Член 45

Докладване от страна на държавите членки

1. До 24 май 2026 г. и всяка година след това държавите членки изпращат на Комисията доклад, съдържащ информацията, посочена в член 19, параграф 5, член 21, параграфи 1 и 2, член 22, параграф 1, член 23, параграф 5 и член 26, параграф 6.

От стопанските субекти не се изисква да подават информация в допълнение към информацията, предоставена в контекста на разпоредбите, изброени в първа алинея.

2. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които се установява образец за докладите, посочени в параграф 1 от настоящия член. В образца може да се указва как да бъде представена информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 39, параграф 2.
3. По отношение на информацията, съдържаща се в докладите, посочени в параграф 1 от настоящия член, се прилага член 46.

Член 46

Работа с поверителна информация

1. Информацията, получена в хода на прилагането на настоящия регламент, се използва само за целите на настоящия регламент и е защитена от съответното право на Съюза и национално право.
2. Държавите членки и Комисията гарантират защитата на търговските и производствените тайни и на друга чувствителна, поверителна и класифицирана информация, получена и обработена при прилагане на настоящия регламент, включително препоръките и мерките, които трябва да бъдат предприети, в съответствие с правото на Съюза и съответното национално право.
3. Комисията и държавите членки гарантират, че не се понижава нивото на класификация и че не се декласифицира класифицираната информация, предоставена или обменена съгласно настоящия регламент, без предварителното писмено съгласие на първоизточника в съответствие със съответното право на Съюза или национално право.
4. Когато държава членка счита, че има вероятност разкриването на агрегирана информация съгласно член 22 да застраши нейния интерес в областта на националната сигурност, тя може да възрази срещу разкриването на тази информация от страна на Комисията чрез обосновано уведомление.
5. Комисията и националните органи, техните длъжностни лица, служители и други лица, работещи под надзора на тези органи, гарантират поверителността на информацията, получена при изпълнението на техните задачи и дейности, в съответствие със съответното право на Съюза или национално право. Това задължение се прилага и за всички представители на държавите членки, наблюдатели, експерти и други участници, които присъстват на заседанията на ЕССКЗ съгласно член 36.
6. Комисията осигурява стандартизирани и сигурни средства за събирането, обработването и съхранението на информацията, получена съгласно настоящия регламент.
7. Задълженията за споделяне на информация съгласно настоящия регламент не се прилагат за данни, които засягат основните интереси на държавите членки в областта на сигурността или отбраната.

Член 47

Санкции

До 24 ноември 2026 г. държавите членки установяват система от санкции, приложими при нарушение на настоящия регламент, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки нотифицират незабавно на Комисията тези разпоредби и мерки и я нотифицират незабавно за всяко последващо изменение, което ги засяга.

Член 48

Оценка

1. До 24 май 2028 г. Комисията извършва оценка на настоящия регламент с оглед на целите, преследвани с него, и представя доклад за това на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет.
2. В доклада, посочен в параграф 1, се оценява най-малко:
 - а) целесъобразността на установяването на максимални прагове на отпечатъка върху околната среда за суровините от критично значение, за които са приети правила за изчисляване и проверка, както и необходимостта от допълнително укрепване на веригите на доставките в сектора на суровините от критично значение след 2030 г.;

- б) целесъобразността на определянето на сравнителни показатели за 2040 г. и 2050 г. на агрегирано ниво и за всяка стратегическа суровина;
 - в) съгласуваността между правото на Съюза в областта на околната среда и настоящия регламент, по-специално по отношение на приоритетния статут на стратегическите проекти;
 - г) наличието на информация относно количествата отпадъци и съдържанието на стратегически суровини за съответните потоци отпадъци;
 - д) въздействието на системата за съвместно закупуване, създадена съгласно член 25, върху конкуренцията на вътрешния пазар;
 - е) целесъобразността на установяването на допълнителни мерки за увеличаване на събирането, сортирането и преработката на отпадъци, по-специално с оглед на металните отпадъци, включително желязния скрап.
3. Въз основа на посочения в параграф 1 доклад Комисията внася, ако е целесъобразно, съответните законодателни предложения.

Член 49

Влизане в сила

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Чрез дерогация от параграф 1 от настоящия член, членове 40 и 41 се прилагат от 24 май 2028 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 11 април 2024 година.

За Европейския парламент

Председател

R. METSOLA

За Съвета

Председател

H. LANBIB

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Стратегически суровини

Раздел 1

Списък на стратегическите суровини

Следните суровини се считат за стратегически:

- а) боксит/диалуминиев триоксид/алуминий
- б) бисмут
- в) бор — с металургична чистота
- г) кобалт
- д) мед
- е) галий
- ж) германий
- з) литий — с чистота за производство на батерии
- и) метален магнезий
- й) манган — с чистота за производство на батерии
- к) графит — с чистота за производство на батерии
- л) никел — с чистота за производство на батерии
- м) метали от групата на платината
- н) редкоземни метали за постоянни магнити (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm и Ce)
- о) метален силиций
- п) метален титан
- р) волфрам

Раздел 2

Методика за избор на стратегически суровини

1. Стратегическото значение се определя в зависимост от значението на дадена суровина както за екологичния и цифров преход, така и за отбранителните и авиокосмическите приложения, в съответствие със следните критерии:
 - а) броят на стратегическите технологии, в които дадена суровина се използва като входящ ресурс;
 - б) количеството от дадена суровина, необходимо за производството в съответните стратегически технологии;
 - в) очакваното търсене в световен мащаб за съответните стратегически технологии.
2. Прогнозният ръст на търсенето ($DF/C, \tau$) се изчислява по следната формула:

$$DF_{F/C, \tau} = \frac{DF_{\tau}}{GS_{\tau_0}}$$

където:

DF_{τ} е годишното прогнозно търсене в световен мащаб на дадена суровина през година τ ;

GS_{τ_0} е годишното производство в световен мащаб на дадена суровина за даден представителен период τ_0 .

3. Трудността, свързана с увеличаване на производството, се определя, като се вземе предвид най-малко:
- а) текущото годишно производство в световен мащаб на дадена суровина;
 - б) съотношението на запасите спрямо производството на дадена суровина въз основа на известните запаси на геоложки ресурси от дадена суровина, които могат да бъдат добивани рентабилно, и текущото годишно производство в световен мащаб;
 - в) срокове за изпълнение на нови проекти, увеличаващи капацитета за осигуряване на доставки, когато е налице надеждна информация.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Суровини от критично значение

Раздел 1

Списък на суровините от критично значение

Следните суровини се считат за суровини от критично значение:

- а) антимон
- б) арсен
- в) боксит/диалуминиев триоксид/алуминий
- г) барит
- д) берилий
- е) бисмут
- ж) бор
- з) кобалт
- и) коксуващи се въглища
- й) мед
- к) фелдшпат
- л) флуорит
- м) галий
- н) германий
- о) хафний
- п) хелий
- р) тежки редкоземни метали
- с) леки редкоземни метали
- т) литий
- у) магнезий
- ф) манган
- х) графит
- ц) никел — с чистота за производство на батерии
- ч) ниобий

- ш) фосфорит
- щ) фосфор
- аа) метали от групата на платината
- аб) скандий
- ав) метален силиций
- аг) стронций
- ад) тантал
- ае) метален титан
- аж) волфрам
- аз) ванадий

Раздел 2

Изчисляване на икономическото значение и свързания с доставките риск

1. Икономическото значение (EI) на оценяваната суровина се изчислява по следната формула:

$$EI = \sum_s (A_s * Q_s) * SI_{EI}$$

където:

s означава секторите на икономиката по NACE (на 2-цифрено ниво);

A_s е делът на крайната употреба на оценяваната суровина в даден сектор по NACE (на 2-цифрено ниво) (като се използват стойностите на Съюза, когато са налични, в противен случай се използват дялове в световен мащаб);

Q_s е добавената стойност на съответния сектор по NACE (на 2-цифрено ниво), като дял от общата икономика;

SI_{EI} е индексът на заместимост, свързан с икономическото значение.

2. Индексът на заместимост, свързан с икономическото значение (SI_{EI}) на оценяваната суровина, се изчислява въз основа на най-важните й промишлени приложения по следната формула:

$$SI_{EI} = \sum_i \sum_a SPP_{i,a;EI} * Sub_share_{i,a} * Share_a$$

където:

i означава отделен заместител;

a означава отделно приложение на суровината;

$SPP_{i,a;EI}$ е параметърът за ефективност на икономическото значение на всеки заместител i в сравнение с оценяваната суровина, въз основа на техническите характеристики, включително функционалността, и ефективността на разходите за всяко приложение a;

$Share_a$ е делът на суровините в дадено приложение за крайна употреба;

$Sub_share_{i,a}$ е делът на отделния заместител във всяко приложение.

3. Свързаният с доставките риск (SR) на оценяваната суровина се изчислява по следната формула:

$$SR = \left[(HHI_{WGI,t_c})_{GS} * \frac{IR}{2} + (HHI_{WGI,t_c})_{EU_sourcing} * \left(1 - \frac{IR}{2} \right) \right] * (1 - EoLRIR) * SISR$$

където:

GS означава годишното производство в световен мащаб на оценяваната суровина;

EU_sourcing означава реалното снабдяване на Съюза, тоест вътрешното производство на Съюза плюс вноса в Съюза от трети държави и от ОСТ;

HHI е индексът на Херфиндал-Хиршман (използван като показател за концентрацията на предлагането по държави);

WGI е индекс, основан на показателите за световно управление на Световната банка по съответната скала (използван като показател за управлението по държави);

t_c е търговският параметър за корекция на WGI, който се определя, като се вземат предвид евентуалните износни мита (с възможните облекчения по действащо търговско споразумение), квоти или забрани, наложени от дадена държава с.

$EoLRIR$ е коефициентът на рециклиране след края на експлоатационния срок, тоест съотношението на вторичните суровини (рециклирани от отпадъци), използвани като входящи ресурси, към всички суровини, използвани като входящи ресурси (първични и вторични);

SISR е индексът на заместимост във връзка със свързания с доставките риск;

IR е зависимостта от внос.

4. Зависимостта от внос, IR, на суровини се изчислява по следната формула:

$$IR = \max \left\{ 0; \frac{Import - Export}{DomesticProduction + Import - Export} \right\}$$

5. Индексът на Херфиндал-Хиршман ($HHIWGI$) на оценяваната суровина се изчислява по следната формула:

$$HHI_{WGI,t_c} = \sum_c (S_c)^2 * WGI_c * t_c$$

където:

c означава държавите, които доставят оценяваната суровина;

S_c е делът на държавата с в снабдяването (GS или EU_sourcing) с оценяваната суровина;

WGI_c е индекс, основан на показателите за световно управление на Световната банка за държавата с по съответната скала;

t_c е търговският параметър за корекция на WGI за дадена държава, който се определя, като се вземат предвид евентуалните износни мита (с възможните облекчения по действащо търговско споразумение), квоти или забрани, наложени от дадена държава с.

6. Индексът на заместимост на оценяваната суровина във връзка със свързания с доставките риск (SISR), се изчислява по следната формула:

$$SI_{SR} = \sum_i \sum_a SPP_{i,SR} * Sub_share_{i,a} * Share_a$$

където:

i означава отделен заместител;

a означава отделно приложение на суровината, която се замества;

SPP_i ; SR е параметърът за ефективност на свързания с доставките риск по отношение на всеки заместител i , въз основа на неговото глобално производство, критичност и икономическо значение (първичен продукт, съпътстващ продукт, страничен продукт);

$Share_a$ е делът на суровините, които се заместват, в дадено приложение за крайна употреба;

$Sub_share_{i,a}$ е делът на отделния заместител във всяко приложение.

7. Когато структурни или статистически промени оказват влияние върху измерването на икономическото значение и свързания с доставките риск хоризонтално за всички оценявани суровини, съответните стойности се коригират, така че да компенсират влиянието на промените.

Изчисленията на формулите в настоящия раздел се основават на усреднената стойност за последните пет години, за които има налични данни. Вземат предвид се приоритетът, качеството и наличността на данните.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Оценка на критериите за признаване за стратегически проекти

1. Оценката дали даден проект в Съюза изпълнява критерия, предвидени в член 6, параграф 1, буква а), се извършва, като се взема предвид:

- а) дали проектът допринася за постигането на съответствие със сравнителните показатели, определени в член 5, параграф 2, буква а);
- б) дали проектът допринася за запазването или увеличаването на капацитета на Съюза като дял от годишното потребление на стратегическата суровина в Съюза, предвид очакваното увеличение на потреблението;
- в) дали проектът допринася за укрепване на капацитета на Съюза за производство на иновативни суровини, които могат да заместят стратегическите суровини в една или повече стратегически технологии, като същевременно се предприемат мерки за постигане на същия или по-нисък отпечатък върху околната среда в сравнение със замесената стратегическа суровина.

Приносът на даден проект за постигането на съответствие със съответния сравнителен показател за капацитет се оценява, като се вземат предвид финансово-икономическият план със съпътстващата техническа информация, включена в заявлението, и очакваният срок за реализация на проекта.

2. Оценката дали даден проект в трета държава или в ОСТ изпълнява критерия, предвиден в 6, параграф 1, буква а), се извършва, като се взема предвид:

- а) дали проектът допринася за постигането на съответствие със сравнителните показатели, определени в член 5, параграф 2, буква б), или допринася за поддържането на устойчиви доставки на стратегически суровини в Съюза;
- б) дали приложимата правна уредба или други условия създават увереност, че няма да има неравнопоставеност в търговията и инвестициите, свързани с проекта, като по-специално се взема предвид дали Съюзът е сключил със съответната трета държава или ОСТ споразумение за стратегическо партньорство съгласно член 37 или търговско споразумение, съдържащо раздел за суровините, и дали са в съответствие с общата търговска политика на Съюза;
- в) доколко има предприятия, които са сключили или са готови да сключат договори за изкупуване с организатора на проекта с оглед използване или преработка на стратегическите суровини, произвеждани по съответните проекти в Съюза;
- г) дали проектът е съобразен с целите на сътрудничеството за развитие и външната политика на Съюза.

Приносът на даден проект за постигането на съответствие със сравнителните показатели по буква а) се оценява, като се вземат предвид финансово-икономическият план със съпътстващата техническа информация, включена в заявлението, очакваният срок за реализация и делът от продукцията по проекта, обхванат от вече сключени или възможни договори за изкупуване по буква в). Доказателствата по буква в) може да включват споразумения, писма за намерения или меморандуми за разбирателство.

3. Оценката дали даден проект изпълнява критерия, предвиден в член 6, параграф 1, буква б), се извършва, като се взема предвид:

- а) качеството на проучванията за осъществимост, извършени по отношение на потенциала за разработване на проекта;
- б) дали предвидената за използване технология е демонстрирана в съответната среда.

4. Проучванията за осъществимост по параграф 3, буква а) се изготвят с цел:

- а) оценка дали предложеният проект е вероятно да бъде успешен, като се анализират технологичните и екологичните съображения;
- б) установяване на технически проблеми, които биха могли да възникнат в хода на проекта.

Може да бъдат необходими допълнителни проучвания за потвърждаване на осъществимостта на проекта.

5. Оценката дали проектите, разположени в Съюза, изпълняват критерия, предвиден в член 6, параграф 1, буква в), се извършва, като се взема предвид цялостната оценка на съответствието на даден проект със съответното право на Съюза или национално право, както и съответните допълнителни доказателства, като се взема предвид местоположението на проекта.

Оценката дали проектите в трети държави или в ОСТ изпълняват критерия, предвиден в член 6, параграф 1, буква в), се извършва, като се взема предвид съответствието с приложимото национално право, когато националното право осигурява достатъчно гаранции за спазването на критерия или аспектите му, и на следните международни инструменти:

- а) Тристранна декларация на МОТ за принципите относно многонационалните предприятия и социалната политика;
 - б) Насоки на ОИСР по надлежната проверка за отговорно бизнес поведение, по-конкретно насоките, свързани с борбата с корупцията;
 - в) Насоки на ОИСР по надлежната проверка за отговорни вериги за доставки на полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони;
 - г) Насоки на ОИСР по надлежната проверка за пълноценно участие на заинтересованите страни в добивната промишленост, включително когато се прави позоваване на принципите, определени в Декларацията на ООН за правата на коренното население;
 - д) Принципи на ОИСР относно корпоративното управление;
 - е) Насоки на ОИСР за многонационалните предприятия относно отговорното бизнес поведение;
 - ж) Ръководни принципи на ООН за бизнеса и правата на човека;
 - з) Стандарт за резултатите от дейността № 5 на МФК относно придобиването на земя и недоброволното презаселване.
6. Организаторите на проектите могат също така да удостоверят спазването на критерия, предвиден в член 6, параграф 1, буква в), като:
- а) представят доказателства, че съответният проект е индивидуално сертифициран по една или повече схеми, признати съгласно член 30, параграф 2, които заедно обхващат изискванията, изброени в точка 2 от приложение IV; или
 - б) се ангажират да осигурят сертифицирането на съответния проект като част от една или повече схеми, признати съгласно член 30, параграф 2, които заедно обхващат изискванията, изброени в точка 2 от приложение IV, и представят достатъчно доказателства, че когато бъде изпълнен, съответният проект ще може да отговаря на критериите за такова сертифициране.
7. Оценката дали даден проект в Съюза изпълнява критерия, предвиден в член 6, параграф 1, буква г), се извършва, като се взема предвид:
- а) дали предприятия от различни държави членки участват в проекта;
 - б) дали потенциалните изкупвачи се намират на територията на повече от една държава членка;
 - в) последиците от наличието на стратегическите суровини за потребителите надолу по веригата на територията на повече от една държава членка.
8. Оценката дали даден проект в трета държава изпълнява критерия, предвиден в член 6, параграф 1, буква д), се извършва, като се взема предвид доколко — в съответната трета държава — проектът допринася:
- а) за укрепването на повече от един етап от веригата за създаване на стойност на суровините в съответната държава или в региона, в който тя се намира;
 - б) за насърчаването на частните инвестиции във веригата за създаване на стойност на местните суровини;
 - в) за създаването на икономически или социални ползи в по-широк смисъл, включително на работни места.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Критерии за схемите за сертифициране

1. Всяка призната схема за сертифициране трябва да отговаря на следните критерии:
 - а) открита е при прозрачни, справедливи и недискриминационни условия за всички стопански субекти, готови и способни да спазват изискванията на схемата, и се управлява с участието на множество заинтересовани лица;
 - б) проверката и наблюдението на спазването на изискванията са обективни, основани на международни стандарти, изисквания и процедури, такива на Съюза или национални стандарти, изисквания и процедури, и се извършват независимо от съответния стопански субект;
 - в) включва достатъчно изисквания и процедури за осигуряване на компетентността и независимостта на отговорните проверяващи;
 - г) включва изисквания за осигуряване на одитен доклад, изготвен на равнището на обекта.
2. Изискванията за сертифициране включват най-малко:
 - а) изисквания, осигуряващи екологосъобразни практики, включително изисквания, осигуряващи управление на околната среда и смекчаване на въздействието върху нея при следните категории рискове за околната среда:
 - i) въздух, включително замърсяване на въздуха, като емисии на парникови газове;
 - ii) вода, включително морско дъно и морска среда, и замърсяване на водите, потребление на вода, количества вода, като се вземат предвид наводнения или засушаване, и достъп до вода;
 - iii) почва, включително замърсяване на почвата, ерозия на почвата, земеползване и влошаване на състоянието на земите;
 - iv) биологично разнообразие, включително увреждане на местообитанията, дивата природа, флората и екосистемите, включително екосистемните услуги;
 - v) опасни вещества;
 - vi) шум и вибрации;
 - vii) безопасност на инсталациите;
 - viii) потребление на енергия;
 - ix) отпадъци и остатъци;
 - б) изисквания за осигуряване на социално отговорни практики, включително зачитане на правата на човека и основните трудови права, в включително живота в общността на коренното население;
 - в) изисквания за осигуряване на почтеност и прозрачност в дейността, включително изисквания за добро финансово, екологично и социално управление и политики за борба с корупцията и подкупите.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

Отпечатък върху околната среда

Част I

Определения

За целите на настоящото приложение се прилагат следните определения:

- а) „данни за дейности“ означава информацията, свързана с процесите при създаване на модели за инвентаризационен анализ на жизнения цикъл, като агрегираните резултати от инвентаризационния анализ на жизнения цикъл на веригите от процеси, които отговарят на дейностите в даден процес, се умножават по данните за съответната дейност и след това се комбинират, за да се получи отпечатъкът върху околната среда, свързан с този процес;
- б) „опис на материалите“ означава списък на суровините, възлите, междинните възли, подкомпонентите, частите и количествата на всяко от тях, които са необходими за производството на продукта в обхвата на проучването;
- в) „специфични за дружеството данни“ или „първични данни“ означава директно измерените или събрани данни от едно или от няколко съоръжения (специфични за обекта данни), които са представителни за дейностите на дружеството;
- г) „метод за оценка на въздействието“ означава протоколът за количествено изразяване на данни за инвентаризационния анализ на жизнения цикъл като елементи на съответно въздействие върху околната среда;
- д) „категория на въздействие с отпечатък върху околната среда“ означава клас на използване на ресурси или въздействие върху околната среда, с което са свързани данните за инвентаризационния анализ на жизнения цикъл;
- е) „жизнен цикъл“ означава последователните и взаимносвързани етапи на дадена продуктова система — от придобиването на суровини или добиването им от природни ресурси до окончателното обезвреждане (ISO 14040:2006);
- ж) „инвентаризационен анализ на жизнения цикъл“ означава комбинираният набор от обмен на потоци на първични елементи, отпадъци и продукти в набор от данни за инвентаризационен анализ на жизнения цикъл;
- з) „набор от данни за инвентаризационния анализ на жизнения цикъл“ означава документ или файл с информация за жизнения цикъл на определен продукт или други справочни данни, като например обекта или процеса, включващи описателни метаданни и количествен инвентаризационен анализ на жизнения цикъл, и може да бъде набор от данни за производствения процес на единица, частично или напълно агрегиран набор от данни;
- и) „вторични данни“ означава данни, които не са от конкретен процес в рамките на веригата на доставка на дружеството, извършващо проучване на отпечатъка върху околната среда, а именно данни, които не се събират, измерват или оценяват пряко от дружеството, а се получават от база данни на трето лице за инвентаризационен анализ на жизнения цикъл или от други източници, включително усреднени данни за сектора, като например от публикувани производствени данни, държавни статистически данни и данни от промишлени съдружения, проучвания на публикации, инженерни проучвания и патенти, и може също да се основават на финансови данни и да съдържат косвени данни и други агрегирани данни, както и първични данни, които преминават през етап на хоризонтално агрегиране;
- й) „граница на системата“ означава аспектите, включени в проучването на жизнения цикъл или изключени от него.

Правилата за изчисляване на отпечатъка върху околната среда на дадена суровина от критично значение включват всяко друго определение, необходимо за тяхното тълкуване.

Част II

Обхват

Настоящото приложение съдържа задължителните елементи за изчисляването на отпечатъка върху околната среда на суровини от критично значение.

Правилата за изчисляването на отпечатъка върху околната среда на конкретните суровини от критично значение се основават на задължителните елементи, включени в настоящото приложение, като се вземат под внимание научно обоснованите методи и съответните международни стандарти в областта на оценката въз основа на жизнения цикъл.

Изчисляването на отпечатъка върху околната среда на дадена суровина от критично значение се извършва въз основа на опис на материалите, енергията, методите на производство и помощните материали, използвани в съоръженията, участващи в производството на суровината от критично значение.

Когато установява правила за изчисляване на отпечатъка върху околната среда на конкретни суровини от критично значение, Комисията се стреми да осигури съгласуваност с правилата за изчисляване на отпечатъка върху околната среда на междинни и крайни продукти, за които се използват съответните суровини от критично значение.

Част III

Обявена мерна единица

Обявената мерна единица е 1 kg от съответния тип суровини от критично значение.

В правилата за изчисляване на отпечатъка върху околната среда на конкретни суровини от критично значение може да се посочи по-голяма или по-малка обявена мерна единица, изразена в kg, ако това се налага поради естеството или употребата на съответната суровина от критично значение.

Всички количествени входни и изходни данни, събрани от производителя за количествено определяне на въглеродния отпечатък, се изчисляват по отношение на обявената мерна единица.

Част IV

Граница на системата

1. Добивът, обогатяването и рафинирането са трите стадия от жизнения цикъл, които се включват в границата на системата на първичните суровини от критично значение със следните процеси, когато имат отношение към конкретната суровина:

- а) процеси нагоре по веригата, включително добива на руди за производството на суровината; производството и доставката, включително транспорта, на химикали, помощни процеси, производството и доставката, включително транспорта, на горива, производството и снабдяването с електроенергия и транспорта на материали с превозни средства, които не са собственост на организацията или не се експлоатират от нея;
- б) транспорт на руди, концентрати и суровини с превозни средства, които организацията притежава или експлоатира;
- в) съхранение на руди, концентрати и суровини;
- г) трошене и обогатяване на руди;
- д) производство на концентрати от суровини;
- е) добив на метали по химически, механични или биологични методи;
- ж) топене;
- з) конвертиране на метали;
- и) отделяне на шлаката;
- й) рафиниране на метали;
- к) електролиза на метали;
- л) леене или изготвяне на леярски форми на метали;
- м) обработка на отработени материали и шлака;
- н) всички съответни помощни процеси, като пречистване на отпадъчни води на място, включително пречистване на технологична вода, вода за директно охлаждане и повърхностен отток; системи за намаляване на емисиите от газове, включително първични и вторични отпадъчни газове; котли, включително за предварително почистване на вода за захранване; вътрешна логистика.

2. В границата на системата на вторичните суровини от критично значение, определяща стадия „рециклиране“ от жизнения цикъл, се включват следните процеси, когато имат отношение към конкретната рециклирана суровина:

- а) процеси нагоре по веригата, включително производството на изходна суровина (скрап и първични концентрати), производството и доставката (транспорта) на химикали, помощни процеси, производството и доставката (транспорта) на горива, производството и снабдяването с електроенергия и транспорта на материали с превозни средства, които не са собственост на организацията;
- б) транспорт на концентрати и скрап с превозни средства, притежавани или експлоатирани от организацията;
- в) съхранение на скрап, концентрати и суровини;
- г) предварително почистване на вторични суровини;
- д) топене;

- е) конвертиране на метали;
 - ж) рафиниране на метали;
 - з) електролиза на метали;
 - и) леене или изготвяне на леярски форми на метали;
 - й) обработка на отработени материали;
 - к) всички съответни помощни процеси, като пречистване на отпадъчни води на място, включително пречистване на технологична вода, вода за директно охлаждане и повърхностен отток; системи за намаляване на емисиите от газове, включително първични и вторични отпадъчни газове; котли, включително за предварително почистване на вода за захранване; и вътрешна логистика.
3. Стадият „потребление“ или „край на жизнения цикъл“ се изключва от изчисленията на отпечатъка върху околната среда, тъй като отговорният стопански субект няма пряко влияние върху него. Други процеси може да се изключат, когато имат незначителен принос към отпечатъка върху околната среда на конкретна суровина от критично значение.

Част V

Категории на въздействие

В правилата за изчисляване се посочват категориите на въздействие, които трябва да бъдат включени в изчисляването на отпечатъка върху околната среда. Изборът се прави въз основа на анализа на проблемните пунктове, извършен по научно обосновани методики, разработени на международно равнище, и като се вземат под внимание:

- а) относителното значение на различните видове въздействие, включително тяхното относително значение за постигането на целите на Съюза в областта на климата и околната среда;
- б) потребностите на предприятията надолу по веригата, които желаят да оповестяват информация за отпечатъка върху околната среда на използваните от тях суровини от критично значение.

Част VI

Използване на специфични за дружеството и вторични набори от данни

В правилата за изчисляване се посочва използването на специфични за дружеството или вторични набори от данни за всички съответни процеси и материали. Ако правилата за изчисляване позволяват избор между специфични за дружеството набори от данни и вторични набори от данни, Комисията обмисля възможността за насърчаване на използването на специфичните за дружеството набори от данни.

Използването на специфични за дружеството данни се изисква най-малкото за процесите, върху които отговорният оператор има пряко влияние и които имат най-голям принос към съответните категории на въздействие.

Специфичните за дружеството данни за дейности се използват в комбинация със съответните съвместими с отпечатъка върху околната среда вторични набори от данни. В правилата за изчисляване се посочва дали е разрешено изготвяне на извадки по критериите в научно обосновани методики, разработени на международно равнище.

Всяка промяна в описа на материалите или в енергийния микс за производството на съответен тип суровини от критично значение изисква извършване на ново изчисление на отпечатъка върху околната среда.

При определянето на правила за изчисляване, включително за емисиите на парникови газове, генерирани от електроенергията, използвана за производството на суровини от критично значение, Комисията осигурява съгласуваност и съответствие с други съответни правни актове на Съюза, освен ако това е няма основания за противното.

Правилата за изчисляване, изготвени чрез делегиран акт, включват създаването на подробни модели на следните стадии от жизнения цикъл:

- а) стадий „добив“, „обогатяване“ и „рафиниране“ на първични суровини;
- б) стадий „придобиване“ и „обработка“ на вторични суровини.

Част VII

Методи за оценка на въздействието

Отпечатъкът върху околната среда се изчислява с използване на научно обосновани методи за оценка на въздействието, които са съобразени с разработките на международно равнище за съответните категории на въздействие, свързани с изменението на климата, водите, въздуха, почвите, ресурсите, земеползването и токсичността.

Резултатите се предоставят като характеризирани резултати без нормализация и тегловен коефициент.

Част VIII

Класове на екологични показатели според отпечатъка върху околната среда

В зависимост от разпределението на стойностите в декларациите за отпечатъка върху околната среда на пусканите на вътрешния пазар продукти се определя логичен брой класове на екологични показатели, като категория А е най-добрият клас с най-ниско въздействие на жизнения цикъл, за да се даде възможност за диференциране на продуктите на пазара. Определянето на прага и на диапазона на всеки клас на екологични показатели се основава на разпределението на стойностите на екологичните показатели на съответните суровини от критично значение, пуснати на пазара през предходните три години, очакваните технологични подобрения и други технически фактори, които се определят допълнително.

Комисията извършва преглед на броя на класовете на екологични показатели и праговете между тях на всеки три години, за да останат те представителни за действителното състояние на пазара и очакваните промени в него.

Част IX

Оценяване на съответствието

В правилата за изчисляване и проверка се посочва приложимата процедура за оценяване на съответствието от модулите, посочени в приложение II към Решение № 768/2008/ЕО, с необходимите за съответната суровина изменения.

При посочването на приложимата процедура за оценяване на съответствието Комисията взема под внимание следните критерии:

- а) дали съответният модул е подходящ за типа суровина и е пропорционален на търсената защита на обществения интерес;
- б) естеството на рисковете, свързани със съответния продукт, и степента, до която оценяването на съответствието отговаря на вида и степента на риска;
- в) в случаите, в които участието на трето лице е задължително, необходимостта производителят да може да избира между модулите за осигуряване на качеството и тези за сертифициране на продукта, посочени в приложение II към Решение № 768/2008/ЕО.